

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Datum och tid	2020-12-08, kl. 08.45-12.30
Plats	SR Gräsö, kommunhuset, Östhammar. <i>Information om digital närvaro skickas separat.</i>
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information	3
2. Lägesrapport VA från Östhammar Vatten AB kl. 08.50-09.20 Lena Blad samt Ulf Andersson, Helen Åsbrink, Marie Berggren, Cecilia Willén Johansson	4
3. Information från mark- och exploateringsgruppen kl. 09.20-09.40 Ulf Andersson, Helen Åsbrink, Marie Berggren, Cecilia Willén Johansson	5
4. Beslut om riktad försäljning av Gräsö skola kl. 09.40-09.55 Cecilia Willén Johansson, Ulf Andersson, Marie Berggren	6
5. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016 kl. 09.55-10.00 Cecilia Willén Johansson	7
6. Information från tekniska förvaltningen kl. 10.00-10.15 Helen Åsbrink	8
7. Information om fordonsupphandling kl. 10.15-10.25 Helen Åsbrink, Inger Modig Lind, Tobias Rudolphson	9
8. Information om upphandling av färdtjänst och skolskjuts med taxi kl. 10.25-10.35 Inger Modig Lind, Isabelle Adevik	10
9. Yttrande över Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2021 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten kl. 10.35-10.45 Marie Berggren	11
10. Beslut om ansökan om medel för verksamhetsåret 2021 för Opinionsgruppen för Säker Slutförvaring (OSS) kl. 10.45-10.50 Marie Berggren	13
11. Rapport av pilotprojekt – anropstyrd kollektivtrafik i skärgården kl. 10.50-11.10 Stefan Edelsvärd	15
12. Erbjudande om fortsatt deltagande i Glokala Sverige – ett Agenda 2030-projekt kl. 11.10-11.20 Camilla Andersson	18
13. C-tillsammans, redovisning av slutrapport kl. 11.20-11.35 Peter Nyberg	19
14. Antagande av regler för investeringsprocess kl. 11.35-som längst 12.30 för p. 14-17 Tony Wahlberg, Sara Ersund, Torbjörn Nyqvist	20

Kommunstyrelsens arbetsutskott

15. Antagande av regler för budgetuppföljningsprocess	21
16. Antagande av regler för internhyresmodell	22
17. Antagande av regler för budgetprocess	23
18. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.	24
19. Anmälningssärenden, rapporter med mera	25

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

1. Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott och tjänstemän informerar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

2. Lägesrapport VA från Östhammar Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information lämnas om

- bolagets prognos för 2020
- bolagets Verksamhetsplan inklusive intern- och investeringsbudget 2021
- Möjlig anslutning till vatten och avlopp i Östhammar kommun november 2020
- Åtterrapporering uppdrag

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

3. Information från mark- och exploateringsgruppen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från mark- och exploateringsgruppen (MEX-gruppen) om:

- prioriteringar som MEX-gruppen arbetar med, avstämning gentemot politiken
- läget inom bostadsektorn samt inom industri, kontor och handel nedbrutet på ort
- planberedningsarbetet
- större infrastrukturgrepp som kommunen bör ta i framtiden och som helst ska kunna räknas hem i framtida exploateringar
- förfrågningar från företag, vad som når MEX-gruppen och politiken
- diskussion om vissa strategier, t.ex. kring etablering och exploatering samt strategiska förvärv
- omvärldsspaning
- vattenfrågor, där Gästrike Vattens tjänstemän kommer delta på informationsärendet vid behov

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-635

4. Beslut om riktad försäljning av Gräsö skola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar genomföra en riktad försäljning av Gräsö Skola till Östhammarshem.

Ärendebeskrivning

I juni 2020 träffades representanter från Östhammars kommun och Östhammarshem på plats ute på Gräsö för att se över vilken potential som fanns gällande fortsatt utveckling av Gräsö Skola. Tekniska fick i uppdrag att ta fram ritningar över fastigheten samt möjlig vattenanvändning för bostadsändamål. Planenheten fick i uppdrag att ta fram en uppskattad kostnadskalkyl för eventuellt planarbete (bilaga 1).

Området är idag planlagt som *skola* (beteckning S). Inom användningen ingår alla slag av skolor och andra undervisnings-och forskningslokaler. Även friliggande barnstugor(förskola) räknas som skolor eftersom de har samma funktionella betingelser. Om området ska användas för bostadsändamål krävs en planändring.

Syftet med detta är att Östhammars kommun vill stärka bostadsutbudet på Gräsö och ser att den allmännyttiga stiftelsen har en viktig roll i detta. En riktad försäljning innebär ett undantag från hur kommunen brukar förfara vid försäljning av fastigheter, där det normala är att låta mäklare annonsera en fastighet för försäljning på den öppna marknaden.

Försäljningens syfte bygger bl.a. på antagandet att Östhammarvatten AB bekräftar att kapacitet finns och kan reserveras för köparens syfte i det kommunala Va-systemet.

Beslutsunderlag

Kostnadsuppskattning för planarbetet

Värderingsunderlag

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2020-10-13, § 302, att uppdra åt samhällsbyggnadsförvaltningen att ta fram underlag för att genomföra en riktad försäljning av Gräsö Skola till Östhammarshem.

Beslutet skickas till

- MEX-gruppen via Cecilia Willén Johansson
- Planenheten via Cecilia Willén Johansson
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Chefsstrateg Marie Berggren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-520

5. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av lägesrapporten för revideringsarbetet av ÖP2016.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningens statusrapport för pågående revideringsarbete av ÖP2016.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade 2019-11-26, § 290 om återkommande lägesrapporter under 2020. På arbetsutskottet 2020-01-14 ska även förslag till upplägg och syfte för workshop med kommunstyrelsen presenteras.

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-1

6. Information från tekniska förvaltningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från tekniska förvaltningen. För varje enhet informeras kort om:

- problem
- positiva händelser
- större områden som kommer lyftas som egna ärenden
- stora investeringsobjekt
- pågående processer
- ändamålsenlig organisation
- större upphandlingar
- saker som medborgarna lyfter
- status på befintliga fastigheter och underhåll

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-489

7. Information om fordonsupphandling

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Upphandling av fordon har genomförts och är avslutad.

Information om tilldelning mm.

Beslutet skickas till

- Upphandlingsenheten
- Tekniska förvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-500

8. Information om upphandling av färdtjänst och skolskjuts med taxi

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Upphandling har genomförts av färdtjänst och skolskjuts med taxi.

Tilldelningsbeslut har skickats den 1 december. Information om upphandlingen.

Beslutet skickas till

Upphandlingsenheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-733

9. Yttrande över Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2021 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott ställer sig bakom följande yttrande:

Östhammars kommun har i flera olika sammanhang tryckt på vikten av att Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har erforderliga resurser för att kunna genomföra sitt uppdrag på ett vederhäftigt sätt och säkerställa att hantering av radioaktivt material eller drift av verksamhet med radioaktivt material, bedrivs på ett säkert sätt ur strålskyddssynpunkt.

Det är också angeläget att de statliga myndigheterna kan bygga kunskap, hantera, samverka och kommunicera tillsammans gällande utökade beredskapszoner runt våra kärnkraftverk. Vi vill dock påpeka att arbetet till stora delar också kommer att bedrivas på det lokala planet där inga ytterligare medel avsatts ännu. Det är helt avgörande för att kommunerna ska kunna möta upp med personal mm för att kunna hantera utökade krav såväl kunskapsmässigt som resursmässigt för beredskap gällande exempelvis radiologiska nödsituationer. Detta är angeläget att regeringen omhändertar och kanaliserar denna fråga exempelvis via beredskapsanslagen.

Med det sagt kan inte Östhammars kommun bedöma om den avgiftssättning som föreslagits ligger i paritet med detta, då det är myndigheten själv som är den bästa att bedöma den utgångspunkten.

Dock är det enligt Östhammars kommun mycket angeläget att SSM får de forskningsanslag som behövs för att bedriva en fristående, vederhäftig forskning på områden gällande radioaktivt avfall och dess hantering. Detta då kommunen förlitar sig på myndighetens samlade kompetens när det gäller strålsäkerhet i den stegvisa processen och prövningen enligt kärntekniklagen för de slutförvar för radioaktivt avfall som är i drift eller planeras.

Östhammars kommun ställer sig därför bakom det förslag till hantering av forskningsanslag som SSM föreslår som i praktiken innebär en bibehållen ram för 2021.

Ärendet behandlas som ordförandebeslut enligt kommunallagen och kommunstyrelsens delegationsordning.

Ärendebeskrivning

Miljödepartementet har översänd rubricerade remiss för yttrande till Östhammars kommun. Regeringen önskar synpunkter på:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2021 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Remissvaren ska vara miljödepartementet tillhanda senast 2020-12-18.

Beslutsunderlag

- Remiss
- PM, Underlag om förslag till ändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Beslut
- Avgiftsförordning, förslag

Beslutet skickas till

Miljödepartementet, m.remissvar@regeringskansliet.se och emelie.sjogren@regeringskansliet.se Ange diarienummer M2020/01520 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet. (Skickas som pdf och worddokument)

Enhetschef slutförvarsenheten Marie Berggren

Kommunstyrelsen, anmäls som delegationsbeslut

Dnr KS-2020-554

10. Beslut om ansökan om medel för verksamhetsåret 2021 för Opinionsgruppen för Säker Slutförvaring (OSS)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att under förutsättning att Östhammars kommun beviljas medel ur Kärnavfallsfonden i enlighet med ingiven ansökan för 2020 så beviljas OSS medel motsvarande 360 000 kr för verksamhetsåret 2021 (90 % av 400 000 i Östhammars kommuns ansökan för 2021).

Revision av verksamheten har inte genomförts som planerat under 2020. Slutförvarsenhetens uppdras kvarstår därför att upphandla extern revision för att gå igenom OSS verksamhet verksamhetsåret 2019 och 2020 och dess överensstämmelse med de nya riktlinjer som kommunen har haft för ändamålet under dessa år. Om det framkommer att medel inte använts på rätt sätt kan en återbetalning av medel bli aktuell. Detta kommer behandlas i särskild ordning.

Ärendebeskrivning

Föreningar och miljöorganisationer som vill engagera sig i slutförvarsfrågorna har möjlighet att söka medel för aktiviteter som syftar till att ge en allsidig belysning av frågorna. För 2021 har Opinionsgruppen för Säker Slutförvaring (Oss) ansökt om 409 000 kr för engagemang i processerna rörande slutförvar för använt kärnbränsle och utbyggnad av befintligt slutförvar för låg- och medelaktivt driftavfall (SFR). Medlen ska göra det möjligt att engagera en informatör på halvtid samt att delta i referensgruppen och andra aktiviteter de har tillgång till.

Östhammars kommun har ännu inte beviljats sina medel för 2021 av Riksgälden vilket innebär att positivt beslut om medel till organisationer fattas med förbehåll att kommunen får de medel den ansökt om.

Östhammars kommun har förlagts om ett antal kompletteringar av sin inlämnade ansökan och har utifrån detta även ombetts att redogöra för hur medel använts till föreningar. Med utgångspunkt i detta har Oss i november ombetts att redogöra för de ekonomiska relationerna mellan Oss och MKG (Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning). MKG uppbär statliga medel (inte ur kärnavfallsfonden) för att följa slutförvarsprocessen och det är angeläget för kommunen att medelsanvändningen särredovisas. Svar har även lämnats från Oss.

Med anledning av kommunfullmäktige förväntades fatta beslut i veto-frågan för slutförvar för använt kärnbränsle under hösten 2020, så förväntas också arbetet med informationsspridning och kunskapsuppbyggnad för medborgarna och politikerna minska något under 2021. Det märks i den inlämnade budgetramen för 2021 där samtliga poster har minskats, inklusive bidraget till organisationer som vill engagera sig i slutförvarsfrågan. Då intresset för enskilda initiativ varit begränsat har Östhammars kommun ökat andelen av det budgeterade bidraget till Oss. Östhammars kommuns beslut i vetofrågan gällande SFR kvarstår dock fortfarande och det framgår att denna fråga även kommer engagera Oss framöver.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Nya riktlinjer för medel till organisationer antogs 2018, och det kan vara rimligt att följa upp dem mer noggrant. Om brister identifieras kommer en ny bedömning av medelsutdelning att ske.

Beslutsunderlag

Ansökan om medel, Dnr KS 2020-554

Beslutet skickas till

- Opinionsgruppen för säker slutförvaring (Oss) – oss@avfallskedjan.se
- Enhetschef Marie Berggren
- Lednings- och verksamhetsstöd, Ekonomi

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-610

11. Rapport av pilotprojekt – anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av rapporten om statusen i pilotprojektet angående anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården.

Ärendebeskrivning

Skärgårdens öar i Östhammars kommun med fast befolkning och utan landförbindelse har idag ingen tillgång till kollektivtrafik. De boende har i skrivelse till såväl socialnämnden som kommunstyrelsen beskrivit sin oro för situationen. Detta accentuerades vid utfasningen av ”glesbygdsfärdtjänsten” och de boende önskar en lösning. Det innebär att de önskar att anropsstyrd trafik införs på öarna som saknar fast förbindelse.

Kommunstyrelsen arbetsutskott gav 2020-10-14 förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten till att starta ett pilotprojekt tillsammans med Region Uppsala, inklusive finansiering.

Arbetet med samordning av de samhällsbetalda resorna kommer tidigast att börja utredas av Region Uppsala 2021 och möjligtvis genomföras 2022. Om anropsstyrd trafik för de öar som saknar fast landförbindelse ska ingå i denna regionala samordning är oklart.

Pilotprojektet - Uppdrag och syfte

Organisera anropsstyrd kollektivtrafik för de fast boende på öarna Rävsten, Hälsingen, Ormön, Stora Risten och Fälön i samarbete med Region Uppsala (UL).

Syftet med pilotprojektet är att skapa erfarenheter för en mer kontinuerlig verksamhet inför en eventuell permantering av anropsstyrd kollektivtrafik i framtiden för boende på öarna utan fast landförbindelse.

Vad är anropsstyrd kollektivtrafik?

Anropsstyrd trafik är när det finns en linje och en tidtabell, men går endast när någon ringt och beställt avgången.

I UL:s trafik finns anropsstyrd trafik i Östhammars kommun för linje 852 (Raggarön), 853 (Södra Gräsö) och 854 (Norra Gräsö).

Man ringer senast tre timmar innan, och beställer den från sin hållplats. Beställningscentralen är öppen dygnet runt och det går bra att förbeställa resan dagen innan. När man ska tillbaka beställer man en avgång på samma sätt, minst två timmar innan. En taxi/anslutningsbuss väntar vid önskad hållplats och tar dig tillbaka till den hållplats där din resa startade.

Projektid

Ett år med start 2021-04-01.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Finansiering

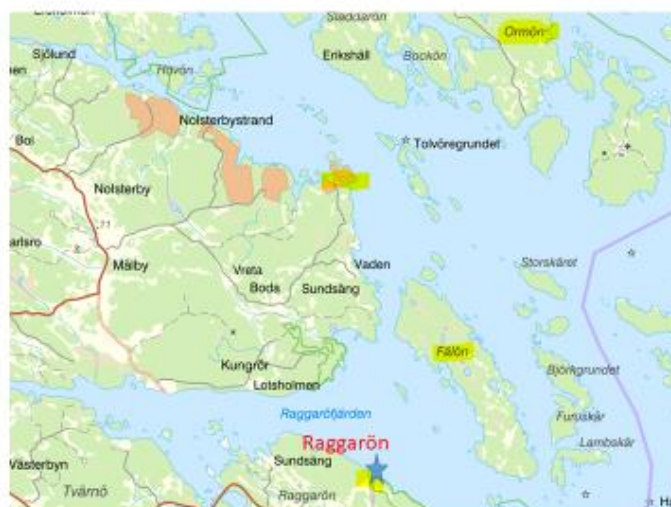
Östhammars kommun och Region Uppsala delar på kostnaderna. Kostnadsberäkning behöver tas fram i samarbete med Region Uppsala.

Föreslagna rutter och knutpunkter i skärgården

1. Rutt som anknyter vid Äpskär på södra Gräsö: Äpskär – Rävsten – Hälsingen - Stora Risten – Ormön - Äpskär. Här ansluter buss 853 (södra Gräsö)

2. Rutt som utgår ifrån Raggårön: Raggårön – Fälön – Sundsveden - Ormön- ev. Stora Risten och retur samma väg. Här ansluter buss 852.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

När och hur ofta ska turerna gå?

Fasta turer på vardagar. Förmiddag och eftermiddag i en förutbestämd rutt ibland öarna

Tidsplan fram till projektstart

Januari 2021: KSau fattar beslut om förslag som skickas till Region Uppsala

Februari: Beslut i Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden i Region Uppsala 19 februari.
Beslut i KS au därefter.

Upphandling av transportaktörer påbörjas.

Mars: I samarbete med markägare identifiera lämpliga platser att lämna och hämta upp resenärer.

Avtalsskrivande med transportaktörer - båt och hydrokopter och svävare

April: Projektstart 1 april

Utvärdering

Görs gemensamt av Östhammars kommun och Region Uppsala. Erfarenheter tas med i en eventuell regional samordning av de samhällsbetalda resorna.

Ärendets behandling

Kommunstyrelsen arbetsutskott gav 2020-10-06, § 283, förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten till att starta ett pilotprojekt tillsammans med Region Uppsala, inklusive finansiering. En första återrapport ska lämnas innan 2020-11-30.

Beslutet skickas till

Förvaltningschef Elin Dahm

EU-samordnare Stefan Edelsvärd

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2018-807

12. Erbjudande om fortsatt deltagande i Glokala Sverige – ett Agenda 2030-projekt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun fortsätter sitt deltagande i projektet Glokala Sverige från 2021 och framåt. Som politisk talesperson utses kommunstyrelsens ordförande Jacob Spangenberg. Som kontaktperson på tjänstemannasidan utses miljösakkunnig Camilla Andersson.

Ärendebeskrivning

Glokala Sverige är en satsning för att stödja kommuner, landsting och regioner i arbetet med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Projektet är ett samarbete mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Svenska FN-förbundet. Östhammars kommun beslutade att delta i projektet 2019-2020 (KS 2019-03-05). I och med deltagandet erbjuds kommunen en utbildningsinsats inom Agenda 2030 för både politiker och tjänstemän. Utbildningen genomfördes den 5 november 2019.

Projektet har nu fått fortsatt finansiering och kommer fortsätta från 2021 och framåt. Nu erbjuds samtliga 130 deltagande kommuner och 16 deltagande regioner att fortsätta sitt deltagande i projektet. Ett av Östhammars kommuns fyra prioriterade inriktningsmål är *En hållbar kommun*, och hållbarhetsfrågorna finns på olika sätt närvarande i kommunens kärnverksamheter, som del i avvägningar och bedömningar i ärenden och i andra fall via skarp lagstiftning. I kommunens samlade hållbarhetsarbete finns en tydlig koppling till Agenda 2030-målen där vi arbetar med alla delar av hållbarhet på den lokala nivån. Ett fortsatt deltagande i Glokala Sverige ger fortsatt tillgång till ett nätverk för politiker och tjänstemän, möjlighet till samarbeten med andra kommuner i hållbarhetsfrågor och kommunikationsstöd från projektledningen gällande innehållet i Agenda 2030. Ingen avgift tas för deltagandet i projektet. Kommunen väljer själv ambitionsnivå för deltagandet. För Östhammars kommuns del bedöms nyttan ligga i att ta del av andra kommuners arbetssätt och dela med sig av egna erfarenheter. Övriga förutsättningar för att delta finns beskrivet i bilagd inbjudan *Erbjudande om fortsatt deltagande i Glokala Sverige från 2021*.

Beslutsunderlag

Erbjudande om fortsatt deltagande i Glokala Sverige från 2021.

Beslutet skickas till

- Miljösakkunnig Camilla Andersson
- Planchef Cecilia Willén Johansson
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Chefsstrateg Marie Berggren
- Energi- och klimatstrateg Marcus Jakobson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-536

13. C-tillsammans, redovisning av slutrapport

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fortsätta processen med de samverkansområden som föreslås i rapporten.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelserna i Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar har under mars och april 2020 varit och fattat beslut om att ställa sig bakom ambitionen att skapa större nytta för medborgarna genom ökad samverkan inom Uppsala län.

Ambitionen är att kommunerna gemensamt ska genomföra en första bred förstudie angående möjligheterna att samverka mer kring olika kommunala uppdrag. Anledningen till att parterna vill göra förstudien är den ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaning kommunerna står inför vad gäller utförandet av sina respektive kärnuppdrag.

Förstudien har tagit till sig det som Kommunutredningen hade till uppdrag att belysa. Utredningen pekar i sitt slutbetänkande *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8)* på att förmågan att arbeta utvecklingsinriktat och strategiskt skiljer sig alltmer beroende på kommunernas olika förutsättningar. Mindre kommuner har, exempelvis, begränsade möjligheter att arbeta strategiskt och utvecklingsinriktat. Utredningen konstaterar att för kommuner i funktionellt sammanhängande områden, likt Uppsala län, är bristen på kapacitet en av de stora utmaningarna. Kommunerna är inte rustade för att hantera planeringsfrågor i ett gränsöverskridande kommunalt/regionalt perspektiv.

Utredningen pekar på behovet av att ha strategisk utvecklingskapacitet som ger permanent och långsiktig förmåga att klara sina uppdrag.

Beslutsunderlag

Förstudie samverkan C tillsammans 30 november

Ärendets behandling

Workshop genomfördes i anslutning till arbetsutskottets sammanträde 2020-08-25 (se § 236).

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Samtliga förvaltningschefer

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-737

14. Antagande av regler för investeringsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för investeringsprocess.

Ärendebeskrivning

Kommunen står inför stora investeringar framöver och syftet med dessa regler är att skapa bättre underlag till politiken att fatta beslut på. Dessutom skapa en tydligare process för varje investeringsprojekt från förkalkyl slutredovisning av färdigställda projekt.

Östhammars kommun saknar i dag tillräckligt tydliga och uppdaterade styrdokument när det gäller investeringsprocessen. Syftet med dessa regler är att skapa tydlighet och struktur i arbetet, med bättre kvalitet i planering, budgetering, genomförande och uppföljning. Detta är förutsättningar för att investeringar genomförs, följer tidplan och budget samt är ändamålsenliga för kommuninnevånarna.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för investeringsprocess”

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomi

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-735

15. Antagande av regler för budgetuppföljningsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för budgetuppföljningsprocess

Ärendebeskrivning

Syftet med dessa regler är att förbättra uppföljning av verksamhet och budget samt skapa en bättre struktur i arbetet med prognoser avseende drift och investeringar. I samband med den nya organisationen är ambitionen med dessa regler att skapa ett gemensamt arbetssätt för alla nämnder när det gäller budgetuppföljning och prognos. Genom att arbeta mer strukturerat med gemensamma arbetssätt emot alla förvaltningar kommer redundansen förbättras samt att kvalitén i uppföljnings- och prognosarbetet kommer höjas.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för budgetuppföljningsprocess”

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomi

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-738

16. Antagande av regler för internhyresmodell

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för internhyresmodell. Reglerna ersätter Handbok-internhyra KF § 40 2011-04-12.

Ärendebeskrivning

Syftet med en internhyresmodell är bl.a. att ge ökade incitament för besparingar, ge ett ökat kostnadsmedvetande och göra så att kostnaderna betalas av de som faktiskt får nytta av lokalerna. Med en tydlig och strukturerad processbeskrivning som efterlevs av förvaltningen räknar vi med att förbättra vår fastighetsförvaltning strategiskt och långsiktig. Detta är viktigt framöver då vi står inför stora investeringsbehov samt har en underhållsskuld att ta hänsyn till.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för internhyresmodell”

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomi

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2020-736

17. Antagande av regler för budgetprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar Regler för budgetprocess.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2020-11-10, § 133, att mål och budget antas vid junisammanträdet från och med 2021 samt gav förvaltningen i uppdrag att arbeta in detta i budgetprocessen.

Syftet med detta dokument är att skapa en tydlig samlad övergripande processbeskrivning som steg för steg beskriver planerings- och budgetprocessen.

Det kan idag vara svårt för tjänstemän och politiker veta vad, när och hur saker ska göras i budgetarbetet. En mer strukturerad och tydlig process kommer förbättra kvaliteten i de underlag som ligger till grund för kommunens slutgiltiga budgethandling.

Genom att flytta fullmäktigebeslut om budget till juni menar vi att planeringsförutsättningarna för verksamheten förbättras och ger möjlighet att planera så att en helårseffekt kan nås för de förändringar som beslutas.

Beslutsunderlag

Förslag till ”Regler för budgetprocess”

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomi

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

Kommunstyrelsens arbetsutskott

18. Anmälningssärenden från bolag, stiftelser, etc.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Protokoll eller övrig information från kommunens bolag, stiftelser och andra organ där kommunen är representerad.

a) Styrelsemöte Hargs Hamn AB

Diarienummer: KS-2020-215

Protokoll från styrelsemöte 2020-11-23, ärenden som behandlades var upphandling av stuveritjänster och övriga frågor.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

19. Anmälningssärenden, rapporter med mera

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Beslut från olika organ, rapporter och skrivelser som anmäls till kommunstyrelsen som information.

a) Beslut från Länsstyrelsen om naturreservat Marka-Sandika

Diarienummer: KS-2020-605

Länsstyrelsen har den 30 november 2020 fattat beslut om bildande av naturreservatet Marka-Sandika i Östhammars kommun. Kommunstyrelsen har lämnat yttrande i ärendet.

Beslutsunderlag

Handlingarna publiceras separat i arbetsrummet

Tidsbudget för planläggning av Gräsö skola (där kommunen är upprättare av planhandlingar)

Planarkitekt

Arbetsmoment	Tidsbudget
Uppstart	25 h
Upprätta planavtal	5 h
Undersökning betydande miljöpåverkan	10 h
Platsbesök	5 h
Interna uppstartsmöten	5 h

Samråd	70 h
Framtagande av plankarta	20 h
Framtagande av övriga planhandlingar	20 h
Dialoger/avstämningar med planbeställare	10 h
Granskning av utredningar	10 h
Administration inför samråd (utskick enl. fastighetsförteckningen, delegationsbeslut, tillgängliggöra handlingar m.m.)	10 h

Granskning	35 h
Ändring av plankarta	10 h
Ändring av övriga planhandlingar	10 h
Ändring av samrådsredogörelse	5 h
Administration inför granskning (utskick,	10 h

delegationsbeslut, tillgängliggöra handlingar m.m.)	

Antagande	40 h
Framtagande av granskningsutlåtande	10 h
Eventuellt omarbete förslaget inför antagandet	10 h
Administration inför antagande (tjut, granskningsutlåtande till Länsstyrelsen, m.m.)	5 h
Administration efter antagande (framtagande och utskick av meddelande om antagande, redigering av hemsida, utskick av planhandlingar till myndigheter m.m.)	10 h
Arkivering	5 h

Summa planarkitekt	170 h
<i>Timpris: 800 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 136 000 kr</i>	

Övriga som deltar i arbetet

Planchef	10 h
<i>Timpris: 1200 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 12 000 kr</i>	
Registrator	10 h
<i>Timpris: 800 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 8 000 kr</i>	
Miljösakkunniga	10 h
<i>Timpris: 1000 kr/h</i>	
<i>Budgeterad kostnad: 10 000</i>	
Kart och Mät (grundkarta)	-

? kr	
Metria/Fastighetsförteckning	-
<i>Ca 5 000 kr</i>	
Stibo/Utskrift av plankarta	-
<i>Ca 1 000 kr</i>	
Summa övriga	30 h
<i>Budgeterad kostnad 36 000 kr</i>	

Totalkostnad**172 000 kr**

Värdeutlåtande

Kommun	Östhammar
Objekt	Gräsö 1:152
Värdetidpunkt	2020-07-31

Företagssäte:

Org. nr: 556107-6968
VärderingsInstitutet A. Sundqvist AB
Värmbolsvägen 7
641 52 Katrineholm

Växel: 0150-199 00

info@properate.se
www.properate.se

Värdeutlåtande mark

Värderingsobjekt:	Gräsö 1:152
Kommun:	Östhammar
Uppdragsgivare:	Östhammars Kommun Att: Carina Hemlin Karlsson Stångörsgatan 10 742 21 Östhammar
Värdetidpunkt:	2020-07-31
Typ:	Förutsätts utgöra 310, hyreshusenhet tomtmark.
Uppdrag:	Bedömning av marknadsvärde. Vi utför alla uppdrag enligt allmänna villkor för värdeutlåtande (se närmare www.properate.se)
Ändamål:	Värderingen ska enligt uppdragsgivaren användas för externt bruk inför försäljning och kreditprovning.
Lagfaren ägare:	Östhammar Kommun

Förutsättningar

I värderingen förutsätts att lämnade uppgifter från uppdragsgivaren är korrekta. Fastigheten utgörs av en delvis nedlagd skola som vid ev. försäljning kommer läggas ner helt. Fastigheten är belägen inom detaljplanerat område som avser skola, förskola och daghem. Enligt lämnade uppgifter finns planer på ändring av detaljplan till hyresbostäder och därav troligen behov att riva byggnationen för uppförande av hyreshus. I värderingen förutsätts att ny detaljplan upprättats och byggnationen rivits. Eventuell rivningskostnad har inte beaktats i värdeutlåtandet.

En bruttoarea för flerbostadshus på 3 800 BTA BOA exklusive källarvåning under mark förutsätts enligt lämnade uppgifter.

Kostnader för markundersökningar eller andra markarbeten såsom anslutningsvägar och pålning har ej beaktats i värderingen.

Anslutningsavgifter avseende inkoppling av el, vatten- och avlopp, optofiber mm tillkommer vid anslutningstillfället och har ej beaktats i värderingen.

Markens beskaffenhet på planområdet

Jordlagret inom värderingsobjektet består av berg och gammal trädgårdsmark.

Miljöaspekter

Det finns inga kända markföroreningar på platsen och det finns inga objekt registrerade i Länsstyrelsernas databas över potentiellt förorenade områden (EBH-stödet).

Värdebedömningen grundas på förutsättningen att nuvarande eller annan verksamhet kan bedrivas utan att åläggas hinder eller begränsningar med hänvisning till gällande miljölagstiftning. Värderingen förutsätter att inga miljöskulder i mark eller byggnad förekommer.

Planbestämmelser

Förutsätts utgöra detaljplan avseende flerbostadshus med en total BTA om 3 800 kvm enligt lämnade uppgifter.

Servitut, ledningsrätt och panträtt

Någon särskild servituts utredning har inte utförts.
Någon särskild pantbrevs utredning har inte utförts.

Taxeringsvärde

Bedömt taxeringsvärde enligt typkod 310 samt en byggrätt motsvarande 3 800 BTA BOA och uppgår till 1 710 000 kr. Taxeringsvärdet är beräknat enligt skatteverkets beräkningsmodell.

Värderingsunderlag

Uppdragets omfattning, värdetidpunkt

Uppdraget är att uppskatta objektets marknadsvärde. Med marknadsvärde avses det mest sannolika pris som kan utvinnas vid en försäljning under normala omständigheter på den öppna marknaden. Värdetidpunkt har satts till 2020-07-31.

Värderingsmetod

Med hjälp av ortsprisanalys av kända försäljningar av fastigheter med typkod 310 i Uppsala län har vi gjort jämförelser med värderingsobjektet. Vi har även bedömt värdet efter lokal marknadskännedom samt utifrån värderingsobjektets läge och övriga förutsättningar.

Okulärbesiktning

Fastigheten besiktades av Ludvig Bennetoft 2020-06-25. Värdebedömningen grundar sig på fastighetens standard och skick vid besiktningen samt lämnade uppgifter av uppdragsgivaren.

Besiktningen är inte av sådan karaktär och omfattning att den uppfyller säljarens upplysningsplikt eller köparens undersökningsplikt enligt 4 kap 19 § Jordabalken.

Värderingsinstitutet ansvarar inte för eventuella felaktiga sakuppgifter oavsett om dessa är lämnade av uppdragsgivaren, olika myndigheter eller uppgifter hämtade ur offentliga register.

Områdesbeskrivning

Östhammars kommun med Östhammar som centralort ligger i Uppsala län och befolkningstillväxten har under de senaste åren varit relativt konstant och kommunen har strax över 22 000 invånare. Östhammar ligger längs östkusten med ca 1 timmes resa till centrala Uppsala, Gävle och Norrtälje. Förutom centralorten finns fem tätorter i kommunen: Alunda, Gimo, Österbybruk och Öregrund. Kommunen är en rik kulturbygd med flera välbevarade Vallonbruk och herrgårdar och på 1800-talet en blomstrande semester- och badort. Den största arbetsgivaren är kommunen med ca 2 000 anställda. Det finns ca 1 800 privata företag varav det största är Aktiebolaget Sandvik Coromant med ca 1 500 anställda.

Allmän beskrivning

Värderingsobjektet är beläget på Gräsö i Östhammars Kommun, ca 100 m nordöst om Gräsö färjeläge och 150 m söder om ICA Sjöboden. Omgivande bebyggelse utgörs av bostäder. Fastigheten har söderläge med utsikt över vattnet och Öregrund. Tomtarealen uppgår till 11 834 kvm med asfalterade körytor, lekplatser och större grönytor.

Exploateringskalkyl Byggrätt

Exploateringskalkylen syftar till att utvärdera den fastighetsekonomiska lönsamheten i det kommande projektet för den planerade byggrätten. Slutsatser om objektets värde dras utifrån en förhandsbedömning av marknadsvärdet efter nerlagda kostnader per den innevarande värdetidpunkten, (projektvärdet). När syftet, som i detta fall, är att bedöma och redovisa projektvärdet i ett kommande skede är det vanligast att tillämpa en enklare "ettårig" nettokapitaliseringskalkyl.

Projektvärde = Driftnetto (normaliserat)/Direktavkastningskrav

Driftnettot räknas fram som den förväntade hyresintäkten för lokalerna minus förväntade kostnader för fastighetens drift, underhåll och fastighetsskatt. Projektvärdet minskat med bedömda exploateringskostnader (exkl kostnad för köp och sanering av mark) och avsättning för exploatörens risk och vinst vilket normalt motsvarar 20 % av nettot utgör objektets marknadsvärde. Ingående parametrar i kalkylen marknadsanpassas och åsätts rådande marknadsförutsättningar och en sannolik köparens överväganden inför ett förvärv.

I vår exploateringskalkyl har vi utgått från uppdragsgivarens uppgifter om total BTA och bedömd kostnad av nybyggnation enligt byggmästarnas kostnads kalkylator 2020 samt rådande marknadsförutsättningar enligt nedan. Eventuella rivningskostnader har inte beaktats.

Exploateringskalkyl Gräsö 1:152, 2020-07-31		Flerbostadshus
Antal plan		2 plan
Total BTA		3800
Kr/kvm hyra (BOA/BRA)		1700
Hysesrisk		2,0%
DoU		350
direktavkastningskrav		5,30%
Värde (kr/kvm BRA)		24830
Omräkningstal BRA/BTA		0,92
Projektvärde (kr/kvm BTA)		22844
Byggkostnader (kr/BTA)		21000
Rivning		Beaktas ej
Extraordinär kostnad (Ny detaljplan)		200
Summa exploateringskostnader (kr/kvm BTA)		21200
Netto (kr/kvm BTA)		1644
Projektvinst (kr/kvm BTA)		329
Byggrättsvärde (kr/kvm BTA)		1315
Byggrätt (kvm BTA)		3800
Exploateringstid		0
Real Kalkylränta		0
Nuvärde (kr/kvm BTA)		1315
Bedömt byggrättsvärde, kr		4 997 072

Ortsprisanalys

I vår ortsprisanalys har vi studerat försäljningar avseende typkod 310 i Östhammar, Heby och Sala Kommun från 2016-01-01 och framåt. Materialet omfattar 5 st. försäljningar efter gallring. Priserna för byggrätter ligger i huvudsak på runt 1 000 kr / BTA och 1 st. på 4 000 kr / BTA. Medelvärdet totalt uppgår till 1 700 kr / BTA. Medel för faktor 0,34 BTA / KVM och medel för K/T 2,01.

Datum	Fastighetsbeteckning	Kommun	Köpeskillning (kSEK)	Areal (m ²)	Köpeskillning/ areal (m ²)	Tax BTA	Typ BTA	Faktor BTA/Kvm	Byggrätt kr/BTA	Typ-kod	K/T-Värde
feb-20	██████████	Heby	800	2 487	321	622	BOA	0,25	1 286	310	1,84
sep-18	██████████	Östhammar	2 200	6 450	341	2 200	BOA	0,34	1 000	310	0,83
mar-18	██████	Heby	650	2 166	300	600	BOA	0,28	1 083	310	1,97
okt-16	██████████	Sala	1 200	928	1 293	300	BOA	0,32	4 000	310	5,00
mar-16	██████████	Sala	5 619	9 899	567	4 973	BOA	0,50	1 130	310	0,41
			2 094	4 386	564			0,34	1 700		2,01

Mindre tomter med större byggrätt betingar till viss del ett högre värde räknat per BTA och vi kan även konstatera att jämförelseobjekten faktor BTA / kvm tomtmark samt läget påverkar köpeskillningen. Sammantaget har den totala byggrätten större påverkan än tomtytans storlek. Värderingsobjektets läge på Gräsö med söderläge, närhet till vattnet och färjeläget utgör ett A läge i landsbygdsmiljö. Referensobjektet Gruvsmeden 6 som såldes för motsvarande 4 000 kr / BTA är belägen i centrala Sala och såldes vidare i mars-20 för motsvarande 1 542 Tkr. Gammelbyn 1:82 är centralt belägen i Östhammar och bedöms jämförbar.

Värderingsobjektet har en tomtyta på 11 834 kvm och en byggrätt på 3 800 BTA vilket motsvarar en faktor på 0,32. Värderingsobjektets faktor ligger i paritet med referensobjekten men innehar en större tomtareal än referensobjekten men även ett mycket gott läge.

Värdebedömning

Med ledning av ortsprismaterialet, projektets exploateringskalkyl, den allmänna fastighetsprisutvecklingen under perioden och mot bakgrund av värderingsobjektets läge, förutsättningar och egenskaper bedöms objektet ha en värdenivå enligt nedan.

Kronor per BTA:	1 300 kr	4 940 000 kr
Kronor per KVM:	350 kr	4 141 900 kr
Medelvärde:		4 540 950 kr

Marknadsvärde

Marknadsvärdet uppskattas till **Fyra miljoner fem hundratusen kronor, 4 500 000 kr.**

Osäkerhetsintervallet har approximerats till +/- 500 000 kr.

Jämförelsetal

Kronor per BTA	1 184
Kronor per KVM	380
Faktor BTA/KVM	0,32
K/T	2,63

Uppsala 2020-08-14

Värderingsinstitutet A. Sundqvist AB

Ludvig Bennetoft

Master i Ekonomi / Agronom

**AUKTORISERAD
FASTIGHETSVÄRDERARE**

Bilagor

- Bilaga I Fastighetsdatautdrag
- Bilaga II Karta
- Bilaga III Fotografier

BILAGA I FASTIGHETSDATAUTDRAG

038 Allmän+Taxering 2020-06-08

Fastighet

Beteckning Östhammar Gräsö 1:152	Senaste ändringen i allmänna delen 1995-02-22	Senaste ändringen i inskrivningsdelen 1979-04-05	Aktualitetsdatum i inskrivningsdelen 2020-06-04
Nyckel: 030089054	UUID: 909a6a49-462d-90ec-e040-ed8f66444c3f		
Distrikt Gräsö Socken: Gräsö	Distriktskod 215203	Län- och kommunkod 0382	

Adress

Adress Klockarhagen 5 742 97 Gräsö

Läge, karta

Område	N (SWEREF 99 TM)	E (SWEREF 99 TM)	
1	6695148.0	691103.7	Stor fastighetskarta v

Areal

Område	Totalareal	Därav landareal	Därav vattenareal
Totalt	1 1834 kvm		

Lagfart

Ägare 212000-0290	Andel 1/1	Inskrivningsdag 1879-12-17	Akt 79/22
Östhammars Kommun Box 66 742 21 Östhammar			
Gåva: 1879-08-27 Ingen köpeskilling redovisad. Anmärkning: Övriga fång 25/85, 29/79, 45/560, 52/468 Anmärkning: Anmärkning 83/47685 Anmärkning: Anmärkning 79/16256			

Planer, bestämmelser och fornlämningar

Planer	Datum	Akt
Detaljplan: Gräsö kyrktrakt gräsö 1:320, Västerbyn 1:46 mfl	1989-11-21 Genomf. slut: 2003-12-31	03-90:62 Akt

Naturvårdsbestämmelser	Datum	Akt
Landskapsbildsskydd: Gräsö kyrka	1968-11-20	03-G32:31 Akt Objektnummer: 2011005 LST03 11.1211-1211-76

Plananmärkning: Ändring 1982-06-18 se(akt 03-G19:76)

Taxeringsuppgifter

Taxeringsenhet

Specialenhet, skolbyggnad (825)

215062-8

Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet.

Taxeringsvärde
Taxeringsår

2019

Taxerad Ägare	Andel	Juridisk form	Ägandetyyp
212000-0290 Östhammars Kommun Box 66 742 21 Östhammar	1/1	Kommun	Lagfart eller Tomträtt

Andel i gemensamhetsanläggningar och samfälligheter

Samfällighetsutredning ej verkställd, redovisningen av fastighets andel i samfällighet kan vara ofullständig

Åtgärd

Fastighetsrättsliga åtgärder	Datum	Akt
Sammanläggning Avstyckning	1953-05-07	03-GRÄ-411 Akt

Avskild mark

Östhammar Gräsö 1:217

Ursprung

Östhammar Gräsö 1:122, 1:126

Tidigare Beteckning

Beteckning	Omregistreringsdatum	Akt
C-Gräsö Gräsö 1:152	1975-06-02	03-75:432

Ajourförande inskrivningsmyndighet

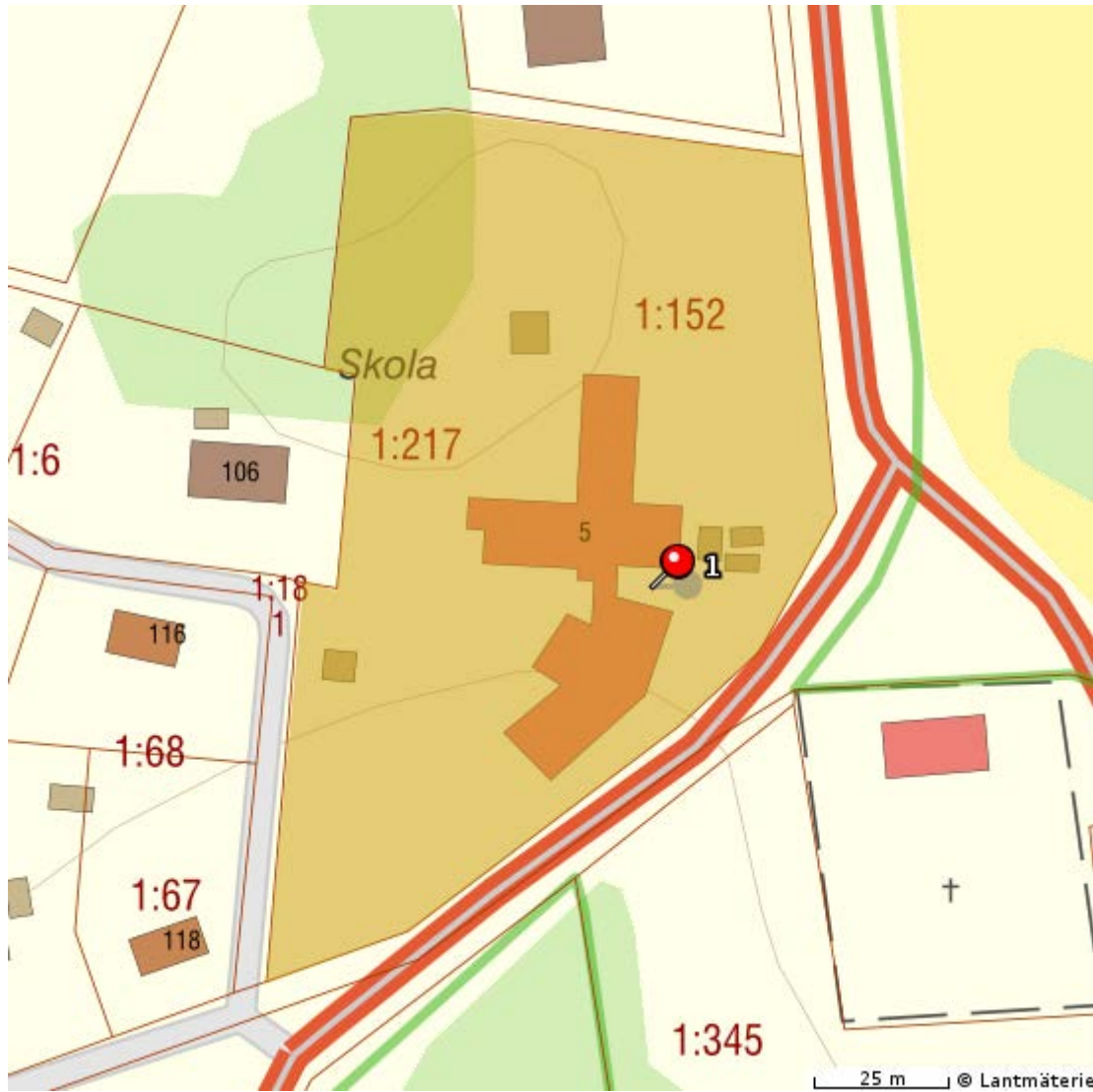
Lantmäteriet

Kontorbeteckning: Norrtälje
Telefon: 0771-63 63 63

Copyright © 2017 Metria

Källa: Lantmäteriet

BILAGA II KARTA

BILAGA III

FOTOGRAFIER

Miljödepartementet

Kemikalieenheten

Emelie Sjögren

emelie.sjogren@regeringskansliet.se

Tel: 08-405 8151

Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2021 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen önskar synpunkter på följande:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2021 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Remissinstanser

AB Svafo

Affärsverket svenska kraftnät

Aleris Diagnostik AB

Barsebäck Kraft AB

BillerudKorsnäs

Chalmers tekniska högskola

Cyclife Sweden AB

DEKRA Industrial AB

Ekonomistyrningsverket

Energiföretagen i Sverige

European Spallation Source ERIC

Evidensia Djursjukvård AB

Folkhälsomyndigheten

Force Technology Sweden AB

Forsmarks Kraftgrupp AB

Fortum AB

Fortum Power and Heat AB

Kustbevakningen

Kävlinge kommun

Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk

Lokala säkerhetsnämnden vid Studsvik AB:s kärntekniska anläggningar

Lunds kommun

Lunds universitet

Luossavaara-Kirunavaara AB

Läkemedelsverket

Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Nyköpings kommun

OKG Aktiebolag

Oskarshamns kommun

Praktikertjänst AB

Region Skåne

Region Stockholm

Region Uppsala

Region Västerbotten

Region Östergötland

Riksgäldskontoret

Ringhals AB

SCA Graphic Sundsvall AB

Skogen och Kemin Gruvorna och Stålet (SKGS)

Skogsindustrierna

SSAB

SSG Standard Solutions Group

Statens energimyndighet

Statens jordbruksverk

Statens veterinärmedicinska anstalt

Studsvik Nuclear AB (SNAB)

Svemin

Svensk Djursjukvård

Svensk Kärnbränslehantering AB

Svenskt Näringsliv

Sveriges Kommuner och Regioner

Sveriges lantbruksuniversitet

Sveriges Veterinärförbund

Swedish MedTech

SWETIC – Swedish Association for Testing, Inspection and Certification

Sydkraft AB

Unilabs AB

Varbergs kommun

Vattenfall AB

Vetenskapsrådet

Västra Götalandsregionen

Westinghouse Electric Sweden

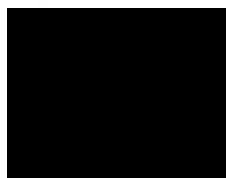
Östhammars kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet **senast den 18 december 2020**. Svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e-post till m.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till emelie.sjogren@regeringskansliet.se. Ange diarienummer M2020/01520 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Remissinstansens namn ska även anges i dokumentnamnet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. På webbplatsen finns även det remitterade materialet tillgängligt. När svarstiden för remissen gått ut, publiceras alla remissyttranden som kommit in på www.regeringen.se.

Frågor under remisstiden besvaras av Emelie Sjögren tel. 08-405 8151.

Charlotta Fred
Departementsråd

Miljödepartementet
Kemikalieenheten

Underlag om förslag till ändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten ska enligt regleringsbrev för 2020 senast den 31 augusti 2020 lämna förslag som rör andra justeringar än avgiftsnivåer till regeringen (Miljödepartementet).

Strålsäkerhetsmyndigheten har överlämnat ett förslag till justeringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten (se bilaga).

Nedan ges en sammanställning om hur Strålsäkerhetsmyndigheten motiverar de större justeringarna som myndigheten föreslår. Därutöver lämnar myndigheten ett antal mindre ändringsförslag som framgår i förordningsförslaget (bilagan).

2 § och 5 § 16

Myndigheten föreslår en ny formulering av bestämmelsen om avgift vid ansökan om bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion, 5 § 16. Förslaget är av en hänvisning till de internationella regelverk som gäller på området, dvs. ADR (vägtransporter), RID (järnvägstransporter), IMDG-koden (sjötransporter) och ICAO-TI (lufttransporter). Enligt förordningen (2006:311) om transporter av farligt gods ska Strålsäkerhetsmyndigheten som behörig myndighet utföra godkännanden och bekräftelser enligt dessa regelverk. Den nuvarande lydelsen av 5 § 16 avspeglar inte vad myndigheten faktiskt utför i samband med transporter av radioaktiva ämnen. Den föreslagna ändringen är anpassad till förordningen (2006:311) om transporter av farligt gods som anger Strålsäkerhetsmyndighetens bemyndigande på området. Bestämmelsen i 2 § kompletteras även med information om att ord

och uttryck som används i den förordningen har samma betydelse i avgiftsförordningen.

5 a och 11 b §§

I 5 a § 22 föreslår Strålsäkerhetsmyndigheten att det införs en avgift för tillstånd för en anordning som kan alstra joniserande strålning som inte överstiger 1 megaelektronvolt. Bestämmelsen avser röntgenutrustningar som används tillståndspliktigt och som inte är medicinska, odontologiska, veterinärmedicinska eller för radiografering. Utrustningar som omfattas är t.ex. utrustningar som används för att kontrollera och analysera av produkter inom utveckling och tillverkning eller rättsmedicinal verksamhet. Stöd för denna avgift fanns tidigare i förordningen. I samband med att regelverket gjordes om och anmälningsplikt infördes under 2019 försvann stödet för denna avgift. Avgiften föreslås till 3 100 kronor och berör färre än hundra tillståndshavare. Som en följd av förslaget föreslås även hänvisningar till 5 a § i 11 b § ändras.

Därutöver lämnar myndigheten ett antal mindre ändringsförslag, i syfte att uppdatera regelverket och för att förtydliga och förbättra bestämmelsen. Förslagen innebär att vissa avgifter ska betalas per strålkälla (och inte per tillståndshavare) och att vissa avgifter ska betalas per utrustning som innehåller en eller flera slutna strålkällor med hög aktivitet (och inte per strålkälla).

Dessutom föreslår myndigheten ett nytt andra stycke i bestämmelsen som innebär att strålkällor som omfattas av mer än en avgift inte ska generera mer än en avgift (som motsvarar den högsta av de som aktualiseras).

15 §

Strålsäkerhetsmyndigheten föreslår en ändring i 15 § för forskning så att den bättre återspeglar regeringens syn på tillsynsbegreppet såsom det beskrivs i regeringens skrivelse 2009/10:79 och som Strålsäkerhetsmyndigheten kommer att använda i sin tillsynspolicy. Syftet är att myndigheten även fortsatt ska kunna initiera studier och utredningar som bekostas av forskningsavgifter inom områden utanför det snävare tillsynsbegreppet. Ändringen medför dock inte ökade kostnader eller höjda avgifter.

16 §

De tre nya avgifter som föreslås i 16 § 9–11 fanns tidigare reglerade i en villkorsbilaga vid tillståndsgivning. Villkorsbilagan används inte längre och kommer att försvinna efterhand som de femåriga tillstånden ersätts med en anmälan. Verksamhetsutövare betalar en avgift för den första strålkällan de införskaffar, men kan sedan skaffa fler inom ramen för samma tillstånd. Ändringen innebär ett oförändrat avgiftsuttag, både avseende vem som betalar avgift och avgiftens storlek. Verksamhetsutövare som berörs av den här avgiften finns inom fordons- och elektronikindustrin.

Regeringskansliet, Miljödepartementet

Beslut

Datum: 2020-11-09

Diariennr: SSM2020-4308

Dokumentnr: SSM2020-4308-2

Process: 1.1

Förslag till nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ska enligt regleringsbrev för 2020 föreslå nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten och redovisa förslaget till Regeringskansliet senast den 1 oktober. Till varje ändringsförslag ska bakgrund, motivering och konsekvensbedömning redovisas. Redovisningen delas upp i avgiftskollektiv för kärnkraftverk, övriga kärntekniska anläggningar respektive tillståndspliktig verksamhet enligt strålskyddslagen (2018:396).

Den 30 augusti 2020 lämnade SSM ett förslag enligt regleringsbrevet om andra justeringar än avgiftsnivåer¹. I korthet föreslog SSM fyra nya avgifter (varav en avser ansökan och tre avser tillstånd) samt ett antal justeringar i syfte att förtydliga gällande regelverk.

Ett förslag till nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer enligt förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten redovisades av SSM den 1 oktober 2020. SSM inkommer härmed med ett reviderat förslag till nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer enligt förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten, enligt bilaga.

I detta ärende har generaldirektören Nina Cromnier beslutat. Controllern Yvonne Nordlander har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Johan Gistorp, enhetschefen Anders Verneholt och enhetschefen Edvard Käll deltagit.

Detta beslut har expedierats utan signatur.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Nina Cromnier

Yvonne Nordlander

¹ Dnr SSM2020-5348

Förslag till nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Bakgrund

Myndighetens uttag av avgifter regleras i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten med stöd av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och lagen (2006:263) om transport av farligt gods.

Utgångspunkt för justeringar av avgifter

Utgångspunkt för justeringar av nya avgiftsnivåer är att staten får full kostnadstäckning för tillsyn m.m. över kärnkraftverken (KKV) respektive övriga kärntekniska anläggningar (ÖKTA) samt att få full kostnadstäckning inom myndighetens övriga områden.

I 12 § förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten anges den beredskapsavgift som vissa verksamhetsutövare ska betala med anledning av deras tillstånd att uppföra, inneha eller driva en verksamhet som tillhör någon av beredskapskategorierna 1 a–2 enligt den klassificering som följer av föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har meddelat med stöd av 4 kap. 9 § strålskyddsförordningen (2018:506). Implementering av utökade beredskaps- och planeringszoner i enlighet med förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor innebär att det ställs nya och mer omfattande krav på beredskapsplanering och samordning mellan länsstyrelserna i län med kärnkraftverk och de länsstyrelser som behöver utveckla en mer omfattande beredskapsplanering för hantering av en kärnteknisk olycka och att det ställs nya och mer omfattande krav på SSM och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Avgifterna kommer att höjas enligt beräkningsunderlag från SSM som i frågan haft kontakt med MSB och länsstyrelserna i kärnkraftslänen. Beredskapsavgiften täcker också kostnader hos SSM, MSB och berörda länsstyrelser.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras 2021–2023

Ringhals reaktor 2 ställdes av vid årsskiftet och Ringhals 1 är planerad att permanent ställas av vid utgången av 2020. Från och med 2021 återstår därmed sex kärnkraftsreaktorer i drift i Sverige, vilket påverkar myndighetens behov av anslag för verksamheten samt uttaget av avgifter från tillståndshavarna för tillsyn m.m. av kärnkraftverk i drift. Omställningen från reaktorer i drift till avställning och avveckling påverkar uttaget av avgifter för tillsyn.

Avgifterna för forskning påverkas dock inte, då frågeställningar och forskningsbehov inom till exempel svåra haverier, kärnämneskontroll, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material uppstår redan vid drift av endast en reaktor. Därtill kommer att Sverige även fortsättningsvis ha ett tillse forskningsbehov vad gäller båda de två grundläggande typerna av reaktorer – tryckvattenreaktorer och kokvattenreaktorer.

SSM tar in avgifter från tillståndshavare till kärnteknisk verksamhet. Myndigheten har tillsammans med regeringen under några år arbetat aktivt för att balansera det historiska överskott som har funnits i avgiftsuttaget. Överskottet hade vid utgången av 2019 minskat med över 90 000 000 kronor och uppgår nu till ca 30 700 000 kronor. Avgifterna har de

senaste åren varit lägre än myndighetens kostnader för att hantera ett historiskt överuttag av avgifter.

Avgifterna för tillsyn föreslås öka på grund av att avgifterna anpassas till de kostnader SSM har för verksamheten.

För beredskap höjs avgifterna med anledning av förslaget till nya beredskapszoner. I och med de nya beredskapszonerna så kommer SSM att behöva justera avgifterna väsentligt.

Avgiften för nukleär icke-spridningskontroll sänktes tidigare för att hantera ett överskott t.o.m. 2020. SSM gör bedömningen att inga ändringar är aktuella på kort sikt och att sänkningen ska kvarstå.

Avgifterna för forskning ökar något för att ligga i nivå med de kostnaderna som myndigheten har för sitt forskningsuppdrag.

För icke kärnteknisk verksamhet föreslås inga höjningar av avgifterna under 2021. SSM vill avvakta för att se utfall för helåret 2020.

Prognos för verksamhet där avgifterna inte disponeras

Prognos 2020–2023 (tkr)

Verksamhet	Inkomst titel	Ack+/-2019	Intäkts prognos 2020	Kostnads prognos 2020	+/-2020	Ack +/- utgå 2020
Kärnteknisk verksamhet		30 705	284 717	308 428	-23 711	6 994
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2 551	16 461	139 937	161 700	-21 763	-5 302
<i>Varav KKV</i>		13 169	124 544	129 360	-4 816	8 353
<i>Varav ÖKTA</i>		3 292	15 393	32 340	-16 947	-13 655
Kärnteknisk verksamhet – beredskap	2 551	3 488	26 040	26 000	40	3 528
Kärnteknisk verksamhet – nukleär icke-spridning	2 551	10 756	12 012	14 000	-1 988	8 768
Kärnteknisk verksamhet – forskning	2 551	0	69 728	69 728	0	0
Kärnteknisk verksamhet – MSB och länsstyrelser	2 551	0	37 000	37 000	0	0
Icke kärnteknisk* verksamhet	2 511	-37 792	22 000	30 033	-8 033	-45 825
Summa		-7 087	306 717	338 461	-31 743	-38 830

Verksamhet	Inkomst titel	Intäkter 2021	Kostnader 2021	+/-2021	Ack +/- utgå 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022
Kärnteknisk verksamhet		319 738	317 964	1 774	8 768	325 625	325 797
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	159 768	154 466	5 302	0	153 058	153 058
<i>Varav KKV</i>		124 619	123 573	1 046	9 399	114 794	122 446
<i>Varav ÖKTA</i>		35 149	30 893	4 256	-9 399	38 265	30 612
Kärnteknisk verksamhet – beredskap	2551	26 970	30 498	-3 528	0	32 118	32 290
Kärnteknisk verksamhet – nukleär ickespridning	2551	12 000	12 000	0	8 768	12 000	12 000
Kärnteknisk verksamhet – forskning	2551	70 000	70 000	0	0	70 000	70 000
Kärnteknisk verksamhet – MSB och länsstyrelser	2551	51 000	51 000	0	0	58 449	58 449
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	22 000	22 000	0	-45 825	25 000	22 000
Summa		341 738	339 964	1 774	-37 056	350 625	347 797

Verksamhet	Inkomst titel	+/-2022	Ack +/- utgå 2022	Intäkter 2023	Kostnad. 2023	+/-2023	Ack +/- utgå 2023
Kärnteknisk verksamhet		- 172	8 596	321 557	321 557	0	8 596
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	0	0	154 158	154 158	0	0
<i>Varav KKV</i>		-7 652	1 747	115 619	115 619	0	1 747
<i>Varav ÖKTA</i>		7 653	-1 746	38 540	38 540	0	-1 746
Kärnteknisk verksamhet – beredskap	2551	-172	-172	32 321	32 321	0	-172
Kärnteknisk verksamhet – nukleär ickespridning	2551	0	8 768	12 000	12 000	0	8 768
Kärnteknisk verksamhet – forskning	2551	0	0	70 000	70 000	0	0
Kärnteknisk verksamhet – MSB och länsstyrelser	2551	0	0	53 078	53 078	0	0
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	3 000	-42 825	25 000	22 000	3 000	-39 825
Summa		2 829	-34 228	346 557	343 557	3 000	-31 228

Tabell 1: Prognos för avgifter där intäkterna inte disponeras (prognos 2020–2023)

Förslagen till avgifter för 2021–2023 avseende tillsyn och tillstånd har räknats upp generellt med det pris- och löneomräkningsbelopp och den generella besparingen i statsförvaltningen som har föreslagits i budgetpropositionen för 2021.

Den avgiftsbelagda verksamheten visar ett negativt resultat som härrör främst från den icke kärntekniska verksamheten. Alla avgifter ska ses över under 2021 inför samråd med Ekonomistyrningsverket (ESV).

Beredskapsavgiften täcker också kostnader för kärnenergi-beredskap hos MSB och hos länsstyrelserna.

Redovisning per avgiftskollektiv

Historiskt så har de kärntekniska anläggningarna setts som ett kollektiv, men myndigheten har börjat redovisa i avgiftskollektiv för kärnkraftverk (KKV), övriga kärntekniska anläggningar (ÖKTA) respektive tillståndspliktig verksamhet enligt strålskyddslagen.

SSM:s ambition är att under nästa år justera avgifterna för KKV och ÖKTA. Utgångspunkten är att KKV i möjligaste mån ska betala de kostnader som myndigheten har i samband med tillsyn, beredskap m.m. mot dessa tillståndshavare. För att ligga i nivå med planerad tillsyn kommer avgiftsuttaget att behöva öka för ÖKTA.

Tillsynsavgifterna för den kärntekniska tillsynen ökar 2021 för att för att ligga i nivå med planerad tillsyn och myndighetens kostnader. Avgifterna har tidigare sänkts tillfälligt för att hantera ett historiskt överskott.

Prognos för intäkter och kostnader per avgiftskollektiv för kärnteknisk verksamhetstillsyn (exkl. MSB och länsstyrelser) (tkr)

	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021
KKV	124 544	129 360	124 619	123 573
ÖKTA	15 393	32 340	35 149	30 893
Summa	139 937	161 700	159 768	154 466

	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Intäkter 2023	Kostnader 2023
KKV	114 794	122 446	115 619	115 619
ÖKTA	38 265	30 612	38 540	38 540
Summa	153 058	153 058	154 158	154 158

Tabell 2: Prognos för intäkter och kostnader per avgiftskollektiv för kärnteknisk verksamhetstillsyn.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Nedan finns en beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt SSM: s regleringsbrev för 2020.

Verksamhet	+/- t.om. 2018	+/- 2019	Intäkter. 2020	Kostnader 2020	+/- 2020	Ack. +/- utgång. 2020
Uppdragsverksamhet						
Riksmätplats	0	0	700	0	700	700
Radonlab.	0	0	200	0	200	200
Summa	0	0	900	0	900	900

Verksamhet	+/- 2018	Ack +/- 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020	+/- 2020	Ack. +/- utgång. 2020
Offentligrättslig verksamhet						
Övrig tillståndsprövning	-16 555	500	22 000	21 500	500	-15 555
Anmälningsskyldighet	-7 000	8 000	15 400	15 700	-300	700
Summa	-23 555	8 500	37 400	37 200	200	-14 855

Tabell 3 Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras.

Från och med april 2019 tar SSM ut avgifter för anmälningsskyldig verksamhet enligt 16 § förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. En del av dessa verksamheter har tidigare varit tillståndsskyldiga men den största delen av de anmälningsskyldiga verksamheterna är sådana som tidigare inte har varit belagda med avgifter. Under den kommande tioårsperioden bedömer SSM att intäkterna från anmälningsskyldigheten kommer att variera kraftigt från år till år samtidigt som kostnaderna är någorlunda konstanta. SSM:s beräkningar visar att på tio års sikt kommer anmälningsskyldigheten att vara i balans.

Volymerna för anmälningar varierar från år till år. Under 2021 förväntas det kraftiga ökningarna av radonanmälningar. Det finns en stor osäkerhet angående intäkter. Intäkterna avseende radonanmälningarna kommer i huvudsak att falla ut först under 2021 och 2022. Variationerna i intäkter åren beror till största delen på att olika anmälningar inte alltid har samma giltighetstid, t.ex. gäller en anmälan för röntgen vid odontologisk verksamhet i 5 år medan en anmälan för radon där referensnivån på 200 becquerel per kubikmeter (Bq/m³) överskrider gäller i 10 år. För verksamheter med en radonhalt som överskrider 0,72 megabecquereltimmar per kubikmeter tas en årlig avgift ut och dessutom ska anmälan förnyas efter 5 år. Detta i sig gör att variationerna i intäkter mellan åren är en naturlig följd, eftersom anmälningarna löper ut vid olika årtal. Variationerna beror även på att en del anmälningar haft en fördröjning, t.ex. anmälningar av radon där referensnivån överskrider. Dessa anmälningar kommer först efter att ett arbetsställe har genomfört mätningar och trots åtgärder inte har kunnat komma under referensnivån 200 Bq/m³. Detta betyder att de flesta anmälningar av denna typ inte har kommit in ännu, utan förväntas in allteftersom under kommande år.

Kostnaderna för anmälningsskyldigheten består framförallt av driftskostnader i form av investeringar för SIWA (e-tjänst för anmälningsskyldig verksamhet eller utrustning) och personalkostnader.

Det bör tilläggas att det finns en stor osäkerhet i prognosen framförallt angående volymen av anmälningar av radon. SSM samarbetar med Arbetsmiljöverket med att t.ex. sprida

information om anmälningsplikten. I nuvarande prognos har försiktighetsprincipen använts. Det kan betyda att SSM kan komma att få större volymer anmälningar (och därmed intäkter) än i nuvarande prognos.

SSM föreslår att avgifterna inom anmälningsplikten (16–18 §§) har samma nivå och inte justeras inför 2021. Det är lämpligt att avvakta hur intäkter och kostnader faller ut under 2020. SSM ska samråda med ESV om avgifter under 2021. I samband med detta kommer det att ske en översyn av avgifter för anmälningsplikt.

Nedan redovisas en uppdaterad tabell för avgifter där intäkter disponeras avseende offentligrättslig verksamhet, anmälningsplikt.

Verksamhet	+/- 2019	Ack +/- 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020	+/- 2020	Ack. +/- utgång. 2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021
Offentligrättslig verksamhet								
Övrig tillståndsprövning	1 239	-15 315	23 000	21 500	1 500	-13 815	20 000	18 000
Anmälningsplikt	6 865	6 865	5 100	15 600	-10 500	-3 635	28 100	19 100
Summa	8 104	-8 450	28 100	37 100	-9 000	-17 450	48 100	37 100

Verksamhet	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Intäkter 2023	Kostnader 2023	+/- 2023	Ack +/- 2023
Offentligrättslig verksamhet						
Övrig tillståndsprövning	20 000	18 000	19 000	17 000	2 000	-7 815
Anmälningsplikt	22 700	19 100	13 100	19 100	-6 000	2 965
Summa	42 700	37 100	32 100	36 100	-4 000	-4 850

Tabell 4: Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras. Belopp angivna i tkr.

Förslag till avgiftsnivåer 2021

Nedan redovisas samtliga förslag till nya avgiftsnivåer för 2021.

Tillsyn

Avgifterna för tillsyn föreslås öka främst på grund av att avgifterna anpassas till de kostnader som SSM har för verksamheten. Avgifterna har de senaste åren varit lägre än myndighetens kostnader för att hantera ett historiskt överuttag av avgifter.

Beredskap

Länsstyrelserna i länen med kärnkraftverk har i underlag till MSB äskat högre belopp för 2021 och 2022 för implementering och utveckling vid införandet av nya beredskapszoner. Justering av avgifter genomförs både i förhållande till SSM:s samt MSB:s budgetunderlag 2021–2023 som lämnades den 1 mars 2020 och i förhållande till SSM:s rapport om översyn av beredskapszoner. En ytterligare faktor är ny uppskattning av jodtabletter som i enlighet med regeringens beslut ska upphandlas, distribueras och lagerhållas. SSM föreslår en viss höjning av avgifterna.

Nukleär icke-spridning

Ingen förändring föreslås.

Forskning

Antalet kärnkraftsreaktorer i drift minskar i Sverige, från tio reaktorer till snart sex. Det gör att frågan om huruvida behovet av forskning minskar i motsvarande grad uppstår. Sveriges kärnkraftsprogram är dock med sina sex reaktorer i drift fortfarande att anse som stort och frågeställningar och forskningsbehov inom till exempel svåra haverier, kärnämneskontroll, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material uppstår redan vid drift av endast en reaktor. Dessutom kommer Sverige även fortsättningsvis ha båda de två grundläggande typerna av reaktorer – tryckvattenreaktorer och kokvattenreaktorer – som ger upphov till ibland olika frågeställningar, i drift.

I det regeringsuppdrag som Strålsäkerhetsmyndigheten redovisade i mars 2020, *Precisering och finansiering av forskning inom myndighetens verksamhetsområden*², framgår också att myndighetens totala behov av att finansiera forskning inom strålsäkerhetsområdet för att kunna skapa en livskraftig kompetensförsörjning är större än vad dagens nivå på forskningsanslaget ger möjlighet till.

Avgiften nyttjas till, förutom grundläggande och tillämpad forskning, även studier och utredningar som SSM initierar i syfte att utveckla nationell kompetens samt stödja och utveckla myndighetens verksamhet inom de av myndighetens ansvarsområden som är relevanta för den verksamhet som till ståndshavaren bedriver.

SSM föreslår en ändring i 15 § i aktuell förordning så att den bättre återspeglar regeringens syn på tillsynsbegreppet såsom det beskrivs i regeringens skrivelse 2009/10:79 och som SSM kommer att använda i sin tillsynspolicy. Syftet är att SSM även fortsatt ska kunna initiera studier och utredningar som bekostas av forskningsavgifter inom områden utanför det snävare tillsynsbegreppet. Ändringen medför inte ökade kostnader eller höjda avgifter.

Avgifterna för 2021 höjs något för att anpassas till de kostnader myndigheten har.

Tillståndsavgifter

SSM föreslår en justering av 5 § första stycket 16 förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten och att det införs en ny avgift i 5 a § 22 (se Konsekvensbedömning nedan).

Den 31 augusti 2020 lämnade SSM ett förslag om andra justeringar än avgiftsnivåer till Regeringskansliet (Miljödepartementet). De förslagen är medtagna nedan. Nedan redovisas enbart justeringar av avgiftsnivåer.

² Er referens: M2019/01908/Ke m.fl.

Förändring i totalt prognostiserat avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar.

Avgift	Prognos 2020	Prognos 2021	Förändring
Tillsynsavgifter 11 §	136 700 000	159 768 000	23 068 000
Beredskapsavgifter 12 § inkl. MSB och länsstyrelser	63 040 000	77 970 000	14 930 000
Icke spridning 13 §	12 000 000	12 000 000	0
Forskning 15 §	68 320 000	70 000 000	1 680 000
Tillstånd 5 a § (icke kärnteknisk verksamhet)	22 000 000	22 000 000	0
Summa	302 060 000	341 738 000	39 678 000

Tabell 5: Förändring av avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar

Gällande §	Gällande avgift (kr)	Föreslagen §	Föreslagen avgiftsnivå	Förändring	Kommentar
Ansökan					
5 §	34 476 000		34 476 000	0,0%	
	33 462 000		33 462 000	0,0%	
5 § 1	2 268 000		2 268 000	0,0%	
5 § 2	1 129 000		1 129 000	0,0%	
5 § 3	568 000		568 000	0,0%	
5 § 4	113 000		113 000	0,0%	
5 § 5	1 558 000		1 558 000	0,0%	
5 § 6	568 000		568 000	0,0%	
5 § 7	284 000		284 000	0,0%	
5 § 8	56 000		56 000	0,0%	
5 § 9	113 000		113 000	0,0%	
5 § 10	56 000		56 000	0,0%	
5 § 11	114 000		114 000	0,0%	
5 § 12	43 000		43 000	0,0%	
5 § 13	81 000		81 000	0,0%	
5 § 14	35 500		35 500	0,0%	
5 § 15	16 500		16 500	0,0%	
5 § 16	76 000		75 000	-1,30%	16. med 75 000 kronor, om ansökan avser godkännande eller bekräftelse enligt bilagorna till ADR, RID, IMDG-koden eller ICAO-TI som inte omfattas av 13.
5 a §	0		0	0,0%	
5 a § 1	520		520	0,0%	
5 a § 2	8 800		8 800	0,0%	
5 a § 3	1 200		1 200	0,0%	
5 a § 4	5 100		5 100	0,0%	

5 a § 5	2 000		2 000	0,0%	
5 a § 6	3 100		3 100	0,0%	
5 a § 7	2 100		2 100	0,0%	
5 a § 8	6 400		6 400	0,0%	
5 a § 9	35 200		35 200	0,0%	
5 a § 10	6 200		6 200	0,0%	
5 a § 11	23 600		23 600	0,0%	
5 a § 12	3 100		3 100	0,0%	
5 a § 13	2 100		2 100	0,0%	
5 a § 14	10 500		10 500	0,0%	
5 a § 15	10 300		10 300	0,0%	
5 a § 16	12 700		12 700	0,0%	
5 a § 17	4 300		4 300	0,0%	
5 a § 18	12 700		12 700	0,0%	
5 a § 19	19 100		19 100	0,0%	
5 a § 20	77 700		77 700	0,0%	
5 a § 21	125 600		125 600	0,0%	
		5 a § 22	3 100	Ny avgift	22. med 3 100 kronor per teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning som inte överstiger 1 megaelektronvolt
5 a § 23	7 283 000		7 283 000	0,0%	
5 a § 24	353 000		353 000	0,0%	
6 §	1 300		1 300	0,0%	
Granskning					
7 § 1	100 000 000		100 000 000	0,0%	
7 § 2	15 000 000		15 000 000	0,0%	
7a §	4 790 000		4 790 000	0,0%	
8 §	1 300		1 300	0,0%	
9 § 1	5 206 000		5 206 000	0,0%	
9 § 2	2 206 000		2 206 000	0,0%	
Konsult					
10 §	1 000 000				
Tillsyn					
11 § 1	4 374 000		5 707 429	30,5%	
11 § 2	750 000		978 640	30,5%	
11 § 3	600 000		600 000	0,0%	
11 § 4	750 000		978 640	30,5%	
11 § 5	350 000		350 000	0,0%	
11 § 6	750 000		978 640	30,5%	
11 § 7	400 000		400 000	0,0%	
11 § 8	400 000		521 941	30,5%	

11 § 9	400 000		521 941	30,5%	
11 § 10	750 000		978 640	30,5%	
11 § 11	251 500		251 500	0,0%	
11 § 12	11 000		14 353	30,5%	
Beredskap					
12 § 1	6 100 000		8 400 000	38,0%	Implementering och utveckling av nya beredskapszoner
12 § 2	4 570 000		6 300 000	38,0%	Implementering och utveckling av nya beredskapszoner
12 § 3	260 000		270 000	4,0%	Implementering och utveckling av nya beredskapszoner
12 § 4	260 000		270 000	4,0%	Implementering och utveckling av nya beredskapszoner
N.i.s					
13 § 1	512 000		512 000	0,0%	
13 § 2	218 000		218 000	0,0%	
13 § 3	270 000		270 000	0,0%	
13 § 4	265 000		265 000	0,0%	
13 § 5	13 000		13 000	0,0%	
13 § 6	10 000		10 000	0,0%	
14 §					
Forskning					
15 § 1	7 821 000		7 821 000	0,0%	
15 § 2	2 440 000		2 848 186	16,7%	
15 § 3	352 000		410 886	16,7%	
Anmälan					
16 §	1 200		1 200	0,0%	
16 § 1	1 200		1 200	0,0%	
16 § 2	1 200		1 200	0,0%	
16 § 3	1 200		1 200	0,0%	
16 § 4	1 200		1 200	0,0%	
16 § 5	1 200		1 200	0,0%	
16 § 6	1 200		1 200	0,0%	
16 § 7	1 200		1 200	0,0%	
16 § 8	1 200		1 200	0,0%	
17 §	1 200		1 200	0,0%	
18 §	30 700		30 700	0,0%	

Konsekvensbedömning

Nedan redovisas motiv för ändringar av avgiftsnivåer i förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten samt de ekonomiska och administrativa konsekvenser som SSM har identifierat för tillståndshavarna och för staten.

SSM har justerat (5 § 16 från 76 000 kr till 75 000 kr (-1,30 %). Detta gäller om ansökan avser godkännande eller bekräftelse enligt bilagorna till ADR, RID, IMG-koden eller ICAO-TI som inte omfattas av 13 §. SSM bedömer att förslaget inte har några administrativa konsekvenser samt begränsande ekonomiska konsekvenser för de berörda samt staten.

SSM föreslår en ny avgift i 5 a § första stycket 22 förordningen med 3 100 kr per teknisk anordning som kan alstra joniserade strålning som inte överstiger 1 megaelektronvolt. Denna avgift avser utrustning som används för kontroll och analys av t.ex. produkter inom utveckling och tillverkning eller rättsmedicinal verksamhet. Stöd för denna avgift fanns tidigare i förordningen. I samband med att regelverket gjordes om och anmälningsplikt infördes försvann stödet för denna avgift. Avgiften föreslås till 3 100 kr och berör färre än etthundra tillståndshavare. SSM bedömer att förslaget inte har några administrativa konsekvenser och begränsande ekonomiska konsekvenser för de berörda samt staten.

Vissa avgifter för tillsyn höjs dels för att motsvara myndighetens kostnader för verksamheten, dels för att få täckning för den beräknade anslagsnivån som regeringen har föreslagit i BP2021, vilket inkluderar implementering och utveckling av nya beredskapszoner. Avgifterna för tillsyn av kärnkraftverk är anpassade så att det historiska överskottet som finns ska balanseras senast 2022. Avgifterna under 2020 antas bli lägre än myndighetens kostnader. För att kunna uppnå balans föreslår myndigheten att avgifterna justeras inför 2021.

I förslaget har hänsyn tagits till indragna anslagssparanden och historiska överskott i avgiftsuttag. Det medför inga administrativa konsekvenser för staten. Inga administrativa konsekvenser anses uppstå för tillståndshavarna. De ändringar som föreslås bedöms dock ha ekonomiska konsekvenser för tillståndshavare eftersom avgifterna höjs. Avgifterna ligger dock under 2020 på en lägre nivå än statens kostnader eftersom det finns ett historiskt överskott i avgiftsuttaget.

Under 2021, i samband med avgiftssamråd med ESV, kommer SSM att se över avgiftsuttagen för KKV och ÖKTA. SSM:s ambition är att dessa två avgiftskollektiv ska betala för den tillsyn som kommer att bedrivas mot respektive kollektiv. Avgiftsuttaget kommer att minska från kärnkraftverken från 2022 för att ligga i nivå med planerad tillsyn och på motsvarande sätt kommer avgiftsuttaget att behöva öka för övriga kärntekniska anläggningar.

SSM föreslår att beredskapsavgifterna höjs med mellan 4 procent och 38 procent. Utökningen av beredskapszonerna är ett beslut från regeringen och SSM har utifrån detta föreslagit ändringar av avgiften. De beräknade kostnaderna rör utveckling och implementering vid införandet av nya zoner samt framtida förvaltning och omfattar bland annat kostnader för varningssystem, mätutrustningar, jodtabletter m.m. Förslaget har inga administrativa konsekvenser för SSM.

SSM föreslår en ändring i 15 § i förordningen. Förändringen görs i syfte att förordningen bättre ska återspegla regeringens syn på tillsynsbegreppet. Syftet är att SSM även fortsatt ska kunna initiera studier och utredningar som bekostas av forskningsavgifter inom områden utanför det snävare tillsynsbegreppet. Ändringen medför inte ökade kostnader eller höjda avgifter och medför inte heller några administrativa konsekvenser.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att 2, 5, 5 a, 11 b, 15 och 16 §§ förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Ord och uttryck i denna förordning har samma betydelse som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och strålskyddsförordningen (2018:506).

Ord och uttryck i denna förordning har samma betydelse som i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396), strålskyddsförordningen (2018:506) och förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.

5 §

Avgift enligt 4 § 1 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten med 101 400 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnkraftsreaktor som ska ersätta en permanent avstängd kärnkraftsreaktor, varav 34 476 000 kronor när ansökan ges in, 33 462 000 kronor senast ett år efter att ansökan gavs in och 33 462 000 kronor senast två år efter att ansökan gavs in.

Avgift enligt 4 § 1 eller 3 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in

1. med 2 268 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 1, dock inte en kärnkraftsreaktor eller anläggning för slutförvaring av använt kärnbränsle,

2. med 1 129 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

3. med 568 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

4. med 113 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

5. med 1 558 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 1,

6. med 568 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

7. med 284 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

8. med 56 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

9. med 113 000 kronor, om ansökan avser innehav av en kärnteknisk anläggning,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10. med 56 000 kronor, om ansökan avser särskilt tillstånd enligt 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

11. med 114 000 kronor, om ansökan avser en anläggning för markdeponering av lågaktivt kärnavfall som inte härrör från kommersiell uranbrytning och till en sådan anläggning hörande anläggningar för behandling eller lagring, förutsatt att aktiviteten hos den totala mängden avfall i markdeponeringsanläggningen inte överstiger 10 terabecquerel varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen,

12. med 43 000 kronor, om ansökan avser gränsöverskridande transport av använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall,

13. med 81 000 kronor, om ansökan avser transport av radioaktiva ämnen enligt en särskild överenskommelse om säkerhetsåtgärder,

14. med 35 500 kronor, om ansökan avser förvärv, innehav, överlåtelse, bearbetning, transport eller annan hantering av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall och denna hantering eller befattning inte omfattas av någon ansökan enligt 1–13,

15. med 16 500 kronor, om ansökan avser transport av ett radioaktivt ämne som inte omfattas av någon ansökan enligt 1–14, och

16. med 76 000 kronor, om ansökan avser bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion.

16. med 76 000 kronor, om ansökan avser *godkännande eller bekräftelse enligt bilagorna till ADR, RID, IMDG-koden eller ICAO-TI som inte omfattas av 13.*

Om en ansökan som avser en och samma anläggning omfattas av mer än en avgift enligt första stycket eller andra stycket 1–9, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

5 a §

Avgift enligt 4 § 2 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in

1. med 520 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som inte överskrider 30 milliwatt,

2. med 8 800 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som överskrider 30 milliwatt,

3. med 1 200 kronor per tillstånd för övriga tillståndspliktiga lasrar,

4. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,

5. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,

6. med 3 100 kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,

7. med 2 100 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,

8. med 6 400 kronor *per laboratorium* för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,

8. med 6 400 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,

9. med 35 200 kronor *per laboratorium* för verksamhet med öppna

9. med 35 200 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en

Nuvarande lydelse

strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,

10. med 6 200 kronor per *utrustning för mindre acceleratorer*,

11. med 23 600 kronor per *tillstånd för acceleratoranläggningar*,

12. med 3 100 kronor per *utrustning för radiografering*,

13. med 2 100 kronor *för slutna strålkällor* som inte är *slutna strålkällor* med hög aktivitet,

14. med 10 500 kronor *för slutna strålkällor* med hög aktivitet,

15. med 10 300 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,

16. med 12 700 kronor per *utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi*,

17. med 4 300 kronor per *utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi*,

18. med 12 700 kronor *per utrustning* för efterladdningsutrustning för brachyterapi,

19. med 19 100 kronor per tillstånd för annan slutna strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

20. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,

21. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

23. med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt, och

24. med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.

Föreslagen lydelse

aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,

10. med 6 200 kronor per *accelerator som överstiger 1 megaelektronvolt men inte 100 megaelektronvolt*,

11. med 23 600 kronor per *accelerator som överstiger 1 megaelektronvolt*,

för radiografering,

13. med 2 100 kronor *per slutna strålkälla* som inte är *en slutna strålkälla* med hög aktivitet,

14. med 10 500 kronor *per utrustning som innehåller en eller flera slutna strålkällor* med hög aktivitet,

18. med 12 700 kronor per efterladdningsutrustning för brachyterapi,

22. med 3 100 kronor *per teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning som inte överstiger 1 megaelektronvolt*,

Om en och samma strålkälla omfattas av mer än en avgift enligt första stycket, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

11 b §

Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a § 1–

Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a §

Nuvarande lydelse

21 ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.

För en verksamhet som avses i 5 a § 22 eller 23 ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.

Förhållanden som är anmälda skriftligt till Strålsäkerhetsmyndigheten före den 1 januari ska ligga till grund för beräkningen av avgiften.

Föreslagen lydelse

första stycket 1–22 ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.

För en verksamhet som avses i 5 a § *första stycket* 23 eller 24 ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.

15 §

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnkraftsreaktor ska betala avgift till Strålsäkerhetsmyndigheten för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens *tillsyn* inom de av myndighetens *verksamhetsområden* som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas för varje kalenderkvartal

1. med 7 821 000 kronor för en reaktor som är under uppförande från och med det kalenderkvartal som följer efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har godkänt att anläggningen får börja uppföras till och med det kalenderkvartal då reaktorn tas i normaldrift,

2. med 2 440 000 kronor för varje annan reaktor från och med det kalenderkvartal som följer efter det att den tas i normaldrift fram till det kalenderkvartal som följer efter det att den är permanent avstängd, och

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnkraftsreaktor ska betala avgift till Strålsäkerhetsmyndigheten för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens *verksamhet* inom de av myndighetens *ansvarsområden* som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas för varje kalenderkvartal

3. med 352 000 kronor för en reaktor som är permanent avstängd och där kärnämne i form av använt kärnbränsle finns kvar för den tid då avgift inte betalas enligt 2.

Avgiftsskyldigheten upphör det kalenderkvartal som följer efter det att tillståndshavaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

16 §

Den som anmäler en verksamhet med strålning enligt föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 5 kap. 3 eller 14 § strålskyddsförordningen (2018:506), ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för handläggning av anmälan samt för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till verksamheten. Avgiften ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när anmälan ges in. Avgiften är 1 200 kronor för varje

1. anmälningspliktig verksamhet med laser,
2. anmälningspliktig verksamhet med mikrovågstorkning,
3. teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning i en anmälningspliktig verksamhet,
4. anmälningspliktig verksamhet med *en eller flera* öppna strålkällor,
5. anmälningspliktig verksamhet med handel med radioaktiva ämnen *och* tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning,
6. slutna strålkällor i en anmälningspliktig verksamhet,
7. anmälningspliktig verksamhet med ett eller flera medicinska sol-*arier, och*
8. anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material,
9. *anmälningspliktig verksamhet med EC-detektorer med en aktivitet som är högst 2 gigabecquerel,*
10. *anmälningspliktig verksamhet med jonisatorer med en aktivitet som är högst 2 gigabecquerel, och*
11. *anmälningspliktig verksamhet med kalibreringsstrålkällor med en aktivitet som är högst 100 kilobecquerel eller slutna strålkällor som används för nuklearmedicin.*

Till Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

Ansökan om medel för verksamhetsåret 2021

Oss är remissinstans i tillståndsprocessen för slutförvarsansökan för använt kärnbränsle och utför ett granskningsarbete tillsammans med MKG. Ansökan har nu gått vidare från mark- och miljödomstolen till regeringen vilket innebär att den fråga om förvaret som eventuellt kommer att ställas till Östhammars kommun närmar sig.

Inför 2021 avser vi att fortsätta vår medverkan i tillståndsprocessen, i den omfattning som processen påbjuder och fortsatt inom ramen för samarbetet med MKG. Syftet är även fortsättningsvis att delta och arbeta utifrån ett lokalt miljöperspektiv. Budgetmedel som Oss erhåller från Östhammars kommun används inte till att finansiera MKG:s verksamhet, utan används uteslutande i Oss egen verksamhet.

Vi vill fortsätta våra lokala informationsinsatser då vi ser ett behov bland invånare i Östhammars kommun att få ta del av fler perspektiv på slutförvarsansökan och vad projektet kan innebära för dem. Vi har också förstått att detta ska harmoniera med kommunens avsikt att ha en neutral hållning i slutförvarsfrågan för att leva upp till de nya riktlinjerna. Planerade annonser och annat informationsmaterial kan skickas till kommunen för påseende om så önskas.

Från och med 2019 har riktlinjerna för användandet av stöd blivit bredare och medger även ett användande av medel för att granska andra projekt som rör kärnavfall. Oss avser därför att delta mer aktivt än tidigare i tillståndsprocessen kring SFR2.

Då vi nu under sommaren 2020 ser att restriktioner samhället nödgats till av virusutbrottet Covid-19 sannolikt fortsätter under hela 2020 och möjligen även under åtminstone delar av 2021 har föreningen planer på att öka den digitala kommunikationen under 2021 – vilket även kan innebära att yngre målgrupper lättare kan få del av information om de planerade slutförvaren i Forsmark.

Oss har för närvarande en informatör anställd som arbetat i varierande omfattning mellan halvtid och heltid under tidigare år, och har i kommande preliminära budget anpassat kostnaderna för dennes anställning till halvtid för hela 2021 – givet att medel beviljas.

Oss vill även fortsättningsvis vara representerad i kommunens referensgrupp och vi har för avsikt att delta i alla de möten och arrangemang föreningen har tillgång till.

Oss ansöker härmed om ekonomiskt bidrag för verksamheten under 2021 med 409 000 kr.

Östhammar 2020-08-25

ordförande i Oss

Bilagor:
Preliminär budget för år 2021
Preliminär verksamhetsplan för 2021
Preliminär verksamhetsberättelse 2020
Ekonomisk avstämning per 2020-12-31
Oss stadgar

Preliminär budget för år 2021

Intäkter

Kommunalt bidrag	409 000 kr
Överskjutande kommunalt bidrag från tid. år	0 kr
<u>Medlemsavgifter</u>	<u>3 000 kr</u>
Summa intäkter	412 000 kr

Kostnader

Anställning och övriga ersättningar	340 000 kr
Resekostnader	10 000 kr
Tele, Internet, Porto, Postbox	12 000 kr
Annonser (1 st Annonsnytt, 2 st UNT ÖU)	25 000 kr
Kontor och material	15 000 kr
<u>Övrigt</u>	<u>10 000 kr</u>
Summa kostnader	412 000 kr

Verksamhetsplanering 2021

Övergripande mål:

Föreningen Oss ska med beaktande av 1 §, mom 2 i stadgarna arbeta med...

- Fortsätta arbetet att granska kärnavfallsprojektet med målsättningen att den miljömässigt bästa lösningen ska väljas.
- Delta aktivt i Östhammars kommuns referensgrupp och bevaka kommunens hantering av frågan.
- Skapa intresse bland allmänheten kring slutförvarsprojektets miljöaspekter.
- Debattera nyckelfrågor i processen.
- Delta i olika arrangemang med anknytning till kärnavfallsprojektet.
- Bevaka tillsynsmyndighetens och Kärnavfallsrådets arbete.
- Aktivt delta i styrelsearbetet inom ramen för samarbetet i MKG – Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning.
- Medverka till samarbete med andra lokala och regionala miljöorganisationer.

Specifika mål 2021:

Under 2021 avser vi att fortsätta vårt granskningsarbete av SKB AB:s kompletterade tillståndsansökan. Detta sker även fortsättningsvis inom samarbete med Naturskyddsföreningen via MKG och det gemensamma "Kärnavfallsprojektet – KAP". Oss kostnader för att delta i det arbetet betalas av MKG, i enlighet med SSM:s anvisningar för medel till miljöorganisationer.

Oss kommer tillsammans med MKG att under 2021 bjuda in till informationsmöten i kommunen runt aktuella och angelägna frågor.

Oss deltar även fortsättningsvis i ledningen av MKG:s arbete genom vår representation i MKG:s styrelse. Vi kommer även att arbeta aktivt med sådana arbetsuppgifter som vi kommer överens med MKG:s styrelse om.

Under förutsättning att ansökan för medel år 2021 beviljas skall Oss fortsätta satsningen i informationsarbetet som påbörjats tidigare år och göra fler perspektiv på slutförvarsansökan mer tillgängliga för kommunens invånare inom ramen för de riktlinjer som Östhammars kommun fastställt för att erhålla ekonomiskt stöd.

Föreningen avser även att arbeta aktivt med andra projekt som rör kärnavfall – med ett särskilt fokus på den stora tillbyggnaden av slutförvaret för låg- och medelaktivt avfall, SFR2.

Preliminär verksamhetsberättelse 2020

(2020-01-01 – 2020-07-31)

Föreningen

Föreningen har haft ett styrelsemöte och ett årsmöte hittills under 2020. Oss har vid början av året haft [REDACTED]

[REDACTED] anställd på 50 % som administratör och informatör.

Styrelsen har fram till årsmötet den 8 februari bestått av [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED] in som ordinarie styrelseledamöter och [REDACTED] som ersättare.

MKG och andra miljöorganisationer

[REDACTED] var från början av året representant och ordinarie styrelsemedlem för Oss i MKG med [REDACTED] som personlig ersättare. På årsmötet för Oss den 8 februari valdes [REDACTED] till ordinarie representant i MKG:s styrelse med [REDACTED] som ersättare.

Granskningsarbete

Oss har deltagit i kompletteringsarbetet av SKB:s tillståndsansökan via MKG. Det har skett i det så kallade KAP 1 (kärnavfallsprojektet) som hanterar ansökan till slutförvaret för högaktivt kärnbränsleavfall, och i KAP 2 som hanterar ansökan för ett nytt SFR.

Den 16 juni lämnade Oss in ett yttrande till regeringen som svar på den remiss Miljödepartementet skickat ut till allmänheten under våren. Yttrandet samlar många av de åsikter föreningen haft på kärnbränsleförvarsansökan genom åren. Det rör inte minst de stora bristerna i ansökan vad gäller plats- och metodval, men även den lokala situationen vad gäller information och opinion, och den väg för acceptans som kärnavfallsindustrin nyttjat och processen som helhet påbjudit.

Möten och arrangemang

Oss har deltagit i kommunens referensgruppsmöte i Gimo den 18 februari. Därefter har verksamhetsåret 2020 påverkats starkt av Coronakrisens många inställda möten arrangemang. Möten under mars, april och maj som bjudits in till av Kärnavfallsrådet, Strålsäkerhetsmyndigheten och SKB AB och där Oss aviserat deltagande har ställts in. En resa till Oskarshamn ordnad av (referensgruppen i) Östhammars kommun och Oss avsett delta ställdes också in.

Ett planerat informationsmöte med kopparkorrosionsexperter i Östhammar med Oss som värd tillsammans med MKG flyttades först fram under våren men ställdes sedan in. Istället ordnade MKG med medlemsföreningar ett digitalt möte den 9 juni.

Under 2017 lanserade Oss informationskampanjen "Upp till Oss". Vilket har fortsatt under 2018, 2019 och 2020. Intresset för kampanjen har varit tilltagande och har, tillsammans med föreningens insats i Gimo under huvudförhandlingen i mark- och miljödomstolen, bidragit till många förfrågningar från media och allmänhet.

Information och media

Informatören har under året blivit kontaktad av media för att lämna information om kärnavfallsfrågan ur olika perspektiv. Den 29 januari fick föreningens informatör uttala sig kortfattat i ett nyhetsinslag i SVT om SFR2-planerna i

Forsmark. Oss har haft en annons i Annonsnytt den 21/1 som informerade om föreningens perspektiv och verksamhet, bjöd in till föreningens årsmöte och knöt an till informationskampanjen "Upp till Oss".

Då det under hösten 2020 kan förväntas att de normalt återkommande fysiska mötena och arrangemangen som slutförvarsprocessens parter normalt bjuder in till uteblir eller hålls till ett minimum, och med tanke på smittminimering och restriktioner på grund av Covid-19, är det sannolikt svårt eller olämpligt även för Oss att ordna större fysiska informationsmöten under 2020. Istället är det sannolikt att allt fler digitala möten och kommunikationsvägar kommer att nyttjas – lösningar som föreningen tittar på redan för hösten 2020, och under verksamhetsåret 2021.

Ekonomisk avstämning per 2020-12-31

Behållning på plusgirot per 2020-08-25: 479.000 kr

Beräknade personalkostnader för resten av året: 110.000 kr

Beräknade personalkostnader för 3 månader 2021: 73.000 kr

Administration, resor, annonser m m för 4 månader: 55.000 kr

Beräknat saldo per 2020-12-31: ca 240.000 kr

Stadgar för föreningen Opinionsgruppen för säker slutförvaring

Antagna av årsmötet 2013-03-02

§ 1 Opinionsgruppen namn och ändamål

Mom 1 Namn

Föreningens namn är Opinionsgruppen för säker slutförvaring (Oss). Opinionsgruppen är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening.

Mom 2 Mål

Målet för Opinionsgruppen för säker slutförvaring är:

att skapa opinion för en säker slutförvaring av långlivat högaktivt kärnkraftsavfall och för långlivat låg- och medelaktivt avfall.

att kritiskt granska slutförvarsprojekten i Östhammars kommun

att bevaka, granska och delta i tillståndsprovningen för byggande av ett slutförvar för högaktivt avfall.

att utveckla kompetensen på kärnavfallsområdet.

att bedriva informations- och upplysningsarbete.

§ 2 Medlemmar

Mom 1 Medlemskapsvillkor

Medlemskap beviljas var och en som har intresse av och stödjer målen enligt §1, mom 2.

Mom 2 Medlemsavgift

Medlem betalar medlemsavgifter enligt årsmötets beslut.

§ 3 Organisation

Opinionsgruppens beslutande församlingar är:

- årsmötet
- medlemsmötet
- styrelsen

§ 4 Möten och sammankomster

Mom 1 Årsmötet

Opinionsgruppen håller årsmöte före februari månads utgång.

Vid årsmötet behandlas styrelse- och revisionsberättelse samt fråga om ansvarsfrihet. Vidare utses ordförande eller ansvarig och övriga styrelseledamöter, revisorer och ersättare för dessa.

Kallelse till årsmöte skall ske minst åtta dagar före årsmötet genom att kallelse varit införd i tidning eller på annat lämpligt sätt utsänd.

Mom 2 Möten och sammankomster

Möten och sammankomster hålls så ofta styrelsen, ordföranden eller den ansvarige så beslutar eller då minst fem medlemmar så begär.

Mom 3 Yttrande-, förslags- och rösträtt

Alla medlemmar har yttrande-, förslags- och rösträtt.

Mom 4 Extra årsmöte

Extra årsmöte kan inkallas för behandling av särskilda frågor om styrelsen beslutar det eller om en tredjedel av medlemmarna begär det.

Andra frågor än dem som föranlett inkallandet av extra årsmöte får inte behandlas. I övrigt gäller samma regler som för ordinarie årsmöte.

Extra årsmöte ska hållas senast två månader efter beslut därom.

Mom 5 Dagordning

Årsmötet ska behandla:

1. Fråga om kallelse skett i behörig ordning
2. Fastställande av röstlängd
3. Val av ordförande, sekreterare och två justeringspersoner för årsmötet
4. Fastställande av dagordning
5. Behandling av bokslut och styrelsens redovisning för föregående kalenderår
6. Behandling av revisorernas berättelse för verksamhetsåret
7. Beslut om ansvarsfrihet för styrelsen
8. Fastställande av verksamhetsplan för nästkommande år
9. Fastställande av
 - a) medlemsavgifter
 - b) budget för nästkommande år
10. Val av ordförande/ansvarig på ett år
11. Val av minst fyra ordinarie styrelseledamöter. Styrelsens ledamöter väljs på två år och rullande valsystem skall tillämpas.
12. Val av minst två ersättare för en tid av ett år.
13. Val av två revisorer med ersättare på ett år.
14. Val av minst tre ledamöter i valberedning varav en sammankallande.

Mom 6 Årsmötets beslutsregler

För alla beslut utom stadgeändring och upplösning, samt vid val gäller enkel majoritet. Vid lika röstetal gäller den mening som omfattas av årsmötets ordförande, utom vid personval då lottning avgör. Då omröstning kommer ifråga vid personval ska sådan ske med slutna valsedlar.

§ 5 Styrelsen

Mom 1 Styrelsens uppgifter

Styrelsens uppgifter är:

att inom sig utse vice ordförande, kassör och sekreterare. Styrelsen utser även firmatecknare, att planlägga verksamheten och utbildningen samt förelägga årsmötet förslag till verksamhetsplan för kommande verksamhetsår, att leda verksamheten inom opinionsgruppen och verkställa gruppens beslut, samt att dokumentera dem, att inkassera och redovisa medlemmarnas årsavgifter.

Mom 2 Beslutsförmåga och protokolljustering

Styrelsen är beslutförmåga om mer än hälften av dess ledamöter, eller ersättare för dem, är närvarande.

Styrelsens protokoll justeras av ordförande och en ledamot.

Mom 3 Kallelse

Kallelse till styrelsens ordinarie sammanträden skall ske minst åtta dagar före mötet.

§ 6 Räkenskaper och revision

Opinionsgruppens räkenskaper förs per kalenderår och överlämnas snarast till revisorerna för granskning. Revisorerna ska till årsmötet inkomma med berättelse över föregående års förvaltning och räkenskaper samt ska till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen.

§ 7 Stadgar

Stadgeändringar sker genom beslut av ordinarie årsmöte med 2/3 majoritet, efter förslag från styrelsen eller medlem.

§ 8 Uteslutning

Mom 1 Uteslutning

En medlem som bryter mot Opinionsgruppens stadgar, skadar dess syften eller mål, inte längre uppfyller kraven för medlemskap i §2 mom1 eller inte betalar medlemsavgift kan uteslutas. Beslut om uteslutning fattas av årsmötet.

§ 9 UPPLÖSNING

Beslut om Opinionsgruppens upplösning fattas med 2/3 majoritet vid två på varandra följande årsmöten, varav ett är ordinarie.

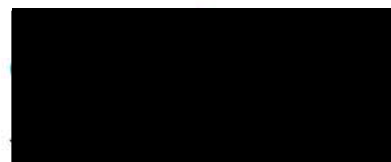
Vid upplösning fattas beslut om Opinionsgruppens tillgångar och åtaganden.

Till Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

2020-08-15

REVISORSINTYG FÖR OSS 2020

Härmed intygas att Opinionsgruppen för säker slutförvaring i Östhammar, Oss, inte bedriver näringsverksamhet i någon form och är en oberoende partipolitisk obunden förening vars medlemmar i huvudsak bor eller är verksamma i Östhammars kommun. Föreningens verksamhet sker i Östhammars kommun, alternativt har en tydlig koppling till kommunen och den allmänna kunskapsuppbyggnaden kring de planerade kärnavfallsanläggningarna i Forsmark.
Aktuellt medlemstal är 35.

Östhammar augusti 2020

Till Glokala Sveriges deltagare 2020

Erbjudande om fortsatt deltagande i Glokala Sverige från 2021

Om Glokala Sverige

Glokala Sverige är ett samarbete mellan Svenska FN-förbundet, SKR och ICLD med syfte att stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 och Globala målen bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner. Verksamheten inleddes 2018 och finansieras av Sida. 2020 deltar 130 kommuner och 16 regioner i Glokala Sverige och inför kommande år kommer fler deltagare antas.

Läs mer på www.fn.se/glokalasverige eller kontakta oss på glokalasverige@fn.se

Glokala Sveriges erbjudande till er¹

Kommuner och regioner som deltagit i Glokala Sverige 2020 erbjuds fortsatt deltagande från 2021. Här följer en beskrivning av det innehåll deltagandet innebär.

¹ Vid detta utskick har vi inte fått besked från Sida om budget för Glokala Sveriges fortsättning. Erbjudandet bygger på att Sida tilldelar Glokala Sverige erforderliga medel. Om någon förändring skulle bli aktuell återkommer vi om detta så snart det är möjligt, sannolikt senast i början av november.

Glokala Sveriges nätverk

Som deltagare i Glokala Sverige får ni tillgång till ett nätverk där ni tillsammans med över hälften av landets kommuner och regioner kan utbyta erfarenheter och dela kunskap för att stärka det lokala och regionala genomförandet av Agenda 2030. Ni får:

- Tillgång till digital portal för samarbete mellan Glokala Sveriges deltagare. Portalen för kunskaps- och erfarenhetsutbyte utvecklas i slutet av 2020.
- Förtur till platser på Glokala Sveriges årliga konferens Mötesplats Agenda 2030.
- Inbjudan till regionala träffar som Glokala Sverige anordnar tillsammans med de regioner som ingår i samarbetet.

Glokala Sveriges nätverk ska byggas och bedrivs både i digital form och i verkliga möten på plats. Hur, när och var avgörs av de rekommendationer som kommer att gälla för möten nästa år, men också av vad som är effektivast och lämpligast för varje tillfälle.

De regionala träffarna bygger på att samarbete med regionen är möjligt och utformningen kan skilja sig åt beroende på rådande förutsättningar.

Kommunikationsstöd

Ni får ta del av Glokala Sveriges stöd för att sprida kunskap och engagemang för Agenda 2030 internt inom er organisation såväl som externt till invånare och andra lokala aktörer. Vidare får ni tillgång till kommunikationsmaterial för ert deltagande i Glokala Sverige.

Ni får:

- Tillgång till Glokala Sveriges webbportal med kommunikationsstöd för deltagare. Webbportalen utvecklas och kompletteras efter hand, och här kan ni bland annat ladda ner eller låna material om Agenda 2030 och ta del av inspirationsmaterial framtaget för Glokala Sveriges deltagare för att sprida Globala målen internt och externt.
- Ni får förstås fortsätta använda Glokala Sveriges logotyp tillsammans med er egen kommun- eller regionlogga, samt mallar för pressmeddelanden och annan kommunikation om ert deltagande.
- Inbjudan till kampanjer och kommunikationsinsatser om Agenda 2030 och Globala målen.

Fördjupning

Under den nya verksamhetsperioden kommer Glokala Sverige utveckla stöd för fördjupad implementering av Agenda 2030 i kommuner och regioner. Stödet utvecklas i dialog med kommuner och regioner och i samarbete mellan FN-förbundet, SKR, ICLD och eventuella ytterligare samarbetsparter. Stödets utformning kommer utvecklas och kommuniceras längre fram, men i stora drag kommer ni att få:

- Möjlighet att ansöka om finansiering och stöd för praktiskt genomförande av projekt med syfte att stärka genomförandet av Agenda 2030 och förstärkt lokal demokrati samtidigt som ni får ta del av och dela med er av erfarenheter internationellt. Stödet administreras inom ramen för ICLD:s program för kommunala partnerskap och erbjuds som ett sätt att ta ert Agenda 2030 arbete vidare.
- Tillgång till processtöd för kommuner och regioner som vill stärka det interna arbetet för att genomföra Agenda 2030. Fortbildningstillfällen exempelvis i form av webinarier planeras.
- Stöd i att hitta verktyg och partners för att växla upp ert fortsatta arbete med Agenda 2030.

Tidplan och kostnader

- Det fortsatta deltagandet i Glokala Sverige gäller från 2021 och så länge Glokala Sveriges verksamhet fortsätter, såvida ni inte aktivt väljer att avsluta ert deltagande.
- Vi tar inte ut någon avgift för själva deltagandet i Glokala Sverige. Vi vill att alla Sveriges kommuner och regioner ska ha möjlighet att ansluta till vårt nätverk. Vår ambition är att merparten av det innehåll vi erbjuder Glokala Sveriges deltagare ska vara avgiftsfritt.

Glokala Sverige har framöver en något stramare budget samtidigt som vi vill utöka verksamheten. Det innebär att vi sannolikt kommer behöva ta ut vissa avgifter för en del av innehållet framöver. Det kan exempelvis handla om konferenskostnader eller fördjupningsaktiviteter. För att minimera era kostnader kommer vi söka kompletterande finansiering. Eventuella avgiftsbelagda aktiviteter kommer alltid att vara frivilliga, så ni förbinder er inte att betala några avgifter för Glokala Sverige.

- Ni står själva för arbetstid, resor och eventuell logi i samband med deltagande i Glokala Sveriges aktiviteter.

Förutsättningar för att delta

Vi förutsätter att alla kommuner och regioner som fortsätter sitt deltagande även fortsätter uppfylla de kriterier som låg till grund för er ansökan till Glokala Sverige. Vi ser att Glokala Sveriges deltagare vill fortsätta utveckla sitt Agenda 2030-arbete och växla upp genomförandet av Globala målen. Våra förväntningar på er är att:

- Er ambition att utveckla ert arbete med Agenda 2030 är förankrad i organisationen, både politiskt och inom förvaltningen.
- Ert deltagande i Glokala Sverige är förankrat i organisationen, både politiskt och inom förvaltningen
- En tjänsteperson är utsedd till kontaktperson för er medverkan i projektet och har tid avsatt i sin tjänst för detta.
- En politiker är utsedd till talesperson för er medverkan i projektet
- Ni delar erfarenheter och exempel från ert Agenda 2030-arbete med andra kommuner och regioner.

- Ni bidrar till vårt utvärderingsarbete, till exempel genom att delta i en kortare enkät eller vid enstaka intervjutillfällen med personer som berörs av projektet.
- Ni har en uttalad ambition att ta del av det stöd som Glokala Sverige erbjuder och bidra till nätverket, utifrån era behov och förutsättningar. Ni ger tjänstepersoner och politiker tid och möjlighet att delta i Glokala Sveriges aktiviteter och ta del av vårt material.
- För regioner: Det är viktigt för Glokala Sverige att ni vill fortsätta utveckla konceptet regionala träffar tillsammans med oss. Dessa kan genomföras fysiskt eller digitalt och är tänkta att vända sig till er i regionen, kommunerna i er region samt eventuella andra relevanta aktörer vi definierar tillsammans. Syftet med träffarna är kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte. Har ni redan en etablerad plattform för samarbete inom regionen kan denna med fördel nyttjas. Innehållet planeras i samråd med er utifrån Glokala Sveriges erbjudande. Längden på träffen är flexibel, men ca ett halvdagsarrangemang. Vi står för innehållet i form av föreläsare och eventuellt material och regionen ordnar lokaler och har ansvar för inbjudningar. Ni behöver därför avsätta arbetstid för er kontaktperson för att vara behjälplig med detta.

Har ni frågor? Kika gärna på våra ”Frågor och svar” [på webben](#) eller kontakta oss på glokalasverige@fn.se

Förstudie samverkan – C tillsammans

Roland Lexén

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Metod.....	4
4	Upplägg.....	5
5	Intervjuresultat	5
5.1	Vad vill kommunerna samverka inom för områden som man inte gör idag? .	5
5.2	Vad är det som hindrar kommunerna att samverka?	6
5.3	Konsultens kommentarer - samverkan	7
5.4	Vilka förväntningar finns på ökad samverkan?	8
5.4.1	I den egna kommunen.....	8
5.4.2	På de andra sex kommunerna?	8
5.4.3	På Uppsala kommun	9
5.4.4	På Region Uppsala.....	9
5.5	Konsultens kommentarer - förväntningar	9
5.6	Vad finns det för målbild med den ökade samverkan?	10
5.7	Hur ser man på betydelsen av att agera tillsammans alla sju kommunerna? Alternativt på betydelsen av samarbete med kommuner utanför regionen?	10
5.8	Konsultens kommentarer – geografisk lojalitet.....	11
5.9	Förslag till tio prioriterade samverkansområden.....	11
5.10	Vilka samverkansformer är att föredra?	11
5.11	Vad kommer att vara avgörande för att kommunerna ska kunna öka samverkan?.....	11
5.12	Vad kommer att hindra kommunerna från att öka samverkan?	12
5.13	Konsultens kommentarer – framgångsfaktorer och stötestenar.....	12
6	Workshop med kommundirektörer och kommunstyrelseordföranden.....	13
6.1	WS med kommundirektörer den 1 oktober	13
6.1.1	Digitalisering	13
6.1.2	Juridik	14
6.1.3	Upphandling	15
6.1.4	Kontaktcenter	15
6.1.5	Ekonomisk analys.....	16

6.1.6	Skuldhantering.....	16
6.1.7	Lönecentrum.....	16
7	Erfarenheter att beakta från mellankommunala samarbeten	17
8	Förslag till samverkansområden	19
8.1	Prioriterade samverkansområden att börja med omgående	20
8.1.1	Samverkansområde digitalisering	20
8.1.2	Samverkansområde juridik.....	21
8.1.3	Samverkansområde upphandling.....	22
8.1.4	Samverkansområde kontaktcenter.....	23
8.1.5	Samverkansområde ekonomisk analys.....	24
8.1.6	Samverkansområde skuldhantering.....	25
8.1.7	Samverkansområde lönecentrum	26
8.1.8	Samverkansområde HR	27
8.1.9	Samverkansområde kommunikation	28
8.1.10	Samverkansområde ekonomi.....	29
8.2	Samverkansområden som kräver ytterligare beredning.....	30
8.3	Sammanfattning samverkansområden	32
9	Genomförande.....	33
9.1	Politiskt ledarskap	33
9.2	Ledarskap i förvaltningsorganisationerna	34
9.3	Organisering	35
9.4	Arbetsätt.....	36
9.5	Workshop – från rapport till genomförande	37

1 Bakgrund

Kommunstyrelserna i Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammar har under mars och april 2020 varit och fattat beslut om att ställa sig bakom ambitionen att skapa större nytta för medborgarna genom ökad samverkan inom Uppsala län.

Ambitionen är att kommunerna gemensamt ska genomföra en första bred förstudie angående möjligheterna att samverka mer kring olika kommunala uppdrag. Anledningen till att parterna vill göra förstudien är den ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaning kommunerna står inför vad gäller utförandet av sina respektive kärnuppdrag.

Förstudien har tagit till sig det som Kommunutredningen hade till uppdrag att belysa. Utredningen pekar i sitt slutbetänkande *Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8)* på att förmågan att arbeta utvecklingsinriktat och strategiskt skiljer sig alltmer beroende på kommunernas olika förutsättningar. Mindre kommuner har, exempelvis, begränsade möjligheter att arbeta strategiskt och utvecklingsinriktat. Utredningen konstaterar att för kommuner i funktionellt sammanhängande områden, likt Uppsala län, är bristen på kapacitet en av de stora utmaningarna. Kommunerna är inte rustade för att hantera planeringsfrågor i ett gränsöverskridande kommunalt/regionalt perspektiv.

Utredningen pekar på behovet av att ha strategisk utvecklingskapacitet som ger permanent och långsiktig förmåga att klara sina uppdrag.

2 Syfte

Syftet med förstudien är att undersöka om det går att genomföra delar av de kommunala uppdragen på ett mer effektivt sätt om de genomfördes gemensamt. Möjliga samverkansområden ska generera ekonomisk effektivitet, underlätta kompetensförsörjningen samt reducera sårbarheten hos de ingående organisationerna.

Förstudien ska kartlägga vilka samverkansområden som kommunerna med fördel kan inleda samverkan kring. Avsikten är inte att göra en djupare granskning av varje samverkansområde. Förstudien ska ge en övergripande bild av var samverkan är lämplig och möjlig att genomföra samt i vilka fall samverkan skulle kunna leda till särskilt positiva resultat.

Ambitionen är att förstudien ska identifiera ett tiotal områden där framtida samverkan särskilt rekommenderas och där startsträckan för samarbeten är relativt kort.

3 Metod

Tidigare utarbetat underlagsmaterial där befintlig samverkan beskrivs har studerats.

Intervjuer, fysiska eller digitala, har genomförts med kommunstyrelsernas arbetsutskott och kommunernas ledningsgrupper i de sju kommunerna.

Intervjuer har genomförts med företrädare för Uppsala kommun och Region Uppsala.

Löpande avstämningar har genomförts med företrädare för uppdragsgivarna och med kommundirektörerna samt med KSO-gruppen.

4 Upplägg

Uppdraget påbörjades med ett uppstartsmöte med kommundirektörerna den 18 juni, se dokumentation *Uppstartsmöte C Tillsammans 18 juni 2020*. Då planerades de olika faserna för uppdragets genomförande och en tidplan fastställdes.

Under sommaren arbetade konsulten och ekonomichefsgruppen fram ett förslag på tio samverkansområden som bedömdes ge särskilt positiva resultat på relativt kort tid.

Under augusti och september intervjuades KSAU och KLG i respektive kommun för att undersöka vilja och förmåga samt inriktning och form för en ökad samverkan.

I uppdraget ingick även att utreda för- och nackdelar med att ta in en stor partner, exempelvis Region Uppsala alternativt Uppsala Kommun i samverkan. Intervjuer genomfördes med kommundirektör och biträdande kommundirektör i Uppsala kommun och med regiondirektören för Region Uppsala.

Resultaten från intervjuerna sammanställdes, bearbetades och analyserades därefter. Intervjuresultaten prövades under oktober månad vid en workshop tillsammans med kommundirektörerna och därefter i en workshop tillsammans med ordförandena i respektive kommunstyrelse.

Därefter har kommundirektörerna ringat in de samverkansområden som är prioriterade. Områdena har värderats och bedömningar har gjorts utifrån ekonomi och sårbarhet.

Även de områden som inte bedömts som prioriterade (den sk bruttolistan) har även de värderats och bedömts

5 Intervjuresultat

Nedan presenteras de viktigaste resultaten från intervjuerna..

5.1 Vad vill kommunerna samverka inom för områden som man inte gör idag?

Det finns en stor mängd verksamhetsområden som man vill samverka inom, exempelvis:

- Bostadsanpassning
- Antikvarisk kompetens
- Myndighetssamverkan, exempelvis dödsbohandlingar och bygglov
- Juridik, skoljuridik
- Skolskjuts, taxi
- Upphandling, exempelvis av måltidsverksamhet, snöröjning och renhållning

- Vuxenutbildning
- Kärnverksamhet, exempelvis gymnasieskola, hemtjänst, stödboende och familjerätt
- GDPR
- Säkerhet och beredskap
- Kommunikation, exempelvis gemensam plattform
- HR, exempelvis systemstöd, kompetensförsörjning, mentorsbank och gemensam bemanning
- Flygfotografering
- Digitalisering, exempelvis e-tjänster
- Lönecentrum
- Vattenstrategier och miljöstrategier
- Skolläkare, skolpsykolog
- Bibliotekarier
- Arkiv

Drivkrafterna för en ökad samverkan är framförallt att:

- Skapa högre effektivitet
- Erbjuder högre service, kvalitet och tillgänglighet för medborgarna
- Säkerställa likabehandling
- Utveckla medborgardialog
- Minska sårbarheten
- Sänka kostnader, men framförallt fokusera på kvalitet och innehåll
- Fokusera på hur effekt och resultat skapas med samverkan, inte bara prata om samverkan. Prata mindre – Gör mer!
- Skapa heltidstjänster, speciellt för specialister
- Öka förutsättningarna att klara kompetensförsörjningen
- Värna den egna kommunen, bevara lokal rådighet

5.2 Vad är det som hindrar kommunerna att samverka?

Det finns olika skäl som hindrar kommunerna att samverka, exempelvis:

- Oklara uppdrag
- Oklar ledning
- Det saknas resurser, tid och kraft för att kunna samverka. Fokus på att klara det egna uppdraget dominerar
- Svårt att hitta kommuner att samverka med. De andra kommunerna vill inte samverka inom "våra" områden
- Kräver stort intresse och engagemang. Innebär dubbelarbete, utöver det som redan görs
- Personal som "krockar" på grund av olika systemlösningar och organisatoriska lösningar
- Synkning och timing, exempelvis systembyte
- Svårt att släppa på den lokala förankringen
- Det finns tveksamheter kring resultaten av samverkan som är tillbakahållande
- Det finns negativa erfarenheter av samverkan som är hindrande, "det har tjuvhållits en del". Det finns rädslor för att bli utnyttjade.
- Rädslor för förändring, svårt med omställning och nya förhållningssätt

- Rädsla för att tappa den egna rådigheten
- Ett starkt territoriellt perspektiv

5.3 Konsultens kommentarer - samverkan

Det finns stora behov av att öka samverkan och många olika områden föreslås som tänkbara samverkansområden. Även om kärnverksamheterna inte omfattas primärt finns de med som förslag på samverkansområden. Det vittnar om högre samverkansambitioner på sikt.

Ökad samverkan efterfrågas framförallt för att kunna erbjuda högre service, kvalitet och tillgänglighet för medborgarna. Det finns förhoppningar att verksamheterna ska bli mer kostnadseffektiva men det är inte den tydligaste drivkraften. Minskad sårbarhet och möjlighet att erbjuda heltidstjänster är också viktiga skäl. Det kan noteras att det tydliga utpekandet av ekonomisk effektivitet i förfrågningsunderlaget inte framkom lika tydligt i intervjuerna.

Samverkan innebär oftast merarbete för de inblandade utöver deras kärnuppdrag. En återhållande kraft är den osäkerhet som råder kring nyttan av att samverka med andra kommuner. Är det värt det?

Vidare bedöms prestationer vanligtvis utifrån förmågan att leverera utifrån kärnuppdraget och inte det som görs där utöver, exempelvis samverkan.

Kommundirektörer och förvaltningschefer lyssnar in de politiska signalerna i den egna kommunen för att bedöma hur de ska agera och fördela sin tid mellan uppdraget i den egna kommunen och samverkan externt. Fördelarna viktas mot nackdelarna, då det tidigare saknats tydliga politiska beställningar om samverkan har inte de steg som nu efterfrågats tagits.

Ledarskapet hos politik och förvaltning kommer att vara avgörande för förmågan att leverera inom de valda samverkansområdena, detta gäller speciellt när förändringstrycket underifrån är svagt. Det finns helt enkelt inte resurser, i en del kommuner, att klara både leverans av kärnverksamhet och utvecklingsuppdraget. För att organisationerna ska klara av att ta nödvändiga utvecklingssteg och mer effektivt börja dela på gemensamma resurser behöver denna intention uttalas tydligt och genomsyra hela verksamheten. Samtidigt krävs en stark förankring i verksamheterna för framgångsrikt förändringsarbete. Om samverkan kan underlätta verksamheternas förmåga att klara kärnuppdraget på grund av bristande resurser så kommer drivkraften underifrån. Hur kan ledarskapet stimulera och stödja att sådana drivkrafter än tydligare kan komma till uttryck?

Det kräver ett stort mått av systemförståelse för de som ska leda samverkan över organisatoriska gränser. Det handlar om förmåga att omvandla komplexiteten i olika organisationer gällande politik, system, kultur, historik och hinder till ökad gemensam förståelse, involvering och handling mot gemensamma mål. Det är i grunden samma förmåga som att leda en kommun med dess olika nämnder och förvaltningar. Det är dock betydligt mer komplext att leda över kommungränser. Det krävs ett ledarskap som kan agera i organisatoriska mellanrum, ofta med motstridiga förväntningar.

Intervjuerna visar att de svaga incitamenten som nämnts ovan också kombineras med attitydmässiga utmaningar. Det behöver ske en förflyttning från ett organisatoriskt perspektiv till ett funktionsperspektiv. Det krävs en kulturförändring från "jag arbetar här" till "jag arbetar med".

Detta gäller även de politiska styrsignaler som i vissa kommuner har ett tydligt territoriellt fokus och som handlar om att värna den egna kommunen och inte tappa rådighet. I andra kommuner finns det ett tydligt politiskt tryck på att samverkan behöver ökas. Det råder stora skillnader i dessa förutsättningar mellan de sju kommunerna. Det är en realitet som kommunerna måste förhålla sig till och inte överpröva. Det handlar istället om att betona och fokusera på det som är det gemensamma och det som förenar. Förståelsen för olikheten och förmågan att agera både utifrån den egna kommunens intresse samt utifrån helhetens bästa kommer att vara avgörande.

5.4 Vilka förväntningar finns på ökad samverkan?

5.4.1 I den egna kommunen

De främsta förväntningarna på ökad samverkan i den egna kommunen är:

- Att lättare klara kompetensförsörjningen, speciellt gällande specialistkompetenser, attraktivare tjänster, fler heltider
- Högre kvalitet och effektivitet
- Lägre administrativ belastning
- Att lättare leverera välfärd till fler
- Förbättrad ekonomi, undvika skattehöjningar
- Att vi klarar av att samverka vs "vi vill vara drivande inom samverkan"
- Att vi visar ledarskap och beslutsförmåga
- Att vi formar en "kommunal delningsekonomi" så att vi klarar välfärdsuppdraget trots tuffare försörjningskvot
- Att vi kan samutnyttja våra befintliga kompetenser
- Att samverkan leder till verksamhetsutveckling
- Att vi blir en starkare röst gentemot staten
- Att vi kan ge efter på behov och krav så att gemensamma lösningar kan hittas

5.4.2 På de andra sex kommunerna?

De främsta förväntningarna på de andra sex kommunerna vid en ökad samverkan är:

- Att de gör sin egen "hemläxa" först
- Att de inte uppvisar revirtänkande, att de hellre ger än tar
- Att de visar respekt för de olikheter som finns
- Att de vill skapa tillit och förståelse. Det är sju solitära kommuner som ska börja göra lika. Det kräver mycket tillit och förståelse
- Att de söker det komplementära och är öppna för förslag, att det blir ett lärande
- Att de visar ledarskap och beslutsförmåga
- Att de medverkar till att samverkan inte blir kostnadsdrivande
- Att de är uppriktiga och ärliga

- Att de vågar tänka större än den egna kommunen utan att ha färdiga lösningar, att vi vågar utmana varandra
- Att det sker under ordnade former, och inte forceras fram, att de inser att det tar tid
- Att vi börjar i det enkla och visar på framgång. Därefter får samverkan växa fram
- Att vi bygger en infrastruktur för samverkan utifrån organisering och mandat så att vi kommer bort från individberoendet

5.4.3 På Uppsala kommun

De främsta förväntningarna på Uppsala kommun vid en ökad samverkan är:

- Att Uppsala tar ansvar och bjuder på sina skalfördelar
- Att Uppsala tar en ledande roll i större komplexa frågor
- Att C tillsammans kan köpa in sig på Uppsalas tjänster
- Svårt att ha några förväntningar. De är för stora. De har helt andra perspektiv. Vi behöver balansera Uppsalas storlek
- Att inte allt lokaliseras till Uppsala. Det blir lätt ett stort fokus på Uppsala när vi samverkar
- Att de visar förståelse för vår situation
- Att samverkan med Uppsala fungerar bra inom exempelvis skolan eller i den gemensamma överförmyndarnämnden
- Att Uppsala kan hålla med en gemensam juridisk funktion som vi kan köpa tjänster av eller HR-system

5.4.4 På Region Uppsala

De främsta förväntningarna på Region Uppsala vid en ökad samverkan är:

- Att vi kan hitta samverkansformer inom tillväxtområdet, infrastruktur och vård (effektiv och nära vård) – att vi kan arbeta mer integrerat ihop. Samtidigt är vi parter som företräder olika perspektiv. Visar sig exempelvis i ekonomi och ansvar kring gränsdragning mellan kommun och region
- Att vi kan hitta en regional arbetsfördelning, exempelvis för att genomföra RUS:en
- Att vi kan hitta samverkansformer inom administration och HR
- Att de är intresserade och visar förståelse för vår situation och våra behov

5.5 Konsultens kommentarer - förväntningar

Det finns stora och uttalade förväntningar på att en ökad samverkan ska effektivisera verksamheten och minska sårbarheten i den egna kommunen.

Förväntningarna på de andra kommunerna handlar om att undvika revirtänkande så att samverkan istället präglas av uppriktighet och ärlighet. Det uttrycks att kommunerna behöver ha gjort sina "hemläxor" så att ineffektiv verksamhet inte lastas över på andra. Här finns det erfarenheter från tidigare samverkan som är tillbakahållande. Samverkande kommuner har gått in i samverkan med olika förutsättningar och målbild utan att ha varit tydliga med sina respektive utgångslägen.

Det finns en förväntan att samverkan behöver börja i enkla områden för att därefter kunna växa vidare utifrån en insikt och en respekt för att det är en process som tar tid, kräver ett långsiktigt perspektiv och tydligt ledarskap.

Uppsala kommunen är positiva till C tillsammans samverkansinitiativ. Det är bra för de medverkande kommunerna men det är också bra för Uppsala. Obalans i storlek och kapacitet mellan Uppsala och de andra kommunerna i regionen är ett problem för samverkan. Om man inom C tillsammans gemensamt kan hitta några samverkansområden blir det lättare för Uppsala att samverka.

Region Uppsala delar geografi med alla kommuner vilket ger dem goda förutsättningar att samverka. De är positiva till initiativet och skulle kunna ta en roll i samverkan, exempelvis i form av huvudmannaskap inom upphandling.

Sammanfattningsvis handlar det om att bygga tillit och visa respekt för de olikheter som finns samt att tänka långsiktigt och ha tålamod.

5.6 Vad finns det för målbild med den ökade samverkan?

Det råder en stor spännvidd i målbild: från "vi vill komma igång innan årsskiftet" till "vi väntar med spänning på vad de andra kommunerna vill".

Det finns politiker som vill se resultat innan årsskiftet medan andra politiker är tveksamma till samverkan utifrån kapacitet och dåliga erfarenheter, men också utifrån att de inte vill tappa sin lokala rådighet.

Vissa söker mandat att gå före och ta ledartröjan medan andra har fullt upp med att klara den löpande driften och har inte kraft att samverka externt. Det kan handla om skillnader i kapacitet och förmåga men det kan också vara en fråga om "timing".

Det finns kommuner som aktivt söker en fördjupad samverkan inom exempelvis juridik, kommunikation, kontaktcenter och samutnyttjande av specialistkompetens för att stegförflyttning ska kunna ske på kort sikt.

Det uttrycks ambitioner om att samverka inom kärnverksamheterna på längre sikt.

5.7 Hur ser man på betydelsen av att agera tillsammans alla sju kommunerna? Alternativt på betydelsen av samarbete med kommuner utanför regionen?

Det är en fördel om alla sju kommunerna kan agera tillsammans men det är inget krav. Det viktiga är istället att de kommuner som vill och kan agera gör det för att skapa resultat och nytta. De som vill eller förmår minst får inte hålla tillbaka samverkansambitionerna för de som vill och förmår mer.

Samverkan sker idag med kommuner utanför regionen och så kommer det att vara även i framtiden. Det finns historiska och praktiska kopplingar som C tillsammans får förhålla sig till.

Det uppfattas på sina håll som att samverkan med kommuner utanför regionen gör att samverkan i C tillsammans tappar fokus, medan det på andra håll uppfattas som berikande. Uppfattningarna hänger tydligt samman med geografisk belägenhet.

5.8 Konsultens kommentarer – geografisk lojalitet

Sammanfattningsvis innebär det att kommunerna behöver se C tillsammans som en **regional intressegemenskap** baserad på geografi. De administrativa gränser som finns norrut, västerut och söderut får ses som viktiga kontaktytor med andra regioner där gränskommunerna har ett särskilt ansvar att bära in kunskaper och erfarenheter som kan förmera samverkan i C tillsammans.

5.9 Förslag till tio prioriterade samverkansområden

Nedan redovisas de tio samverkansområden som konsulten och ekonomichefsnätverket gemensamt arbetade fram:

Område
Lönecentrum
Upphandling
Juridik
Arkiv
Automatisering-robotisering
Konsumentrådgivning
Budget- och skuldrådgivning
GDPR
Miljötillsyn
Serveringstillstånd

I intervjuerna får de tio förslagen genomgående positiva omdömen. Det finns även förslag på att inkludera: HR, kompetensförsörjning, kommunikation, systemförvaltning, beredskapsfrågor, personalutbildning, ekonomi/budget och fordonshantering. Det finns synpunkter på att exkludera: GDPR och miljötillsyn (Miljösamverkan Mitt pågår).

5.10 Vilka samverkansformer är att föredra?

För att underlätta samverkan bör enkla samverkansformer som har låga trösklar och lösa former väljas initialt. Det flesta förespråkar att avtalssamverkan är den lämpligaste samverkansformen att börja med. Därefter kan andra mer fasta former väljas i takt med att samverkan utvecklas.

5.11 Vad kommer att vara avgörande för att kommunerna ska kunna öka samverkan?

Det finns en mängd faktorer som kommer att vara avgörande för att samverkan ska kunna öka:

- Att vi är beredda att kompromissa och är pragmatiska
- Att vi vill och väljer att se möjligheterna och inte hindren
- Att vi arbetar utifrån tydliga operativa mål, att vi är överens om kvalitet, nivåer och former för uppföljning
- Att det blir fokus på nytta och effektivitet
- Att vi kan visa på resultat
- Att vi inte underskattar svårigheterna utan klarar att hålla i även i motgång
- Att vi vågar misslyckas
- Förankring, att vi klarar att informera och kommunicera
- Att vi sätter av tid, kompetens och resurser
- Att vi förankrar brett politiskt
- Att det finns ett tydligt politiskt uppdrag
- Att kommunledningsgrupperna visar ledarskap

5.12 Vad kommer att hindra kommunerna från att öka samverkan?

Det finns även en mängd faktorer som kommer att vara hindrande för en ökad samverkan:

- Att vi inte lyckas enas om en gemensam målbild
- Bristande politisk styrning – att vi är otränade i samspelet politik – förvaltning
- Att vi inte sätter av tid, kompetens och resurser
- Omodernt ledarskap, brist på mod, bristande beslutsförmåga
- Stuprör inom och mellan kommunerna
- "Att vi inte hittar någon att samverka med"
- Att länsgränsen ses som ett hinder
- Rädsla, att det blir oro i förvaltningsorganisationen
- Kritik från medborgarna som politikerna får svårt att bemöta, att det blir en partipolitisk fråga
- Att alla inte känner sig som vinnare
- Om det brister i tillit, när det "lovats runt men hålls tunt"

5.13 Konsultens kommentarer – framgångsfaktorer och stötestenar

Grupperna beskriver insiktsfullt betydelsen av ett tydligt politiskt målsatt uppdrag med fokus på nytta och effektivitet där samverkan präglas av kompromissvilja och pragmatism.

Ett hinder som flera förtroendevalda lyfter fram är svårigheten att stå emot kritik från medborgarna eller att samverkan blir en partipolitisk fråga. Från förvaltningsperspektiv framkommer bland annat risk för oro bland personalen och ovana att leda i ny terräng. Det handlar till stor del om utmaningar att leda både för politiker och tjänstepersoner i sina olika roller, men kanske framförallt förmåga att leda tillsammans inom och över administrativa gränser.

6 Workshop med kommundirektörer och kommunstyrelseordföranden

6.1 WS med kommundirektörer den 1 oktober

Den 1 oktober genomfördes en workshop med kommundirektörgruppen. Då presenterades intervjuresultaten från mötena med kommunernas arbetsutskott och kommunledningsgrupper. Kommundirektörgruppen delade i stort den bild som presenterades från intervjuerna, se dokumentation *WS KD 1 okt 2020*. Gruppen framhåller att det är viktigt med kvalitet och minskad sårbarhet men kostnadseffektivitet är helt avgörande vid en ökad samverkan. Det blir då också lättare att följa upp och utvärdera måluppfyllelse om ekonomin är i fokus.

Samverkan behöver påbörjas inom några avgränsade områden. Arbetet behöver ske i steg så att det ges möjlighet att testa sig fram och göra korrigeringar beroende på utfall.

Kommundirektörerna konstaterar att det är uppenbart att kommunerna står på olika nivåer och att det präglar synen på samverkan. Det finns rädslor att släppa kontroll som visar sig som protektionism men också skillnader i synsätt. Det finns olika bilder i gruppen för var gränsen går för hur mycket man kan släppa ifrån sig och ändå har kvar kontrollen i den egna kommunen.

För att pröva viljan och förmågan till ökad samverkan gjordes en fördelning av samverkansområden mellan kommunerna. Uppdraget var att beskriva möjligheter och utmaningar med ökad samverkan inom respektive område samt teckna vilka steg som behöver tas i form av en färdplan för få momentum.

Förslag till områden för ökad samverkan och kommun som tog på sig att beskriva möjligheter, nyttor och färdplan framåt:

- **Digitalisering:** Knivsta
- **Juridik:** Östhammar
- **Upphandling:** Tierp
- **Kontaktcenter:** Knivsta
- **Ekonomi:** Enköping
- **Budget- och skuldrådgivning:** Enköping
- **Lönecentrum:** Heby

6.1.1 Digitalisering

Möjligheter och nyttor:

- Driva utvecklingsarbete gemensamt och göra det mer hållbart och effektivt
- Bredda vår service utan att öka befintliga resurser/bemannning
- Dela på specialistkompetenser, underlätta rekrytering och erbjuda attraktiva tjänster
- Bli starkare kravställare
- Dela på kostnader, exempelvis konsulter och projektledare

Områden:

- Driva utveckling – exempelvis
 - RPA, Robotic Process Automation
 - AI, Artificiell Intelligens
 - IoT, Internet of Things
- Innovation – arbeta för en innovationskultur där alla medarbetare är delaktiga och arbetar med gemensamma frågeställningar över verksamhetsgränserna
- Öppna data
- Säkerhetsfrågor, till exempel analyser, säkerhetslösningar, säker kommunikation
- Arkitektur, hur bygger vi en framtidssäker digital infrastruktur som bygger på nationella/internationella standarder
- Digital kompetens, medarbetare, chefer, förtroendevalda
- Digital kompetens, invånare, digital delaktighet, digitalt innanförskap, digidel-center

Färdplan framåt:

- Kartlägga/identifiera gemensamma behov för att prioritera samverkansområden
- Bjuda in till forum för att inspirera varandra
- Fysisk samverkansplats för möten och nätverkande
 - ett centralt kontor/möteslokal
- Dela på konsultkostnader - för att få ekonomisk effekt
- Tydlighet i genomförandet

De kommuner som går in i samverkansprojekt ska vara beredda att satsa och delta lika mycket. Att resurser avsätts från början och att man är överens om hur projektet ska ledas. En gemensamt finansierad projektledare måste ta ledartröjan och hålla ihop det vi ska samverka kring. Viktigt med beställning, tidplan, avsatta medel, personella resurser och överlämning till drift.

6.1.2 Juridik

Möjligheter och nyttor:

Regelbundna nätverksträffar med tema och tydlig agenda där:

- Benefikt stöd och utbyte sker i olika rättsfrågor
- Innehåll i genomförda utbildningar sprids till gruppen vilket är kompetenshöjande
- Gemensamma problemlösningsarenor för hantering av nya lagar eller prejudicerande rättsfall
- Gemensamt kunskapshöjande utbildningsunderlag tas fram
- Dela på en juristfunktion med specialistfunktion mellan flera kommuner skulle möjliggöra att kompetensen tillgängliggörs utan ett för stort ekonomiskt åtagande för en enskild kommun
- Medvetet fördela rekrytering av spetskompetenser på mindre rättsområden mellan kommunerna och ha en struktur för att stödja varandra

Färdplan framåt:

- En gemensam organisation hanterar mer av sakfrågorna och blir inte delaktiga i processerna. Det blir mer av direkta direktiv till verksamheterna som ska verkställa
- Stora delar av arbetsuppgifterna idag är processrelaterat
- Viktigt att precisera vad man vill uppnå så att man säkerställer besluten som behöver fattas för att uppnå målsättningen

- Viktigt att förstå konsekvenserna av besluten som fattas. Vill man ha strategisk ledningsorienterad jurist eller sakkompetens och hantering av juridiskt specificerade frågor
- Svårt för juristgruppen att se på vilket sätt en långtgående samverkan ska effektivisera processen och skapa ekonomiska besparingar eftersom utgångslägena är så olika

6.1.3 Upphandling

Möjligheter och nyttor:

- Bättre resursutnyttjande
- Effektivare administration
- Bredare kompetens inom upphandlingsområdet
- Spetskompetens
- Attraktiv arbetsgivare
- Större avtal både volymmässiga och ekonomiskt fördelaktiga
- Minskad sårbarhet
- Juridisk kompetens

Färdplan framåt:

- Formulera och diskutera fram ett samverkansavtal.
 - Ta framförallt fasta på förutsättningar för ett samarbete samt roller och ansvarsfördelning
- En klar skiljelinje behöver målas upp mellan upphandling, inköpscentralen, och inköp, kommunens förvaltningar/avdelningar
- Kommunikationsplan
 - Internt och gentemot leverantörer
- Kompetens hos medarbetarna
 - en stödjande organisation
 - ett effektivt ledarskap
- Förändring tar tid!

6.1.4 Kontaktcenter

Möjligheter och nyttor:

- Stötta varandra vid frånvaro, sjukdom, tillfälligt ökad arbetsbelastning och planeringsdagar - möjligt med gemensam telefoniplattform
- Gemensamma upphandlingar - starkare kravställare
- Nätverksträffar
- Dela på specialistkompetenser, exempelvis konsumentrådgivning
- Kunskapsutbyte som leder till verksamhetsutveckling, effektivitet och ökad kvalitet
- Gemensamma utbildningar - kostnadsbesparing och resursplanering
- Studiebesök mellan kommunerna både för ledare och medarbetare för lärande och medlyssning
- Införande av ny teknik och nya arbetssätt, lära av varandra, exempelvis chatbot i Knivsta

Färdplan framåt:

- Kartlägga/identifiera gemensamma behov för att prioritera samverkansområden

- Skapa ett forum för samtliga verksamhetschefer för att sätta en plan framåt
- Överenskommelse om finansiering och ledning
- Tydlighet i genomförandet. De kommuner som går in i samverkansprojekt ska vara beredda att satsa och delta lika mycket. Viktigt med finansiering, beställning, tidplan och personella resurser

6.1.5 Ekonomisk analys

Möjligheter, nyttor och färdplan framåt:

- Enköping erbjuder sig, med ett analys exempel, att göra motsvarande för C tillsammans kommunerna.
- Analysen ger ett övergripande underlag till om och var i verksamheten det kan finnas potential till effektivisering

6.1.6 Skuldhantering

Möjligheter, nyttor och färdplan framåt:

- Enköping undersöker olika möjligheter till att hantera sin låneskuld som kommer att öka då det framtida investeringsbehovet är stort.
- En möjlighet är att Enköping tar initiativet till att anställa skuldförvaltare som andra kommuner skulle kunna ta del genom att dela tjänst eller köpa tjänst
- Inspiration och lärdomar kan inhämtas från internbankssamarbetet mellan Södertälje, Huddinge och Botkyrka.

6.1.7 Lönecentrum

Möjligheter och nyttor:

- Detta är basfunktioner som man borde kunna effektivisera för att få ned priset per lönebesked, större volymer innebär att det blir lättare att jobba effektivt
- Enklare att rekrytera
- Mindre sårbart än flera småenheter, vid sjukdom, personalomsättning
- Med en stor professionell enhet som bara jobbar med detta bör en hög kvalitet kunna säkerställas och med det bra leverans.
- Gemensamma utbildningsinsatser ger lägre kostnader
- Täcka upp för varandra vid frånvaro blir lättare
- Bättre säkerhet och mindre sårbart med fler systemförvaltare
- Kvalitetssäkring och kostnadseffektivitet på sikt genom enhetliga och mer effektiva arbetssätt och rutiner
- Kvalitetssäkring genom ökad kompetensförsörjning och bemanning ger större möjligheter till utveckling av processer och arbetsmetoder. En större grupp kollegor är en mer utvecklande miljö
- Lägre system- och konsultkostnader om man går samman. Flera kommuner skapar en kund till systemleverantören

Färdplan framåt:

- Lönesystem – ta fram en plan för om man behöver jämka ihop det. Borde vara enkelt att ta fram själva planen.
- Viktigt att lägga krut på kulturfrågan – bemötande, varför det är bra att jobba tillsammans, den nya enhetens identitet och förhållande till kommunerna,

- Hur stora rationaliseringsvinsterna kan bli beror till stor del på hur mycket de olika kommunerna är beredda att standardisera sina egna regler, rutiner, blanketter och arbetssätt.
- A och O att få fram ordentliga jämförelser av ekonomi och helst även kvalitet – även med andra kommuner som redan har ingått samarbete. Lysekil är ett exempel.
- Kan man tänka sig flera lönecentrum? Det finns argument för att inte slå ihop alla. Utifrån system till exempel, men kanske framförallt att avståndet inte blir för stort, det innebär stort värde för chefer och medarbetare med hyfsad närhet.

7 Erfarenheter att beakta från mellankommunala samarbeten

Nedan redovisas några sammanfattande erfarenheter från andra mellankommunala samarbeten. En komplett redovisning finns i dokumentationen *Erfarenheter av mellankommunala samarbeten*.

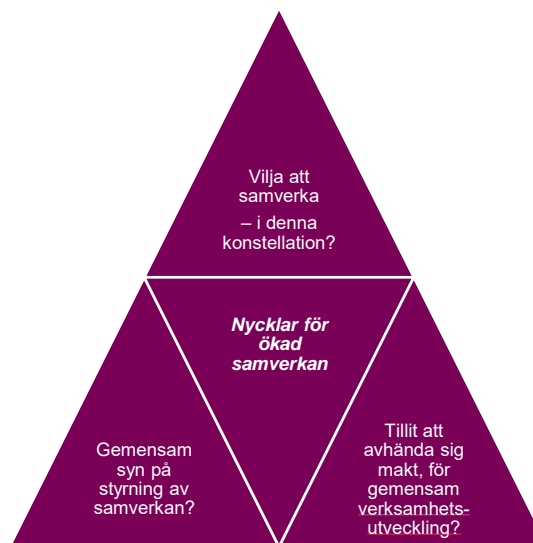
- **Gemensam målbild och tydliga resurser**
Säkra syfte och ambition med samverkan och budgetera för det. Det är ingen bra början att starta med att lägga samman befintliga budgetar. Varken om huvudsyftet är att säkerställa och utveckla kvalitet eller om syftet är att minska kostnaderna. Klargör hur utvecklingsinsatser ska hanteras om det visar sig en kommun har sämre ekonomiska förutsättningar än övriga.
- **Värdkommunen är viktig**
Förlägg verksamheten till den kommun som bedöms ha de bästa förutsättningarna att leverera verksamhet och rekrytera kompetens. Alla behöver vara vinnare men låt inte fördelingspolitiken styra över förmågan att skapa resultat och nytta.
- **Beslutsprocesser och dialog**
Klär hur beslutsprocessen ska se ut. Var också tydlig med hur den informella samverkan ska ske, vikten av att kommundirektörer och VD/förvaltningschef/förbundsdirektör har en tät och nära dialog. Vidare behöver det klargöras när det finns möjlighet att öka eller minska omfattningen av samverkan genom exempelvis tilläggsuppdrag. På samma sätt behöver former för uppföljning diskuteras igenom och hur de samverkande kommunernas budgetprocesser inklusive tidplaner ser ut.
- **Tålamod**
Man måste ha tålamod! Ni kommer från olika kulturer och förflyttning måste ske stegvis, allt fungerar inte direkt.
- **Förmåga till förändring**
Alla vill vara **unika** men för att få skalfördelar måste alla göra **lika**. Om man ska göra precis som man alltid har gjort blir det inga vinster. Skalfördelar kommer när man gör lika. Här prövas förmågan att leda förändringsarbetet.
- **Slarva inte med att definiera utgångsläget**
Innan samverkan inleds så behöver det verkliga nuläget beskrivas. Hur ser de totala

kostnaderna ut gällande overhead, lokalhyra, investeringar i system? Var befinner man sig i utvecklingen?

- **Säkerställ en bra start med rätt bemanning**

Verksamhetsövergång är inte av godo. Det finns en mängd dåliga erfarenheter som ger dåliga förutsättningar för samverkan. Det är bättre att börja med ett blankt papper.

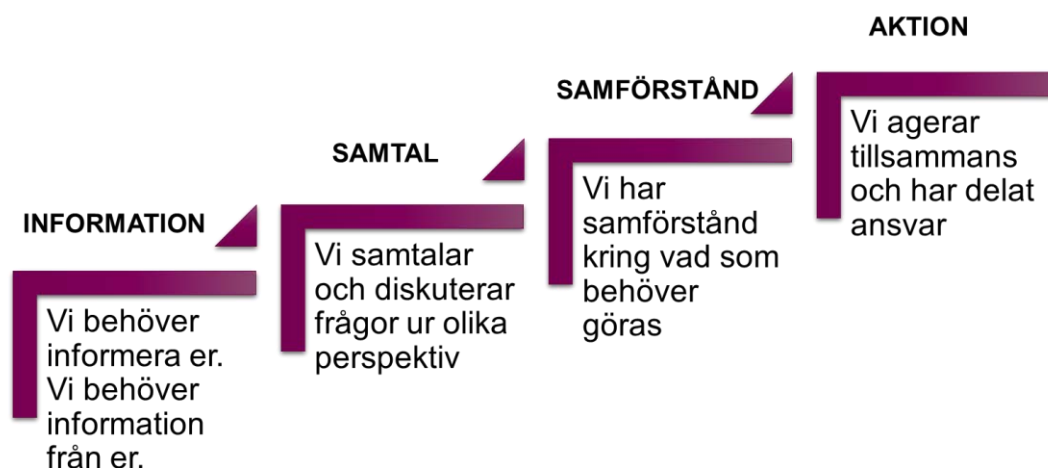
Det finns några centrala frågor att besvara innan samverkan inleds. Om inte "rätt" svar kommer ifrån den tänkta gruppen kommuner efter att samverkansambitionerna utforskats på djupet så är det bättre att avstå alternativt att diskutera vidare till samsyn uppnås.

Samverkanstrappan är ett sätt att åskådliggöra vilket syfte och mål som kan finnas med samverkan. För att ringa in den tänkta kommungruppens ambitioner kan följande hjälpfrågor nyttjas:

- Vilket trappsteg befinner ni er på?
- Om det finns en befintlig samverkan
 - skatta hur nuvarande samverkan fungerar
 - identifiera vad som finns och vad som saknas i nuvarande samverkan
- Tydliggör behov av samverkan
- Synliggör olika aktörers förväntningar
- Klargör på vilket trappsteg ni vill vara på – vilka målbilder finns?
- Diskutera vilka insatser som behövs för att ta nästa steg i samverkan

Samverkanstrappan – för att klargöra gemensamt syfte och mål med samverkan

8 Förslag till samverkansområden

Efter övervägande har ytterligare två samverkansområden adderats till de områden som prioriterats, HR och kommunikation. Dessa båda områden har varit föremål för diskussion under hela processen och bedöms vara så efterfrågade att de bör ingå i den prioriterade gruppen. Vidare har samverkan inom ekonomiområdet tillförts, utöver det skuldhantering och ekonomisk analys som anges ovan.

Efter att de prioriterade samverkansområdena ringats in har kommunerna värderat dem utifrån tre kriterier:

- Kommunen är beredda att ta lead/öka samverkan omgående
- Kommunen är intresserad av samverkan men väljer att avvakta
- Kommunen väljer att avstå (kommande 2 - 3 år)

De tre kriterierna blir en värdeomätare på vilket intresse som finns inom respektive område för att ta steg i att öka samverkan. Nedan lyfts därför de kommuner fram som är beredda att ta en ledande roll eller öka samverkan omgående. Det utesluter inte att de kommuner som i det här läget valt att avvakta eller avstå kan komma att bli en del av samverkan i framtiden. Det bör vara en viljeinriktning att så många kommuner som möjligt är en del av den ökade samverkan. Samtidigt måste de kommuner som har höga samverkansambitioner kunna komma igång omgående utan att hindras av de kommuner som för tillfället har en lägre ambitionsnivå.

8.1 Prioriterade samverkansområden att börja med omgående

8.1.1 Samverkansområde digitalisering

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Heby**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet.
- **Knivsta**
Kommunen har höga ambitioner och är beredda att ta ledartröjan och driva digitalisering.
- **Tierp**
Kommunen vill gärna fortsätta att utveckla samverkan kring e-tjänster, men väljer att avvakta inom andra områden.
- **Östhammar**
Kommunen vill öka samverkan omgående och är beredda att ta ledartröjan framöver.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Om det skapas en gemensam organisation så kan det finnas en möjlighet till lägre kostnadsutveckling. Det gäller både på kort och lång sikt. Vinsterna uppstår i verksamheten när digitaliseringsinsatser genomförs.
- Sårbarheten blir mindre genom en mer robust organisation.

Konsultens kommentarer:

Heby och Knivsta är de kommuner som tydligast anmäler att de är beredda att driva gemensam utveckling inom digitalisering. Tierp och Östhammar vill öka samverkan omgående inom området. Håbo, Enköping och Älvkarleby är intresserade av att samverka men väljer att avvakta.

Samverkan inom digitaliseringsområdet kan diskuteras utifrån två perspektiv. Dels utifrån möjligheten att samverka genom avtal, dels utifrån att kunna samverka i en gemensam organisation för att bättre kunna nyttja kompetens och resurser. I båda fallen blir frågan om innehåll och gränsdragningar mot den övriga organisationen centrala.

Det finns redan i dag samverkan inom området, men om det ska vara möjligt att gå i den här riktningen kommer det att krävas mer, framförallt av kommunledningarna. Komplexa frågor som kommer att behöva hanteras är olika styrformer och maktstrukturer i de olika kommunerna och utmaningen i att förändra dessa och närma sig varandra, men fördelarna bedöms dock som stora. En ökad samverkan avseende digitalisering möjliggör att utvecklingsarbetet kan växlas upp till en lägre kostnad för den enskilda kommunen.

Samtidigt finns utmaningar i att närma sig varandra. Det blir väsentligt att fördjupa sig i styrprinciperna för en gemensam verksamhetsutveckling. Särskilt viktigt är att kunna arbeta fram och uttrycka vilken utveckling varje kommun vill se på några års sikt. Behoven som finns behöver identifieras och vara utgångspunkt för vilken samverkanslösning som kan

vara lämplig för respektive verksamhetsområde. Det innebär att frågor kring gemensam organisation, styrformer och arbetssätt behöver fördjupas.

Att Heby och Knivsta vill gå före i digitalisering kommer att kunna utgöra en bra träning i gemensam verksamhetsutveckling med digitala verktyg. En sådan resa kommer att förtydliga vad det innebär när någon eller några kommuner går före medan andra avvaktar.

8.1.2 Samverkansområde juridik

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Tierp**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet. Ett förslag är att anslagsfinansiering kan stimulera till högre grad av nyttjande av funktionen.
- **Östhammar**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet. De ser stora behov inom flera områden och bedömer även att behovet ökar. Kommunen bedömer att de inte klarar uppdraget med nuvarande organisering.
- **Heby**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet. Det är prioriterat att få till stånd en gemensam organisation för att säkra god kompetens mot kärnverksamheten. GDPR och den visselblåsarfunktion som ska finnas from 2021/22 gör att det är en fördel med en organisation som har en friare koppling till den egna kommunen.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- En ökad samverkan kan minska kostnaderna för konsulter i första skedet. Förebyggande arbete kan främjas genom ökad samverkan.
- En ökad samverkan möjliggör en minskad sårbarhet och en högre kompetensnivå med exempelvis specialistkompetens inom IFO och skola.

Konsultens kommentarer:

Inom det juridiska området är det tre kommuner som är beredda att driva en gemensam utveckling. Tierp, Östhammar och Heby. Håbo, Enköping, Älvkarleby och Knivsta är intresserade av att samverka men väljer att avvakta.

En ökad samverkan inom det juridiska området med erfarenhetsutbyte, gemensamma utbildningar, nätverkande och liknande skulle kunna stärka de befintliga funktionerna. I intervjuerna framkom det behov av juridisk specialistkompetens. Att gemensamt kunna dela på specialistkompetens är ytterligare ett sätt att stärka funktionerna.

Erfarenhetsmässigt så ser juristfunktionerna väldigt olika ut i olika kommuner. Det kan exempelvis handla om deras roll och funktion i organisationen i stort eller inom vilka uppdrag de har i sin expertis. Mindre kommuner tar vid behov oftast externt stöd inom respektive juridiskt område samt kommunalrättslig kompetens av varierande slag knutet till kansliet. Det juridiska stödet arbetar ofta processororienterat nära både verksamhetsföreträdare och politiker. Vid en eventuell gemensam organisering är det viktigt att säkerställa att detta kan ske även i framtiden.

Det kommer vara en utmaning att övergripande skapa lämplig samverkan för hela juridikområdet beroende på skillnader i arbetssätt, kultur och behov av egen juridisk kompetens. En ökad samverkan bör därför initialt ha fokus på ett begränsat område eller specifik kompetens och utifrån detta låta samverkan utvecklas vidare. Det kan exempelvis handla om socialrättsjuridik, skoljuridik eller upphandlingsjuridik.

8.1.3 Samverkansområde upphandling

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Heby**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet.
- **Knivsta**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet.
- **Tierp**
Kommunen vill öka samverkan men är inte beredda att ta ledartröjan i dagsläget. De betonar vikten av lokal förankring vid en ökad samverkan. Organisatoriskt ser kommunen på sikt gärna en gemensam förvaltning för upphandling, juridik, säkerhet och försäkringar.
- **Östhammar**
Kommunen vill öka samverkan inom avgränsade områden t ex spetsområden men är inte beredda att ta ledartröjan i dagsläget. Samarbetet inom Uppsam kan förstärkas. Viktigt med lokal kunskap och närvaro samt att inte gå för fort fram.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Om det skapas en gemensam upphandlingsorganisation så finns det möjliga effektivitetsvinster på längre sikt, som motsvarar 1 - 2 årsarbetare. På kort sikt bedöms det inte ge några effektiviseringar. Initialt kostar det att bygga en gemensam organisation. En ökad samverkan leder till förbättrad uppföljning, bättre kvalitet, stor potential att spara mycket pengar genom effektivare upphandlingar, möjlighet att tillhandahålla spetskompetens och förbättrad möjlighet att möta framtida utmaningar.
- En ökad samverkan innebär en minskad sårbarhet genom framförallt erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling.

Konsultens kommentarer:

Heby och Knivsta är beredda att driva gemensam utveckling inom upphandling. Tierp och Östhammar är beredda att öka samverkan omgående. Håbo, Enköping och Älvkarleby är intresserade av att samverka men väljer att avvakta.

Även inom upphandlingsområdet handlar det om två perspektiv på ökad samverkan. Dels möjligheten att kunna göra gemensamma upphandlingar inom specifika områden, dels att kunna samverka i en gemensam organisation för att bättre kunna nyttja kompetens och resurser. Oavsett form för samverkan behöver innehåll och gränsdragningar mot den övriga organisationen klargöras.

Upphandling är för flera kommunala verksamhetsområden en kärnverksamhet utifrån hur man valt att organisera sig. Det kan t ex handla om olika förutsättningar:

- **Kommunalteknik**
Om den kommunaltekniska funktionen är helt konkurrensutsatt är upphandlingen bara en liten del i avtalsprocessen.
- **Välfärdsverksamhet**
Om välfärdsverksamheten är kraftigt konkurrensutsatt är upphandlingen bara en liten del i avtalsprocessen.
- **Entreprenadverksamhet**
Ofta är byggentreprenader en kärnverksamhet. Då bör en upphandlingsfunktion även omfatta detta.

Det innebär att syfte och målbild med en upphandlingsfunktion behöver finnas med i de framtida diskussionerna. Det kan komma att skilja sig åt markant och därmed avgöra samverkansmöjligheten.

I exemplen ovan så är upphandlingsmomentet ett moment att säkerställa kärnverksamhetens målsättning över lång tid. Upphandlingsinstrumentet kan till exempel användas för att skapa innovation eller marknadslösningar. Detta gör upphandling till ett samverkansområde som kräver klagörande om vad samverkan ska innehålla och hur upphandlingsinstrumentet ska användas. Om man verkligen ska nå ekonomiska och andra effekter så behöver utvecklingen ske nära och med stor lyhördhet mot kärnverksamheterna.

I den utredning om gemensam upphandling som gjorts av Tierp, Heby och Älvkarleby görs en genomgång av olika organisations- och driftsformer. Om samverkansavtal ska användas så bör formen vara inköpscentral för att inte strida mot upphandlingskravet. Det finns goda exempel på andra kommuner som lyckats med en långtgående samverkan i form av en inköpscentral. Några exempel som kan framhållas är Telge Inköp (Södertälje, Nykvarn, Katrineholm, Vingåker, Flen och Salem) samt Stockholms Inköpscentral (STIC) där 12 kommuner ingår.

I utredningen ovan är det framförallt tre viktiga framgångsfaktorer som är viktiga för att lyckas:

1. Kompetens hos medarbetarna
2. En stödjande organisation
3. Ett effektivt ledarskap

Förutom effektivisering av antalet årsarbetare som ekonomicheferna pekar på så finns det pengar att tjäna genom större volymer och därmed mer ekonomiskt fördelaktiga avtal, samnyttjande och förstärkning av kompetens.

8.1.4 Samverkansområde kontaktcenter

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Knivsta**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet. De har höga ambitioner och hög kompetens inom området.
- **Tierp**
Även Tierp är beredd att vara drivande i arbetet.
- **Östhammar**
Kommunen ser gärna en ökad samverkan omgående. Det ger en ökad robusthet och att de med små medel kan hantera kriser av både större och mindre slag.
- **Älvkarleby**
Kommunen vill öka samverkan omgående.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Det finns goda förutsättningar för ökad samverkan eftersom frågeställningarna från invånarna är likartade. En effektivisering på 10 procent kan genomföras på kort sikt. En gemensam telefoniplattform är en förutsättning. Effektivisering, motsvarande 20 procent, kan uppnås om de digitala lösningarna utvecklas. Exempelvis chatbot, bygglovshantering och lättillgänglig information på hemsidan där en bra sökfunktion på webben är en förutsättning.
- En ökad samverkan innebär en minskad sårbarhet vid exempelvis semestrar och skapar förutsättningar för erfarenhetsutbyte. Det finns även möjligheter till en utvecklad samverkan med kommunernas kommunikatörer.

Konsultens kommentarer:

Inom samverkansområdet kontaktcenter är Knivsta och Tierp de kommuner som är beredda att driva gemensam utveckling. Östhammar och Älvkarleby vill öka samverkan omgående. Heby, Håbo och Enköping är intresserade av att samverka men väljer att avvakta.

Att samverka kring funktionen kontaktcenter kan minska sårbarheten och ge möjlighet att dela på specialistkompetens. Det kan gälla exempelvis konsumentvägledning och skuldrådgivning. Genom att utveckla det tekniska samarbetet med gemensamma plattformar som möjliggör att täcka upp för varandra kan även gemensamma expertfunktioner utvecklas efter hand.

För att kunna utveckla samverkan inom området behöver de interna processerna likställas i de aktuella kommunerna. För detta krävs en initial investering.

Samverkan i kontaktcenter är troligen det samverkansområde där effektivitetsvinster och minskad sårbarhet snabbast kan ge resultat.

8.1.5 Samverkansområde ekonomisk analys

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Enköping**
Kommunen är beredd att vara drivande i arbetet. De kan erbjuda stöd för ekonomiska analyser och för att utveckla metodstöd för jämförelsedata via tjänsteköp. En kommentar är att det krävs en kritisk massa för ekonomianalys.

- **Tierp**
Kommunen vill öka samverkan kring ekonomisk analys men är inte beredd att ta ledartröjan just nu.
- **Östhammar**
Kommunen vill öka samverkan kring ekonomisk analys men är inte beredd att ta ledartröjan just nu

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Ingen effekt.

Konsultens kommentar:

Enköping är den kommun som kliver fram och är beredd att driva gemensam utveckling. Tierp och Östhammar vill öka samverkan omgående. Håbo och Knivsta är intresserade av att samverka men väljer att avvakta medan Heby och Älvkarleby väljer att avstå.

Det är intressant att hitta vägar framåt för bättre analysunderlag och kanske även synliggöra effektiviseringspotential. Det finns goda exempel från Västsverige på samarbeten kring ekonomisk analys, där frågan samordnas via KFI, Kommunforskning i Västsverige.

Formen som innebär att en kommun får ansvaret att analysera åt andra är spännande och är ett sätt att öka kunskapen om kommunernas olika förutsättningar. Det finns gränssnitt där man behöver säkra ett mottagande av analysen för att sätta analysen i adekvata sammanhang för att nå förändring. Det är kanske den delen i processen som är mest intressant att utveckla men också för att göra jämförelser mellan kommunerna. Vad är det som gör att förändringsviljan och förmågan är starkare i vissa kommuner och svagare i andra? Vilken roll spelar förankring och kommunikation av den ekonomiska analysen?

8.1.6 Samverkansområde skuldhantering

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Tierp**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående men anmäler också tveksamhet till om det finns ekonomisk vinning.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Ingen ekonomisk besparing, däremot en minskad sårbarhet. Investeringarna bedöms öka på sikt. Det finns möjlighet att öka samverkan kring finansiell leasing.

Konsultens kommentarer:

Tierp är beredd att öka samverkan medan Håbo och Knivsta är intresserade av att samverka men väljer att avvakta. Enköping, Heby, Älvkarleby och Östhammar väljer att avstå.

Många kommuner står inför stora investeringsbehov och därmed ofta också större låneskulder. Det finns då potential i att kunna samverka kring expertkompetens. Den här frågan bör ses som en del av hur samverkan inom ekonomiområdet kan utvecklas, se nedan. Utifrån valen ovan är inte samverkan inom skuldhantering ett prioriterat samverkansområde.

8.1.7 Samverkansområde lönecentrum

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Östhammar**
Kommunen är för en ökad samverkan omgående och är beredda att ta ledartröjan i frågan.
- **Tierp**
Kommunen är beredd att driva gemensam utveckling.
- **Knivsta**
Kommunen är för en ökad samverkan omgående men är inte beredd att ta ledarskap.
- **Älvkarleby**
Finns redan ett gemensamt lönecentrum. Om det blir effektivare att flera kommuner går med för att få ner priset per lönebesked så är det bara bra.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- 10 procent i effektivitetsvinst är möjligt att uppnå. För att klara det krävs att rutiner får en likartad utformning, exempelvis gällande löneskulder och utläggshantering. Det blir initialt högre kostnader för eventuellt systembyte, men skapar förutsättningar för högre effektivitet.
- En ökad samverkan möjliggör en minskad sårbarhet, exempelvis genom gemensam semesterplanering.

Konsultens kommentarer:

Östhammar, Tierp och Knivsta är beredda att driva gemensam utveckling. Älvkarleby öppnar för ökad samverkan i den befintliga strukturen. Heby är intresserad av att samverka men väljer att avvakta medan Håbo och Enköping avstår.

Det finns redan idag samverkan kring löner. Enköping samverkar kring gemensam löneservice inom ramen för 4M tillsammans med Västerås, Strängnäs och Eskilstuna. Knivsta, Tierp och Älvkarleby samarbetar i en gemensam lönenämnd. Håbo samverkar med Trosa och Salem kring gemensam löneservice. Det faller sig naturligt att undersöka hur den befintliga samverkan kan växlas upp alternativt slås samman i en gemensam struktur.

När det gäller samverkan i ett gemensamt lönecentrum finns erfarenheter från andra kommuner att lära av. Systemfrågan behöver lösas, det underlättar om samverkande parter arbetar i samma system. Om samordning kring samma system sker i den takt som kommuner byter system så tar införandet längre tid samtidigt som processen förenklas. Byte av verksamhetssystem kräver mycket av organisationen och är ett mycket omfattande arbete.

Fördelarna med ökad samverkan i ett lönecentrum är både ekonomiska och kvalitativa genom större volymer, utvecklade processer och delad kompetens. Den fortsatta vägen framåt behöver innehålla en dialog kring den gemensamma målbilden men också ställningstagande i de olika kommunerna kring vad som är möjligt att standardisera gällande policy, riktlinjer, rutiner och arbetssätt.

En alternativ lösning är att planera för flera lönecentrum som en del i att knyta samman kommunerna. Det finns inga geografiska hinder för samverkan.

Jämförelser med processerna för löne- och ekonomiadministration bör också beaktas. Det finns likheter i såväl arbetssätt som i de kontakter som finns mellan olika servicefunktioner samt mellan servicefunktioner och chefer/medarbetare.

8.1.8 Samverkansområde HR

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Knivsta**
Kommunen är beredd att driva gemensam utveckling och öka samverkan omgående.
- **Heby**
Kommunen är beredd att driva gemensam utveckling och öka samverkan omgående.
- **Älvkarleby**
Kommunen är beredd att driva gemensam utveckling och öka samverkan omgående.
- **Östhammar**
Kommunen är intresserade av att öka samverkan inom chefsutbildningar och samverkan kring specialisttjänster. Analyser och strategisk kompetensförsörjning behöver vara lokalt nära och är inte intressant för samverkan.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- Utökad samarbete, exempelvis i form av ledarskapsprogram, se Enköping-Heby eller strategisk kompetensförsörjning. Arbete med attraktiv arbetsgivare, samverkan i löneöversyn eller jämförelser bedöms kunna generera 10 procent i besparing på sikt.
- En ökad samverkan möjliggör en minskad sårbarhet.

Konsultens kommentarer:

Det är fyra kommuner som vill öka sin samverkan inom HR. Knivsta, Heby, Östhammar och Älvkarleby. Enköping och Tierp är intresserade av att samverka men väljer att avvakta och Håbo väljer att avstå.

HR består av strategiska områden likväl som mer operativa. Frågan kring samverkan bör prövas vidare på liknande sätt som ekonomiområdet nedan. De olika delområdena bör prövas vart och ett för att se i vilka delar det finns möjligheter till utökad samverkan.

Precis som Kommunutredningen pekade ut så är kompetensförsörjning en av de viktigaste frågorna att hantera för de allra flesta kommuner de närmaste åren. Hur ska rekryteringen till kärnverksamheterna lyckas? Hur kan vi attrahera specialistkompetens? Vad som kan göras *annorlunda* och kanske *inte alls* kommer att bli centrala frågor.

I det sammanhanget är också frågan kring samverkan relevant och en möjlig väg framåt. Gemensam processutveckling, användningen av ny teknik och samnyttjande av funktioner är ytterligare exempel som kan finnas med i de fortsatta diskussionerna.

Det finns goda exempel från andra kommuner där samverkan sker i olika grad. Allt från samnyttjande av specifika resurser till gemensam HR-avdelning inklusive gemensam HR-chef. Mariestad, Töreboda och Gullspång (MTG) har en etablerad samverkan i HR-området som leds av en gemensam HR-chef. Utgångspunkten är att kunna arbeta än mer strategiskt, kvalitetshöjande och med samordnade stödprocesser. Även Svenljunga och Tranemo har en gemensam HR-funktion.

8.1.9 Samverkansområde kommunikation

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Knivsta**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående.
- **Heby**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående, framförallt gällande grafisk produktion, webbplattform, sändning av Kommunfullmäktige och webbsupport. Respektive kommuns varumärkesarbete kan med fördel finnas lokalt.
- **Tierp**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående, men vill inte ta ledartröjan.
- **Östhammar**
Kommunen är beredda att öka samverkan omgående kring webbplattform, support, utveckling, grafisk produktion samt inom kris- och beredskapskommunikation. Kommunen har gjort ett förberedande arbete i samverkan med de andra kommunernas kommunikationsavdelningar där möjligheter och nyttor, hinder och utmaningar samt tankar om genomförande redovisas.
- **Älvkarleby**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående gällande utveckling av webbplattform och för medarbetare.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- En besparing på 10 procent är möjlig men kräver att likartade rutiner tas fram. En gemensam webbplattform bör finnas. Det finns potential för gemensamma kommunikationsutbildningar, utveckling av e-förslag, administration av portal för medborgarförslag och nyttjandet av sociala medier gällande bevakning, bemötande och information
- Placering av tjänster behöver inte vara centraliserad

- En ökad samverkan möjliggör en minskad sårbarhet, exempelvis vid semesterplanering, men också gällande specialistfunktioner som webmaster.

Konsultens kommentarer:

Det finns stora behov av att öka samverkan inom kommunikation. Fem kommuner: Knivsta, Heby, Tierp, Östhammar och Älvkarleby vill öka samverkan. Håbo och Enköping är intresserade av att samverka men väljer att avvakta.

Betydelsen av att kommunicera och göra sin röst hörd i ett allt starkare medialt brus har med tiden kommit att bli en viktig kommunal fråga. Kraven från medborgare och väljare att kunna få ta del av information, kommunicera i enkla användarvänliga gränssnitt, få snabba besked och att kunna utföra e-tjänster blir allt högre. De krav som ställs tar ofta sin utgångspunkt i de digitala kontakter som företag erbjuder på marknaden. I takt med ökande digitalisering och digital mognad bland befolkningen kommer kraven på kommunernas förmåga att kommunicera i olika kanaler vara en självklarhet att svara upp emot.

Det här kommer att ställa krav på kommunikativ förmåga, rekrytering av kompetens och investering i teknik. Kommunikation är ett område där det finns nytta av ökad samverkan både på strategisk och operativ nivå. Vilken samverkan som respektive kommun behöver söka med andra får prövas för respektive delområde men det finns goda skäl att pröva nyttan av en gemensam kommunikationsresurs. En sådan gemensam resurs skulle kunna erbjuda den kompetens och de tjänster som till del handlas upp på konsultmarknaden. Men det finns också nytta av att skapa former för operativ samverkan utifrån erfarenhetsutbyte och minskad sårbarhet. En gemensam resurs kan vara en viktig pusselbit i att erbjuda förtroendevalda och förvaltningsledningar likalydande kommunikationsunderlag.

8.1.10 Samverkansområde ekonomi

Följande kommuner är beredda att ta en ledande position och öka samverkan omgående:

- **Heby**
Kommunen är beredd att ta en ledande position och öka samverkan omgående.
- **Tierp**
Kommunen vill öka samverkan omgående och eventuellt ta en ledande position.
- **Håbo**
Kommunen är beredd att öka samverkan omgående, men vill dock inte ta ledartröjan.

Enligt ekonomicheferna bedöms samverkan ge följande påverkan på ekonomi och sårbarhet:

- En gemensam redovisningsfunktion kräver ett gemensamt ekonomisystem. Initiala kostnader för utbyte av integrationer och uppbyggnad av ny ekonomimodell gällande kontoplan och principer. På lång sikt ger det ekonomiska fördelar men kräver en långsiktig plan för ett införande. Högre andel e-fakturor kan medföra ökad kostnadseffektivitet.
- En ökad samverkan möjliggör en minskad sårbarhet genom en tydligare struktur för nätverkande gällande exploateringsredovisning, pensioner och redovisningschefer

men också genom att dela på exempelvis redovisningskompetens eller erfarenhetsutbyte. Högre kompetensnivå kan uppnås i en större organisation.

Konsultens kommentarer:

Heby är beredd att ta ledartröjan och öka samverkan omgående. Tierp är eventuellt beredd att vara drivande medan Håbo är beredd att öka samverkan inom ekonomiområdet omgående. Knivsta, Östhammar och Enköping är intresserade av att samverka men väljer att avvakta medan Älvkarleby väljer att avstå.

Samverkansområdet ekonomi är brett och spänner över många fält. Ekonomisk analys har särskilt berörts i de initiala diskussionerna. I det fortsatta arbetet bör även andra delar prövas för möjlig samverkan. Likt löneadministration finns ekonomiadministration som sannolikt kan samordnas och därmed vara föremål för kvalitetshöjning, minskad sårbarhet och effektivisering. Även andra delar som redovisningsexpertis, controllerfunktioner, budgetarbete bör prövas vidare. Det finns skäl att pröva om kommunerna kan vara varandras analysfunktion, budgetavdelningar, controllerfunktioner, redovisningsavdelningar och internbank/finansfunktion. Här finns exempel på mellankommunal samverkan som i dess mest omfattande form innebär att kommunerna har gemensamma ekonomifunktioner inklusive gemensam ekonomichef. Även här kan man titta på den samverkan som finns i nordöstra Skaraborg mellan Mariestad, Töreboda och Gullspång. Där kommer de att bilda en gemensam ekonomifunktion 2021.

8.2 Samverkansområden som kräver ytterligare beredning

Det har också arbetats fram ett stort antal samverkansområden som kräver ytterligare beredning enligt den så kallade bruttolistan.

Nedan redovisas de områden där det finns en vilja till samverkan och som behöver beredas vidare:

Områden

- Bostadsanpassning
- Handläggning av serveringstillstånd
- Säkerhet och beredskap – vid nya uppdrag
- Dataskyddsombud, organisering av GDPR
- Delad teknisk kompetens inom e-tjänsteplattformen
- Samarbetsgrupper och nätverk för olika professioner, exempelvis nämndsekreterare och registratorer
- Pool av professionella projektledare och verksamhetsutvecklare
- Måltidsverksamhet, gällande upphandlingar, utbildningar, beredskap/sårbarhet och omvärldsbevakning
- Kommunikation gällande gemensam webbplattform
- Gemensamt anhängstöd och gemensam anhörigkonsulent för flera kommuner
- Antikvarisk kompetens
- Systemansvar gällande samverkan kring digitala system
- Vuxenutbildning, inledningsvis gällande upphandling
- Gemensamma specialistkompetenser
- Familjerådgivning och Familjerätt, utredningar av adoptioner, all familjerättslig handläggning

- Färdtjänsthandläggning, gällande sammanläggning av myndighetsutövning kring färdtjänstbeslut
- Dödsbohandläggning
- Samverkan kring utbildning/fortbildning/e-utbildningar
- Socialrättsjurist, expert
- LVM-handläggning, högre kvalitet
- Våld i nära relation
- Webbsupport och webbutvecklingstjänster, samt webmasterroll
- Grafisk produktion, gällande framtagning av mallar i olika mjukvara och produktion av färdiga produkter
- Rekryteringsadministration

För att synliggöra drivkrafterna att få till stånd samverkan redovisas de kommuner nedan som är beredda att ta en ledande position inom några angivna områden:

Knivsta – driva gemensam utveckling

- Säkerhet och beredskap – vid nya uppdrag
- Dataskyddsombud (delad tjänst/tjänster)
- Delad teknisk kompetens inom e-tjänsteplattformen
- Pool av professionella projektledare och verksamhetsutvecklare
- Måltidsverksamheten (upphandlingar, utbildningar, beredskap/sårbarhet, omvärldsbevakning)
- Kommunikation (gemensam webbplattform)
- Samordning för etablering av nya anläggningar (beroende på vilka anläggningar som är aktuella)
- Systemansvar (samverkan kring digitala system, ex Stratsys)
- Vuxenutbildning (kan inledningsvis handla om upphandling)
- Delande av unika specialisttjänster (försäkringsfrågor)
- Samverkan kring statsbidrag (socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård)
- Samverkan kring verksamhetsuppföljningar
- Socialrättsjurist
- Gemensam MAR (t ex en för tre kommuner)
- Utökad samverkan MAS

Östhammar – driva gemensam utveckling

- Handläggning av serveringstillstånd
- Antikvarisk kompetens
- Familjerätt, utredningar av adoptioner, all familjerättslig handläggning
- Dödsbohandläggning
- LVM-handläggning, högre kvalitet

Älvkarleby – driva gemensam utveckling

- Bostadsanpassning
- Pool av professionella projektledare och verksamhetsutvecklare
- Eventuellt inom specialistkompetenser, exempelvis antikvarie

Tierp – driva gemensam utveckling

- Socialrättsjurist

Konsultens kommentarer:

Det finns ett stort intresse att gå vidare och utöka samverkan även utöver de prioriterade områdena. Det är Knivsta, Östhammar, Älvkarleby och Tierp som kliver fram och är beredda att ta ledarskap inom angivna områden ovan. Flera av de andra kommunerna visar också intresse för samverkan men är inte beredda att vara drivande.

Det finns några områden där det både finns intresse att driva gemensam utveckling och intresse för ökad samverkan. De områden som framförallt märker ut sig är:

- Socialrättsjurist
- Måltidsverksamhet
- Antikvarisk kompetens
- Pool av professionella projektledare och verksamhetsutvecklare
- Systemansvar
- MAS och MAR

8.3 Sammanfattning samverkansområden

Det är sju verksamhetsområden som uppvisar starkast drivkraft att samverka kring. De kan rangordnas utifrån drivkraft enligt nedan:

1. **Kommunikation**
Det finns stora behov av att öka samverkan inom kommunikation. Knivsta, Heby, Tierp, Östhammar och Älvkarleby vill öka samverkan omgående.
2. **HR**
Det är fyra kommuner som vill öka sin samverkan inom HR: Knivsta, Heby, Östhammar och Älvkarleby.
3. **Juridik**
Inom det juridiska området är det tre kommuner som är beredda att ta ledarskapet: Tierp, Östhammar och Heby.
4. **Digitalisering**
Heby och Knivsta är de kommuner som tydligast anmäler att de är beredda att ta ledarskapet inom digitalisering. Tierp och Östhammar vill öka samverkan omgående inom området.
5. **Upphandling**
Heby och Knivsta är beredda att ta ledarskapet inom upphandling. Tierp och Östhammar är beredda att öka samverkan omgående. Region Uppsala är öppna för att ta huvudmannaskap inom upphandling.
6. **Kontaktcenter**
Inom samverkansområdet kontaktcenter är Knivsta och Tierp de kommuner som är beredda att ta ledarskapet. Östhammar och Älvkarleby vill öka samverkan omgående.
7. **Lönecentrum**
Östhammar, Tierp och Knivsta är beredda att ta ledarskapet och Älvkarleby är beredda att öka samverkan omgående kring lönecentrum.

9 Genomförande

Det initiativ som kommunerna i C tillsammans gemensamt tagit för att undersöka förutsättningarna för ökad samverkan svarar väl mot den problembild som Kommunutredningen målade upp i sitt slutbetänkande. De främsta utmaningarna är ekonomiska och kompetensmässiga:

- *”Förmågan att med egna skatteintäkter finansiera sina nettokostnader minskar i alla kommunkategorier utom storstadskommunerna. Det innebär ett allt större beroende av skatteutjämning och generella statsbidrag.*
- *Kompetensförsörjningsfrågan är den mest svårlösta frågan på grund av arbetskraftsbrist i så gott som all offentlig verksamhet. Stora delar av landet kan få en total brist på arbetskraft.”*

Kommunutredningen bedömer att samverkan kan ge bättre förutsättningar för kommunerna att leverera service och välfärdstjänster, men det gäller att vara vaksam på några utmaningar:

- förändrade politiska och ekonomiska förutsättningar
- personberoendet i den politiska ledningen eller av nyckelpersoner

Utredningen gör bedömningen att strategisk samverkan kan skapa större kontinuitet och bättre förutsättningar för tillit mellan samverkande kommuner:

- samverkan i fasta kommunkonstellationer
- baseras på en samlad kommunövergripande analys och bedömning av samverkansbehov i nuläget och i framtiden
- bedrivs med ett större djup vilket innebär gemensamt utförande av service och välfärdstjänster samt gemensamma investeringar

Utifrån Kommunutredningens slutsatser kan några viktiga områden identifieras för att kommunerna i C tillsammans ska kunna genomföra sina ambitioner med att öka sin samverkan.

9.1 Politiskt ledarskap

Det kommer att krävas ett tydligt politiskt ledarskap för att kunna ta de steg i den ökade samverkan som gör att de efterfrågade ekonomiska effekthemtagningarna och den minskade sårbarheten kan realiseras. Det har inte saknats samverkan mellan kommunerna tidigare. Det har samverkats under lång tid inom ett flertal områden men den politiska bilden är att nödvändiga resultat har uteblivit. Det är bristande leverans som ligger till grund för den politiska beställningen av denna utredning.

När nu samverkan går in i en genomförandefas så behöver det politiska ledarskapet breddas. Politiska majoriteter behöver formas så att långsiktigt stabila former för ett genomförande kan säkerställas i respektive kommun. KSO-gruppen behöver vidgas så att också oppositionsråd inkluderas. Förslagsvis så formerar sig KSO och oppositionsråd i **en gemensam politisk styrgrupp** för samverkan i C tillsammans. Uppdraget för gruppen blir att sätta upp tydliga mål för den ökade samverkan och att följa upp att resultat uppnås. När

den politiska beställningen blir tydlig och uttalad då blir det lättare för ledningarna i förvaltningsorganisationerna att agera.

I respektive kommun blir den politiska utmaningen att pedagogiskt förklara fördelarna med en ökad samverkan. Det behöver beskrivas att det är ett politiskt ansvarstagande som går partigränserna då egna verksamheter läggs ut på andra kommuner samtidigt som rådighet och närhet till medborgarna bibehålls. För att lyckas med detta krävs en nära och god dialog med förvaltningsorganisationen. Eftersom alla kommunerna delar samma utmaning är det en styrka om ett samtal om motiv och nytta kan föras både över partigränser och över kommungränser. Det blir ett sätt att bygga **en gemensam politisk infrastruktur** som kan hantera skillnader i partipolitik och de olika kommunernas särarter så att fokus blir på hur offentligt finansierad välfärd kan levereras till medborgarna kostnadseffektivt och med hög kvalitet.

9.2 Ledarskap i förvaltningsorganisationerna

Ska de ökade samverkansambitionerna kunna gå från ord till handling så behöver de som arbetar i förvaltningsorganisationerna få vägledning i vad det kommer att innebära i deras olika funktioner. Det kommer att ställas stora krav på alla chefsnivåer att styra och leda i ett organisatoriskt system med flera olika kommuner, där kommunkonstellationerna varierar beroende på samverkansområde. Den kunskapen är god på sina håll men fler behöver träna sig i att samspeja i ett nytt och större system. Vissa bär på dåliga erfarenheter medan andra har med sig erfarenheter av nya och fler arbetskamrater, högre kvalitet och annan kompletterande kompetens. Alla dessa erfarenheter behöver tas tillvara.

Samtidigt som det finns krav från politikerna att leverera resultat snabbt behöver förändringarna ske i steg och utifrån tydliga målbilder för att inte skapa oro i förvaltningsorganisationerna. Ska förändringsarbetet bli framgångsrikt behöver all den kompetens och det engagemang som finns hos de anställda tas tillvara. I detta arbete har kommunernas ledningsgrupper en särskilt viktig roll i att visa ledarskap och agera som förebilder i förändringsarbetet. Förmågan att samverka över administrativa gränser, speciellt kommungräns behöver tränas och uppmuntras.

För att skatta statusen i den egna kommunledningsgruppen kan några frågeställningar användas:

- Hur ser ledningsgruppens förmåga ut att arbeta över kommungränser?
- Vad bär gruppen på för erfarenheter?
- När har det gått bra/varit lätt?
Vad har jag/vi gjort/inte gjort då? Vad har andra gjort/inte gjort?
- När har det gått dåligt/varit svårt?
Vad har jag/vi gjort/inte gjort då? Vad har andra gjort/inte gjort?
- Vilken målbild ska ledningsgruppen arbeta utifrån? Vilken ambitionsnivå har vår politik angivit? Är den känd? Är den tydlig?
- Hur ser de stegförflyttningar ut som behöver tas på kort sikt och på lite längre sikt?
Hur kan vi rusta oss så att vi blir en bra medspelare till våra kollegor i C tillsammans?
- Vad ställer det för krav på ledningsgruppens förmåga att leda och styra i ett annat organisatoriskt sammanhang?

På C tillsammansnivå är kommundirektörsgruppen det forum som behöver arbeta nära den politiska styrgruppen. Deras främsta uppgift blir att säkerställa framdriften i arbetet på en övergripande nivå. Förvaltningscheferna får bära verksamhetsansvaret för samverkan och agera i sina chefsnätverk på C tillsammansnivå. Då får den "politiska infrastrukturen" en motsvarighet i en "**verksamhetsinfrastruktur**" som bygger på oväld, konstruktivitet och pragmatism, driven av ekonomisk effektivitet, minskad sårbarhet och kvalitet i syfte att skapa nytta för medborgarna.

9.3 Organisering

I intervjuerna framkommer att avtalsamverkan är den organisationsform som flest föredrar. Den passar bra i ett inledande skede med liten administrativ överbyggnad och tydlighet kring leverans, ersättningar och tidsomfattning. Formen passar också bra för samverkan av stödverksamheter. Precis som det är en fördel att det är lätt att gå både in i och ur avtalsamverkan så kan det också vara en nackdel. Formen med avtalsamverkan kan innebära bristande kontinuitet och långsiktighet vilket kan skapa en lägre tillit och ansvarstagande för samverkan. För mer långsiktiga och organisatoriskt stabila former är det bättre att välja gemensam nämnd, kommunalförbund eller kommunalt bolag. Valet av form får styras av verksamheten.

För att peka ut den politiska viljeinriktningen får den politiska styrgruppen en särskilt viktig roll. De behöver lägga en plan för sitt arbete. En långsiktig planering behöver tas fram där den politiska målbilden anges för till exempel 2022 och 2025. Den långsiktiga målbilden behöver brytas ner i årsvisa planer som skuggar kommunernas planering där mål- och avstämningpunkter läggs in.

För de samverkansområden där det finns kommuner som är beredda att ta ledartröjan kan samverkan påbörjas omgående. En kortsiktig målbild behöver formuleras av vad som ska levereras redan under 2021.

Kommundirektörsgruppen har i uppdrag att hålla samman arbetet med att öka samverkan på en övergripande nivå och säkerställa framdriften. Det kommer troligen att innebära att den mötesstruktur och agenda som gruppen arbetar efter idag behöver ses över.

Vidare behöver de verksamhetsansvariga förvaltningscheferna som får i uppdrag att öka samverkan formera strukturer och arbetssätt som gör att de kan styra och leda arbetet över kommungräns.

De kommundirektörer och förvaltningschefer som anmält att de är beredda att vara drivande i samverkansarbetet behöver tillsammans med de kommuner som vill öka samverkan skapa projektorganisationer som ges tydliga uppdrag, med projektledning och resurssättning. De personer som utses till projektledare får en nyckelroll och bör väljas med omsorg. Vidare kan nyttan av extern kompetens övervägas. Både vad gäller den övergripande samverkansstrukturen och för de enskilda samverkansområdena. Det finns fördelar med det utifrån legitimitet, inget företräderskap, inga verksamhetsmässiga kopplingar, förmåga att få framdrift och fullt fokus på att leda mot uppsatta mål.

Ovanstående förslag utgår från hur de sju kommunerna i C tillsammans bör organisera sig för att få utväxling på samverkansambitionerna. De befintliga samverkansstrukturer som kommunerna idag har med Region Uppsala och Länsstyrelsen i en mängd frågor behöver bli en del av den ”**infrastruktur**” som nu formas. Den höjda ambitionsnivån som C tillsammanskommunerna ger uttryck för behöver sätta avtryck på befintliga arbetsformer och befintlig samverkanskultur.

9.4 Arbetssätt

För att stimulera och underlätta för chefer och medarbetare att bidra till en ökad samverkan kan sex vägledande principer formuleras:

1. **Konstruktivt och lösningsinriktat**

Börja med att teckna vilka möjligheter som en ökad samverkan kan ge och vilka förslag på lösningar som finns. Först därefter kan problem och hinder beskrivas.

2. **Undersökande och utforskande**

Fånga de politiska målbilder som formulerats för 2021, 2022 och 2025 och undersök och utforska hur verksamheterna ska bedrivas då.

3. **Stegförflyttningar**

Den ökade samverkan som nu ska inledas har prövats och arbetats fram i en process under hösten 2020, om än under en självpåtagen tidspress men det är ett underlag att agera utifrån. Det kan behövas kompletterande underlag men det är nu dags för handling. För att ge aktörerna i samverkanssystemet möjlighet att göra förändringar och skapa ett lärande behöver utvärderingar ske under hand. Då kan korrigeringar ske löpande och arbetet kan finna nya arbetsformer, men mot samma mål.

4. **Tillåtande**

Att samverka i ny terräng och agera över administrativa gränser kommer att leda till kulturkrockar, slitningar och konflikter. Det är helt naturligt när rådande arbete i befintliga strukturer ska omprövas. Därför får inte de fel som kommer att göras uppfattas som misslyckanden utan istället ses som ett lärande. Här spelar ledarskapet i kommunerna en viktig roll.

5. **Transparent**

För att hantera den oro som kan komma att uppstå i förvaltningarna eller bland medborgarna bör allt det som rör den ökade samverkan präglas av öppenhet vad gäller politisk målbild, genomförandeorganisation och -process.

6. **Kommunikativt**

Den ökade samverkan behöver få stöd av kommunikationsresurser. Kommunikatörerna får en viktig roll i att ta fram både gemensamma och kommunspecifika underlag till de förtroendevalda och förvaltningsledningarna. Kommunikationsplaner behöver tas fram för både extern och intern kommunikation. För att stärka sammanhållningen mellan de sju kommunerna i C tillsammans är det särskilt viktigt att den politiska styrgruppen och kommundirektörsgruppen ges möjlighet till gemensam kommunikation.

9.5 Workshop – från rapport till genomförande

Efter att rapporten behandlats i respektive kommun är det lämpligt att samlas för en gemensam workshop mellan den politiska styrgruppen och kommundirektörsgruppen. Det finns några olika syften med mötet. Det första och primära syftet är att det ger respektive kommun möjlighet att inför gruppen som helhet klargöra vad man vill få ut av samverkan och vad man vill bidra med, i enlighet med vad som anges i rapporten. Men det ger också möjlighet till en fördjupning av de ställningstaganden som gjorts och möjlighet att beskriva framtida intentioner för samverkan. Ett annat syfte är att skapa förutsättningar för att snabbt gå från ord till handling så att de kommuner som vill påbörja samverkan omgående kan göra det. Det tredje syftet är att workshopen blir en pusselbit i den infrastruktur som byggs mellan de sju C tillsammanskommunerna.

Regler för investeringar och investeringsprocess

Regler för investeringar och investeringsprocess

Investeringsprocessen är ett arbete som pågår fortlöpande med beslut i huvudsak i samband med budget varje år (juni).

Investeringsprocessen förbereds med att tjänsteorganisationen, under ledning av ekonomichef, utvärderar föregående års process, planerar och fastställer tidplan och anvisningar för det kommande arbetet.

Investeringsprocessen beskrivs som ett flöde, och vid varje tillfälle där beslut ska fattas kan ärendet återremitteras. Det är viktigt att man i planeringen tar hänsyn till detta.

Definition av investering

Investeringar kan göras både i materiella tillgångar och i s.k. immateriella tillgångar. Materiella tillgångar kan exempelvis vara byggnader, fastigheter (mark) eller inventarier. Exempel på en immateriell tillgång kan vara ett IT-system.

För att en anskaffning av en tillgång skall klassificeras som en investering ska den uppfylla dessa tre kriterier:

- Ha en ekonomisk livslängd på minst tre år
- Ha ett värde som överstiger 25 000 kr alternativt vara del i en större investering
- Inte utgöra en uppenbar underhållsinsats i syfte att behålla ursprunglig funktion

Kategorisering av investeringar

Processen för investeringar ser något olika ut beroende på vilken typ av investering det gäller. Investeringarna kategoriseras i årligen återkommande och strategiska investeringar inklusive fastigheter och mark. En årligen återkommande investering kan vara gatuombyggnader, mindre investeringar i fastigheter, IT-system mm eller återinvestering av inventarier. En strategisk investering kännetecknas av att den är betydande till belopp och/eller är av särskild principiell betydelse.

För årligen återkommande investeringar fastställs ramanslag för beslut i nämnd. Beredning och beslut om investeringar som finansieras genom ramanslag sker i respektive beslutsinstans och med en förenklad process.

Strategiska investeringar ingår i kommunens budgetberedning och prövas i varje enskilt fall av kommunfullmäktige och medel anslås för respektive projekt. Beredning om strategiska investeringar sker med en fullständig process.

Ramanslag för årligen återkommande investeringar

För årligen återkommande investeringar beslutar kommunfullmäktige om ett ramanslag för de olika nämnderna. Ramanslagen kan som huvudregel inte föras över årsskiften, men kan ske om särskilda skäl finns, vilket prövas i samband med årsredovisningen.

Ramanslaget beslutas årligen i samband med att budget antas i KF i juni.

Investeringsplan

Kommunen arbetar kontinuerligt med en investeringsplan som omfattar både kortsiktig och långsiktig planering. Planen syftar till att ge underlag för strategiska diskussioner kring kommunkoncernens totala investeringsbehov, på kort och lång sikt.

Investeringsplanen revideras årligen inför budgetberedningen. Den årliga revideringen innebär att planerade projekt kan tillkomma eller tas bort från planeringen, beroende på aktuell information. Tidsplanen kan också justeras så att vissa projekt tidigareläggs och andra senareläggs jämfört med föregående års planering, beroende på aktuell information.

Att ett projekt finns omnämnt i investeringsplanen innebär inte att beslut om igångsättande finns utan detta kräver formellt beslut i kommunfullmäktige. Varje ärende i planen beslutas om separat för strategiska investeringar och där storleken för ramanslag beslutas.

Deadline: v. 27 samma datum som för budget (Beslut i KF)

Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanens syfte är på ett samlat och strategiskt vis redogöra för verksamheternas lokalbehov och möjliga åtgärder för att tillgodose detta behov på kort sikt och på lång sikt, med och utan tillväxt.

Kommunikation

Under investeringsprocessen ska beställande nämnd samt kommunstyrelsen löpande få information.

Förhållande till kommunens andra processer

Kommunens plan för investeringar införlivas i budgetprocessen i två skeden:

1. Som information i ett första utskick av budgetdirektiv, deadline v.6
2. Som delunderlag till budgetberedningen

I detta steg så prioriterar budgetberedningen bland investeringsförslagen för beslut i KF samtidigt som budget.

Relaterade styrdokument

- Styrmodell
- Budgetprocess
- Lokalförsörjningsplan
- Exploateringsplan

Förenklad process för investeringar (ej fastigheter)

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att kommande periods investeringsbehov sammanställs och presenteras under budgetdagen/nyckeltalsdagen.

Varje investeringsprojekt ska innehålla:

- Beskrivning av behovet
- Ekonomisk kalkyl

Ansvarig: Sektorchef

Mottagare: Nämndernas presidier samt gruppledare (och förvaltningsledning)

Deadline: v.7

2. Bearbetning och förpackning av investeringsunderlag

I det här steget sammanställs inspelen från budgetdagen/nyckeltalsdag och "förpackas" för att tillgängliggöra materialet till budgetberedningen.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Budgetberedning och opposition

Deadline: v.14

3. Budgetberedning

Syftet med budgetberedningen är att prioritera mellan de olika investeringsprojekten från steg 1. Budgetberedningen tar fram ett förslag som både innehåller förslag på ramanslag för nämnderna, fastighets samt strategiska investeringar

Ansvarig: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.18

4. Nyttjande av beslutade investeringsmedel

Beslut om att nyttja investeringsmedel från nämndens ramanslag utgår ifrån ordinarie delegationsordning.

Ansvarig: utifrån delegationsordning

Mottagare: den som ska utföra investeringen

Deadline: löpande

Fullständig investeringsprocess för fastigheter eller strategiska investeringar:

1. Initiering/behovsanalys

Sektorchef ansvarar för att ett investeringsbehov beskrivs i en handling som tas upp i nämnd. Behoven kan komma från lokalförsörjningsplanen eller ha annan bakgrund (t ex att något oförutsett har inträffat).

Ansvarig: Sektorchef och nämnd

Mottagare: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Beslut (nämnd): förvaltningen får i uppdrag att ta fram en förstudie för investeringsbehovet X.

2. Förstudie till nämnd

I förstudien beskriver man verksamhetens och de tekniska behoven på en grov nivå. I förstudien ingår:

- Verksamhetens behov inklusive volymer och prognoser (t.ex. barn och äldre)
- Eventuell påverkan på den strategiska samhällsplaneringen
- Tekniska förutsättningar
- Enklare ekonomisk kalkyl (inkl. påverkan på framtida driftskostnader)
- Beskrivning av alternativa lösningar

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd

Beslut (nämnd): Nämnden föreslår kommunstyrelsen att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X.

3. Förstudie till kommunstyrelse

Kommunstyrelsen tar del av nämndens förstudie och fattar vid behov beslut om eventuella kompletteringar.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

Beslut (KS): Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ska gå vidare med alternativ A för investeringsbehovet X. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram projekteringsunderlag, som utgör underlag för kommunens investeringsplan- och budget.

4. Investeringsansökan

I detta steg fattar kommunstyrelsen beslut om förslag på investering ska tas vidare till nästa steg, och ger direktiv till program framtagande (detta ärende ska gå parallellt med förstudien). Detta ärende behandlas som en del av ärendet som beskrivs i steg 3.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Kommunstyrelsen

5. Besluts- och projekteringsunderlag

I detta steg tas besluts- och projekteringsunderlag fram, underlaget innehåller förfinade skisser och kalkyler samt vid behov lokal- och funktionsprogram. Beslut i KS och KF sker vanligtvis inom ramen för budgetbeslutet.

Ansvarig: Lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Beslut: Nämnden godkänner besluts- och projekteringsunderlag och överlämnar det till KS som del i budgetprocessen.

6. Projektering

I detta steg tas upphandlingsunderlag fram, tillsammans med en detaljerad beskrivning över vad som skall byggas eller införskaffas.

Ansvarig: Lokalstrateg eller annan sakkunnig tjänsteman/projektledare

Mottagare: nämnd

7. Upphandling

Anbudsfordfarande

Ansvarig: Upphandling (VS)

Mottagare: Sektorchef och fastighetsdrift (VS)

8. Entreprenad

Genomförande av byggnation

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS)

Mottagare: Sektorchef

9. Överlämning och avslut av projekt inklusive efterkalkyl

Inflyttning av verksamhet och förutsättningar till internhyresmodell. Framtagande av projektrapport inklusive efterkalkyl.

Ansvarig: Fastighetsdrift (VS) och lokalstrateg (sektor samhälle)

Mottagare: Sektorchef och nämnd

10. Uppföljning

Utvärdering av resultatet och hur processen fungerat. Detta steg görs en gång om året där samtliga investeringar under året utvärderas.

Regler för budgetuppföljningsprocessen

Innehåll

Regler för uppföljningsprocess.....	2
Grundprinciper för uppföljning	2
Uppföljningens nivåer	2
Kontinuerlig uppföljning.....	3
Periodisk rapportering.....	3
Tidplan och anvisningar.....	3
Forum för uppföljningsdialog.....	3
Medarbetare/enhetschef.....	3
Enhetschef/verksamhetschef.....	4
Enhetschefer/verksamhetschef/sektorchef.....	4
Verksamhetschefer/sektorchef/kommundirektör.....	4
Beskrivning av delprocesser	4
Ta ut data och sammanställa.....	4
Analysera	5
Rapportera.....	5
Besluta	5

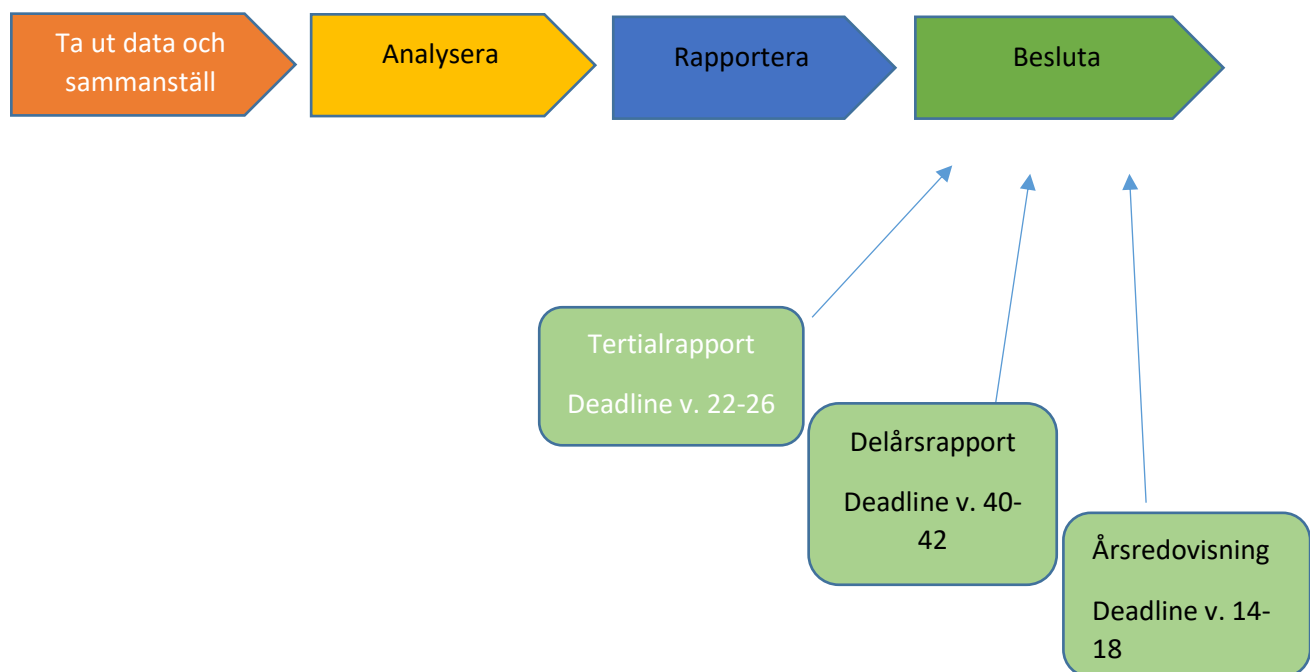
Regler för budgetuppföljningsprocess

Budgetuppföljningsprocessen pågår kontinuerligt under året med rapportering av avvikelser i kommunens verksamheter och resursanvändning för att möjliggöra en styrning till beslutad riktning.

Processen kan delas in i fyra delprocesser:

- Ta ut data och sammanställa
- Analysera
- Rapportera
- Besluta

Illustration över hur processen ser ut

Grundprinciper för uppföljning

Uppföljning ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomi och verksamhet. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningsprocessen borga för att verksamheten når de beslutade målen och har en ekonomi i balans.

Ett annat syfte med uppföljningen är att uppmärksamma framgångsrika arbetssätt och metoder som kan användas och spridas som goda exempel och bidra till verksamhetsutveckling i andra delar av organisationen.

I beskrivningen av delprocesserna finns ett antal aktiviteter definierade. Samtliga nämnder och sektorer ska följa de delprocesser med tillhörande aktiviteter.

Uppföljningens nivåer

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelse

Förvaltning

Nämnd

Sektor

Verksamhet

Enhet

Kontinuerlig uppföljning

Ansvar för den kontinuerliga uppföljningen tillhör varje chef inom områdena verksamhet, ekonomi (inklusive investeringar) och personal.

Varannan månad görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar ifrån sig en prognos för helår.

När den kontinuerliga uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras till överordnad chef i linjeorganisationen. Sektorchef rapporterar till ansvarig nämnd samt kommundirektör. Kommundirektör rapporterar till kommunstyrelsen. På varje nivå ska åtgärder, inom chefens delegation och mandat, utan dröjsmål också vidtas för att korrigera avvikelserna.

Periodisk rapportering

Utöver den kontinuerliga uppföljningen (inklusive uppföljning av investeringar) och den rapportering som följer av den ska nämnd, kommunstyrelse och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport:

Tertialrapport - uppföljning till och med april samt en prognos för helår

Delårsrapport - uppföljning till och med augusti samt en prognos för helår

Årsredovisning – uppföljning avseende helår

För den periodiska rapporteringen ansvarar sektor och verksamhet. Om det kvarstår avvikelser som inte kan hanteras inom en nämnd ska en åtgärdsplan upprättas av ansvarig sektor och beslutas av respektive nämnd. Av åtgärdsplanen ska det framgå på vilket sätt och i vilket sätt och i vilken verksamhet nämnden avser vidta åtgärder som säkerställer att beslutad resursfördelning inte överskrids och att verksamhetens mål uppnås.

Tidplan och anvisningar

Ekonomienheten upprättar årligen en tidplan och detaljerade anvisningar och mallar för sektorernas arbete med uppföljningar.

Forum för uppföljningsdialog

Två gånger per år vid tertial och delår har organisationen en ekonomi- och kvalitetsdialog som löper genom organisationens samtliga tjänstemannanivåer från medarbetare, enhetschef, verksamhetsområdeschef, sektorchef och kommundirektör.

Utöver ekonomi- och kvalitetsdialog har kommunen årligen i feb/mars en bokslutsdag där verksamheten redovisar sin måluppfyllelse för nämndernas och kommunfullmäktiges presidier, kommunstyrelse.

Medarbetare/enhetschef

Kvalitetsdialogen börjar med att enhetschef tillsammans med sina medarbetare vid ett APT går igenom utfallet för perioden avseende kvalitet, ekonomi och HR. Stödfunktionerna (ekonomi, HR och utveckling) ansvarar för att underlag till dialogen är sammanställt i mallar för respektive enhet.

Vid detta tillfälle ska medarbetare involveras i enhetens samlade resultat och vid avvikelse vara med och resonera kring lämpliga åtgärder. Enhetschef ansvarar för att enhetens underlag för dialog fylls i och utfall och avvikelser kommenteras.

Deltagare: medarbetare och enhetschef

Tidpunkt: maj och oktober

Enhetschef/verksamhetschef

Efter att medarbetare och enhetschef har analyserat sitt resultat träffas enhetschefer och verksamhetschef områdesvis (tex. hemtjänst eller grundskola). Här får respektive enhetschef presentera sin enhetsuppföljning och tillsammans sammanställs en presentation (bilaga xx) för respektive område där resultatet på enhetsnivå är synligt.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef och ekonom/controller

Ansvarig: ekonomi och HR

Tidpunkt: maj och oktober

Enhetschefer/verksamhetschef/sectorchef

I detta steg samlas enhetschefer, verksamhetschef och sectorchef för att verksamhetsvis föra en dialog kring måluppfyllelse och budgetföljsamhet både på verksamhetstotalen och på enhetsnivå. Här presenterar verksamhetschef den samlade verksamhetsuppföljningen med support från enhetschef och ekonom/controller. Sectorchef och ekonomichef (eller annan nämnds ekonom/controller) ställer frågor utifrån underlag. Efter detta möte sammanställer sectorchef underlag till nästa nivå.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef, sectorchef, ekonom/controller och verksamhetschef ekonomi (eller annan nämnds controller/ekonom)

Ansvarig: verksamhetschef

Tidpunkt: juni och november

Verksamhetschefer/sectorchef/kommundirektör

I detta steg samlas verksamhetschefer, sectorchef och kommundirektör för att sektorsvis föra en dialog kring måluppfyllelse och budgetföljsamhet både på sektortotalen och på områdesnivå. Här presenterar verksamhetschef den samlade verksamhetsuppföljningen med support från enhetschef och ekonom/controller. Kommundirektör och verksamhetschef ekonomi (kanske HR och utvecklingschef också) ställer frågor utifrån underlag.

Deltagare: enhetschef, verksamhetschef och ekonom/controller

Ansvarig: sectorchef

Tidpunkt: juni och november

Beskrivning av delprocesser

Ta ut data och sammanställa

I detta steg tar man fram och kvalitetssäkrar information som i nästa steg ska analyseras.

Stödfunktionerna ekonomi och HR ansvarar för att relevant utfallsdata tas fram och tillgängliggörs för berörda chefer.

Stödfunktionerna ansvarar för att utdata är kvalitetssäkrat, bl.a. genom att se till att den ekonomiska redovisningen är korrekt konterad och periodiserad eller att personalstatistik är korrekt.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi och HR chef

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Analysera

Konstatera

I detta steg ska utdata analyseras för att **konstatera** och **dokumentera avvikelser** mot beslutad inriktning eller resursfördelning. **Orsaker** till avvikelser ska analyseras. Målsättningen med analysen är att finna den grundläggande orsaken till att avvikelsen uppstår samt finna lämpliga **åtgärder**.

Prognos

Vid behov görs en prognos över det ekonomiska helårsutfallet.

Dialog med överordnad chef

Om avvikelser konstateras som innebär att den tilldelade resursfördelningen riskerar att överskridas eller att de beslutade målen och inriktningen för verksamheten riskeras att inte kunna uppnås ska ansvarig chef utan dröjsmål föra dialog med överordnad nivå i organisationen för att informera och diskutera lämpliga åtgärder.

Vidta åtgärder

Ansvarig chef ska vid konstaterade eller befarade avvikelser föreslå och vidta åtgärder

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Rapportera

Sektorn ska sex gånger per år summera och skriftligen sammanfatta läget från den kontinuerliga och periodiska uppföljningen.

Uppföljningen ska presenteras och diskuteras i ansvarig nämnd, styrelse och kommunfullmäktige.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Besluta

I detta steg värderar den ansvarige nämnden/styrelsen/fullmäktige förvaltningens föreslagna åtgärder och kompletterar vid behov med ytterligare åtgärder. Nämnden/styrelsen beslutar om åtgärder som ska verkställas för att säkerställa att den beslutade ekonomiska tilldelningen kan hållas och beslutade mål och inriktningar kan nås.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Sektor och verksamhet

Deadline: Se ekonomisk tidplan

Regler för Internhyresmodell

Innehåll

Regler för internhyresmodell	3
Inledning – syfte och mål	3
Vilka berörs av internhyresmodellen	3
Parter och roller	3
Uthyrning till kommunal verksamhet.....	3
Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet eller till externa aktörer	3
Dialog och samverkan	4
Central samverkansgrupp för lokalfrågor ”Lokalförsörjningsgrupp” (LFG).....	4
Serviceråd – Lokala samverkansgrupper	4
Gränsdragning gällande lokalförändringar.....	5
Hyresvärdsrelaterade lokalförändringar (hyresvärden står för kostnaderna).....	5
Hyresgästrelaterade förändringar (hyresgästen står för kostnaderna)	5
Oförutsedda kostnader	5
Förändring av internhyra mellan åren	6
Förändring av hyra i ägda lokaler	6
Förändring av hyra i inhyrda lokaler.....	6
Hantering av vakanta lokaler.....	6
Rätt att teckna och säga upp interna hyresavtal.....	6
Självkostnadsbaserad hyra	7
Hyrans beståndsdelar	7
Kontraktsvillkor för lokaler	7
Uppsägning av delar av lokaler	7
Debitering.....	8
Hantering av inhyrning av externa lokaler	8
Gränsdragning för åtgärder och underhåll i/av lokalerna.....	8
Gränsdragningslista	8
Servicenivå och fastighetsskötsel.....	8
Underhåll.....	8
Förändringar av lokaler	8
Intern tvist	9

Regler för internhyresmodell

Inledning – syfte och mål

Syftet med reglerna är att uppnå kostnadsmedvetenhet, transparens och god hushållning med kommunens lokaler och fastighetservice.

Internhyresmodellen reglerar förhållandet mellan hyresvärd och hyresgäst avseende verksamhetslokaler.

Målsättning med internhyresmodellen:

- Anpassa investeringstakten och investeringsnivån
- Endast ha lokaler som verksamheterna har behov av
- Sköta fastighetsförvaltningen på ett långsiktigt och strategiskt sätt
- Minska miljöpåverkan
- Säkra upp att fastighetsbestånd förvaltas kostnadseffektivt

Vilka berörs av internhyresmodellen

Parter och roller

Sektor samhälle är lokalförsörjare och hyresvärd. Fastighetsdrift inom sektor verksamhetsstöd är fastighetsförvaltare.

Uthyrning till kommunal verksamhet

Hyresmodellen gäller för samtliga sektorer i såväl kommunägda som inhyrda lokaler.

Uthyrning till extern utförare av kommunal verksamhet eller till externa aktörer

Uthyrning av kommunens lokaler till externa aktörer omfattas inte av internhyresmodellen.

Dialog och samverkan

En viktig del i arbetet med internhyresmodellen är att föra en kontinuerlig dialog och samverka mellan hyresvärd, hyresgäst och fastighetsförvaltare.

Central samverkansgrupp för lokalfrågor "Lokalförsörjningsgrupp" (LFG)

Gruppen sammansätts av representanter för hyresgäst, hyresvärd och fastighetsdrift. Gruppen träffas fyra gånger per år, arbetet leds av lokalstrateg. Gruppen ska behandla strategiska och principiella frågor som rör lokalförsörjning. Representanter utses av kommundirektör. Gruppen ska dessutom behandla frågor som inte kan lösas lokalt i servicerråden. För möten gäller:

- planläggs årsvis enligt kalendarium
- behandlar frågor av strategisk eller principiell natur
- besluta om förslag till lokalförsörjningsplan
- prioritera mellan olika lokalbehov och lokallösningar som berör flera sektorer eller har stor ekonomisk betydelse
- ta fram gränsdragningslista för åtgärder i lokaler

Serviceråd – Lokala samverkansgrupper

Fastighetsdrift, verksamhetschefer eller enhetschefer träffas i regelbundna möten för att behandla gemensam planering, verksamhetsfrågor mm. Representanter utses av LFG och gruppen leds av lokalstrateg. Syftet är att lösa lokalfrågor som rör den dagliga, operativa verksamheten lokalt.

För servicerrådets möten gäller:

- planläggs årsvis enligt kalendarium
- bereda ärenden till lokalförsörjningsgrupp
- föreslå förbättringar och effektiviseringar
- upprätta förslag till lokalförsörjningsplan
- initiera och följa upp lokalutredningar och lokalprojekt
- arbeta utifrån gränsdragningslista för åtgärder i lokaler

Gränsdragning gällande lokalförändringar

Förändringar som föranleds av myndighetskrav riktade mot verksamheten i egenskap av arbetsgivare eller utövare av verksamhet, följer samma regler som för investeringar initierade av verksamheten enligt stycket nedan.

Hyresvärdsrelaterade lokalförändringar (hyresvärden står för kostnaderna)

Med hyresvärdsrelaterade förändringar avses förändringar initierade av hyresvärd och myndighetskrav riktade mot denne. Dessa förändringar ingår i internhyran.

Exempel är krav på förbättringar, energibesparande åtgärder, myndighetskrav, vissa förändringar föranledda av myndighetsbeslut, tex beslut med stöd i Plan- och bygglagen (PBL) som exempelvis Obligatorisk ventilationskontroll (OVK), brandsäkerhet, tillgänglighet (enkelt avhjälpna hinder) mm.

Hyresgästrelaterade förändringar (hyresgästen står för kostnaderna)

Hyresgästrelaterade förändringar bekostas av hyresgästen i form av ökad internhyra.

Det kan vara t ex olika former av verksamhetsanpassningar av lokaler eller andra förändringar som hyresgästen vill göra. Verksamhetsanpassningar kan vara ett resultat av hyresgästens vilja eller ett krav på hyresgästens verksamhet från myndigheter (tex. socialtjänstlag, skollag), branschorganisationer etc. Även förtida underhåll eller standardhöjning av en byggnadsdel som ännu inte är föremål för underhållsåtgärd räknas som hyresgästrelaterad förändring.

Större åtgärder, över 2 basbelopp, finansieras av investeringsmedel. Hyresvärd ombesörjer och bekostar dessa samt omvandlar investeringen till ett tidsbegränsat hyrestillägg.

Mindre åtgärder, under 2 basbelopp, ombesörjs av hyresvärd men bekostas av hyresgästen som ett engångsbelopp som belastar driften. Enskilda sektorer har således inte egna medel för lokalinvesteringar.

Oförutsedda kostnader

Med oförutsedda kostnader menas större kostnader som uppkommer exempelvis genom att skada uppstår i en lokal och hyresgästen tvingas evakuera lokalen och skaffa ersättningslokaler.

Åtgärdande av själva skadan ingår i internhyran i form av akut underhåll.

Övriga kostnader utgör ”oförutsett” och direkt finansieras av respektive verksamhet. Det kan handla om evakueringskostnader, ersättningslokaler eller transporter.

Förändring av internhyra mellan åren

Förändring av hyra i ägda lokaler

Kostnader för förvaltning, drift, underhåll mm påverkas av kostnadsutvecklingen i samhället och justering av hyresnivåerna ska ske årsvis i samband med fastställande av kommunens budget. Förändringen av nästkommande år baseras på en uppskattad utveckling av hyresbeståndsdelarna i stycket självkostnadsbaserad hyra.

Förändring av hyra i inhyrda lokaler

Den del av hyran som motsvarar den externa hyran förändras med samma indexreglering som gäller för det externa hyresavtalet. Övriga delar av hyran förändras enligt samma principer som egna lokaler.

Hantering av vakanta lokaler

När en hyresgäst säger upp en lokal blir de av med hyreskostnaden så snart uppsägningstiden om 9 månader har passerat.

Sektor samhälle har ett ansvar att hitta en ny hyresgäst direkt när uppsägningen kommer in, och om ny hyresgäst träder in under uppsägningstiden går kostnaden över från gammal till ny hyresgäst vid tillträde.

Lokalen belastar från och med då sektor samhälles budget. På så sätt har incitament skapats både för hyresgästen att lämna lokaler och för sektor samhälle att aktivt arbeta med avveckling eller omstrukturering av fastighetsbeståndet.

Rätt att teckna och säga upp interna hyresavtal

För lokalfrågorna ansvarar sektor samhälle. De äger rätt att teckna överenskommelser om internhyra och är hyresvärd i internhyresförhållandet. Det åligger respektive sektor att utse ansvariga inom sitt område att teckna internhyresavtal samt tillhörande fastighetsförteckning.

Självkostnadsbaserad hyra

En kostnadsbaserad hyra baseras på faktiska kostnader för respektive fastighet. Dessa kostnader kan grovt delas upp i kapitalkostnad, underhållskostnad och driftkostnad. För lokaler tillämpas självkostnad per objekt utan hänsyn till ev. funktionalitetsskillnader.

Hyrans beståndsdelar

Hyran sätts samman av ett antal olika hyreskomponenter som beräknas enligt följande principer.

- *Kapitalkostnad:* Utgörs av avskrivning och internränta på avstämningsårets ingående balans. Kapitalkostnad för eventuella investeringar under avstämningsåret tillkommer.
- *Kostnader för mediaförbrukning:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Kostnader för fastighetsskötsel och sophämtning/återvinning:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Planerat underhåll:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt, vid revidering av befintliga avtal med medelvärdet av kostnaden i kommunens underhållsplan för de fem närmaste åren.
- *Felavhjälpande underhåll:* Beräknas enligt nyckeltal för nya objekt och genom analys av utfall för de senaste 2 åren vid revidering av befintliga avtal.
- *Försäkringspremier* ingår i hyran med ett belopp som motsvarar avstämningsårets självkostnad.
- *Fastighets skatt/fastighetsavgift:* Beräknas enligt av skattemyndigheten upprättade riktlinjer.

Kontraktsvillkor för lokaler

Ett internhyresavtal upprättas mellan sektor samhälle och hyresgästens sektor.

- Hyresavtalet gäller samtliga lokaler och varje fastighetsobjekt specificeras i en fastighetsförteckning
- Hyresavtalet gäller tillsvidare
- Uppsägningstiden är 9 månader och uppsägning kan ske när som helst
- Uppsägningen ska vara skriftlig
- Förändring av verksamheten i lokalerna ska anmälas till hyresvärden så att hyresvärden kan påtala att ev. lokalförändringar kan behöva göras för att myndighetskraven ska kunna upprätthållas

Uppsägning av delar av lokaler

En sektor får säga upp del av lokal som man bedömer att man under överskådlig tid inte kommer att ha behov av.

Hyresvärden har skyldighet att ta emot uppsägning av lokal under förutsättning att följande uppfylls:

- Lokalen måste vara uthyrningsbar till annan hyresgäst
- Lokalen ska vara fysiskt avskiljbar och kunna ges en egen entré
- Flera hyresgäster ska kunna använda fastigheten/byggnaden/enheten utan att verksamheterna stör varandra
- Den uppsagda delen ska kunna avskiljas med mindre åtgärder och till rimliga kostnader. Kostnaderna för detta ska bäras av frånträdande hyresgäst
- Uppsägningstiden är 9 månader och uppsägning kan ske när som helst
- Uppsägningen ska vara skriftlig

Debitering

Debitering sker automatiskt månadsvis via ekonomisystemet. Efter uppsägningstidens utgång sker ingen hyresdebitering. För nyproducerade lokaler utgår hyra från det datum den färdiginredda lokalen kan tas i anspråk, d v s från möjligt inflyttningsdatum.

Hantering av inhyrning av externa lokaler

Finns det inga kommunägda lokaler som tillgodoser den kommunala verksamhetens behov, kan det bli aktuellt att hyra in en lokal av en extern fastighetsägare för att lösa den kommunala verksamhetens behov.

Enskilda sektorer har inte rätt att teckna andra hyresavtal än interna hyresavtal vilket innebär att sektor samhälle alltid är avtalsslutande part inom kommunen vid extern förhyrning.

En förutsättning för att beslut om extern förhyrning ska gälla är att hyresgästens nämnd dels har lämnat uppdrag till hyresvärdens nämnd att förhyra lokaler, dels accepterat hyresvillkoren, gäller för hyror på mer än 200 tkr per år.

Gränsdragning för åtgärder och underhåll i/av lokalerna

Gränsdragningslista

Som grund för ansvarsfördelningen mellan hyresgäst och hyresvärd ligger en gränsdragningslista.

Gränsdragningslistan visar vem som sköter underhåll och skötsel men också vem som ansvarar för utbyte till nytt.

Listan redovisar vilka objekt och uppgifter som är hyresvärdens ansvar respektive vad som är hyresgästens ansvar och utgår ifrån att hyresvärderna äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till byggnad/mark medan hyresgästen äger, bekostar och ansvarar för föremål som hör till verksamheten.

Servicenivå och fastighetsskötsel

Lokalerna uthyrs, om inget annat anges, i befintligt skick som skall motsvara en för verksamheten ändamålsenlig nivå med hänsyn tagen till de ekonomiska medel som finns för underhåll av lokalerna.

Fastighetsskötsel som ingår i hyresvärdens åtagande ska framgå av bilaga till hyreskontraktet.

Städning av lokalerna beställs som en separat tjänst från fastighetsdrift.

Underhåll

Hyresvärderna utför planerat underhåll enligt gällande underhållsplan och felavhjälpande underhåll efter behov. Gränsdragningen mellan parter ansvar framgår av bilagor till respektive hyreskontrakt.

Planerat underhåll avser:

- utvändigt underhåll av byggnad/mark
- invändigt underhåll av byggnad/lokal
- underhåll av installationer

Felavhjälpande underhåll avser insatser för att återställa funktioner som havererat eller är så bristfälliga att åtgärder måste göras omgående.

Förändringar av lokaler

Förändringar av lokalerna och dess fasta installationer samt målning och tapetsering får endast ske efter godkännande av LFG.

Intern tvist

Tvist om avtal eller tolkning av regelverk ska i första hand lösas genom samråd mellan hyresvärd och hyresgäst i lokalförsörjningsgruppen. Om överenskommelse inte kan nås, hänskjuts frågan till sektor samhälle som tar upp frågan i kommunstyrelsen.

Regler för budgetprocess

Regler för budgetprocess

Budgetprocessen pågår under drygt ett år.

Första stegen i budgetprocessen för mål och budget år X tas i oktober år X-2.

Sista steget i budgetprocessen (detaljbudgetarbetet) påbörjas i december år X -1 och är klart i januari år X.

Budgetprocessen förbereds med att tjänsteorganisationen, under ledning av ekonomichef, utvärderar föregående års process, planerar och fastställer tidplan och anvisningar för det kommande arbetet.

Information under budgetprocessen ska ges kontinuerligt. Informationen ska vara anpassad till målgruppen och i det skede processen är i. Syftet med informationen är att skapa delaktighet och förståelse för prioriteringar i budget och mål.

Budgetprocessen består av följande steg:

1. Första utskick av budgetdirektiv

Ekonomienheten matar resursfördelningsmodellen med data från SKR:s oktoberrapport och anmäler ett informationsärende till nämnderna.

Ärendet innehåller:

- preliminära budgetförutsättningar/ramar (enligt resursfördelningsmodell) för kommande budgetperiod år X (ex 2022) inkl. aktuell prognos för löner, volym och priser.
- budget och utfallsprognos för år x-1 (ex 2021)
- utfall för år X - 2 (ex 2020)
- instruktioner inkl. datum för det fortsatta arbetet

Förutom resursfördelningsmodellens utfall så ska utfallet från den preliminära investeringsplanen också informeras om/in i resursfördelningsmodellen, i det här skedet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Nämnd och förvaltningsledning

Deadline: v.46

2. Information om budgetförutsättningar

Ärendet enligt punkt 1 redovisas som information vid nämndsammanträden där ekonom finns behjälplig med navigering i materialet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi (ekonom föredrar i nämnd)

Mottagare: Nämnd (och förvaltningsledning)

Deadline: Sista nämnd för året

3. Nyckeltalsdag/budgetdag/Datadag/prioriteringsforum/Förutsättningsforum

Syftet med dagen är att delge politiken tjänsteorganisationens inspel inför budgetberedningsprocessen.

Under dagen redovisas

- kommungemensam omvärldsbild
- styrmodell inkl. förklaring av resursfördelningsmodellen
- utveckling av skatteintäkter och kostnader, 5 år
- förvaltnings-/sektors-nyckeltal förknippade med någon utmaning i förhållande till givna budgetförutsättningar och/eller verksamhetsbehov utifrån analys av nuläge och framtid

Medverkande under dagen är förvaltningsledning och nämndernas arbetsutskott.

Ansvarig: Förvaltningsledningen

Mottagare: Nämndernas presidier (inkl. KF) samt gruppledare, kommunstyrelse, revisionen och förvaltningsledningen

Deadline: v.7

4. Andra utskick av budgetdirektiv

Ekonomienheten matar resursfördelningsmodellen med data från SKR:s februariprognos och ev. övrig ny data och anmäler ett informationsärende till nämnderna, utan beredning i arbetsutskott.

Ärendet innehåller:

- preliminära budgetförutsättningar/ramar (enligt resursfördelningsmodell) för kommande budgetperiod år X (ex 2022) ink aktuell prognos för löner och priser.
- budget och utfall för år x-1 (ex2021)
- utfall för år X -2 (ex 2020)
- instruktioner inkl. datum för det fortsatta arbetet

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Nämnd och förvaltningsledning

Deadline: v.9

5. Information om budgetförutsättningar

Ärendet enligt punkt 4 redovisas och diskuteras vid nämndsammanträden. Ekonom (och förvaltningsledning) finns behjälplig med navigering i materialet.

Ansvarig: Verksamhetschef ekonomi (ekonom föredrar i nämnd)

Mottagare: Nämnd (och förvaltningsledning)

Deadline: Första nämnd efter v.9

6. Bearbetning och förpackning av underlag

I det här steget sammanställs inspelen från budgetdialog och nyckeltalsdag och ”förpackas” för att tillgängliggöra materialet.

Ansvarig: Förvaltningsledning/eg Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: KSAU, Budgetberedning och opposition

Deadline: v.14

7. Budgetberedningsperiod

Syftet med budgetberedningen är att ta fram förslag på mål och budgethandling.

Handlingen ska innehålla:

- alla delar i resursfördelningsmodellen (nämndernas ramar, politiska prioriteringar, rationaliseringar, överskottsprocent, utfall ”investeringskalkyl”, eventuell skattejustering m.m.)
- resursfördelningsmodellen uppdateras under perioden med SKR:s aprilprognos
- se över och vid behov revidera strategiska inriktningsområden och styrtal, föreslå måltal för var och ett av de strategiska inriktningsområdets kopplade styrtal

Ordförandegruppen styr över upplägg och vilket tjänstepersonstöd de behöver för planering och genomförande.

Budgetberedningens arbete utgår från underlaget i steg 6.

Ansvarig: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.18

8. Yttrande från förvaltningsledning

Förvaltningsledningen tar del av budgetförslaget och ger ett yttrande till ordförandegruppen som innehåller en konsekvensanalys av tilldelad budget och satta mål.

Ansvarig: Förvaltningsledning

Mottagare: Ordförandegruppen (politisk majoritet) och Verksamhetschef ekonomi

Deadline: v.19

9. Beslut i KF

Förvaltningschef (eg Verksamhetschef ekonomi) ansvarar för att ta fram budgethandling utifrån beredningens arbete och ta ärendet via KSAU och KS, för beslut i KF. Detsamma gäller för oppositionens förslag.

Information

Information om den beslutade budgeten ska beskriva vilket beslut som tagits av kommunfullmäktige. Målgruppen är medarbetare, allmänhet och media. Kanaler som ska användas är pressmeddelande och eventuellt tillhörande pressträff, externa kanaler och organisationens intranät.

Ansvarig: Förvaltningschef

Mottagare: Kommunfullmäktige

Deadline: Senast KF i juni

10. Nämnders verksamhetsplan

Så snart nämndernas ramar fastställts i KSAU kan nämnderna påbörja arbetet med verksamhetsplan.

Till nämndernas VP:

- fördelning av ramen till nämndens verksamhetsområden
- översyn av nämndens mål och styrtal
- beslut om måltal för de målkopplade styrtalen

Nämnden tar också hänsyn till de interna budgetförutsättningar som ges i steg 10.

Verksamhetsplanen anmäls också till KF.

Information

Information om den beslutade verksamhetsplanen ska beskriva vilket beslut som tagits av nämnden. Målgruppen är medarbetare, allmänhet och media. Kanaler som ska användas är pressmeddelande och eventuellt tillhörande pressträff, externa kanaler och organisationens intranät.

Ansvarig: Ordförande per nämnd

Mottagare: Förvaltningsledning och KF

Deadline: v.40

11. Beslut om interna budgetförutsättningar

Förvaltningsledningen beslutar gemensamt om de interna budgetförutsättningarna för interna köp kommande år.

Ansvarig: Förvaltningschef/ Verksamhetschef ekonomi

Mottagare: sektorchef och ekonomer

Deadline: v.41

12. Förvaltningsplanering - fördelning av nämndmål, sektormål och verksamhetsmål

Förvaltningsledningen skjuter ut nämndmål, sektormål och verksamhetsmål på sektorerna vid en eller ett par sittningar med kvalitetsutvecklare som stöd.

Ansvarig: Förvaltningsledning

Mottagare: Sektorer

Deadline: v.48

13. Konsekvensanalys av tilldelad budget

Respektive verksamhetschef och enhetschef arbetar med sin detaljbudget och beskriver eventuella rationaliseringar eller effektiviseringar som krävs för att hålla sig inom given budget.

Parallellt under denna period upprättas även mål, styrtal, måltal och aktiviteter på verksamhet- och enhetsnivå.

Ansvarig: Verksamhetschefer och enhetschefer

Mottagare: nämnd och sektors ledningsgrupp

Deadline: v.49

14. Presentation av insatser för sektorernas budgetföljsamhet

Sektorchef sammanställer materialet från steg 13 och delger den samlade förvaltningsledningen information om planerade rationaliseringar och prioriteringar inom sektorn.

Information

Information om framlagda insatser och prioriteringar ges av förvaltningsledningen. Målgruppen är medarbetare samt eventuellt allmänhet och media. Kanaler som ska användas är organisationens intranät samt eventuellt externa kanaler.

Ansvarig: Sektorchefer

Mottagare: Förvaltningsledning

Deadline: v.51

15. Detaljbudget registreras

Under november till januari arbetar respektive verksamhet med sin detaljbudget och tillser att den är registrerad och avstämd i ekonomisystemet

Ansvarig: Verksamhetschefer

Mottagare: Ekonomienhet

Deadline: v.4